

55

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

BEATRICE IȘTOC

Tăcerea sălciilor plîngătoare

EDITURA MILITARĂ

Lei 5

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SF

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SF

Locul nu i se mai păru atît de frumos. Liniștit, da. Frumos, nu. Sălciile contorsionate, scrobite de capriciile neînțelese ale naturii, erau de o urîțenie ireală. Păreau niște guri uriașe, oribile, hămesite, sorbind avide aerul.
Plaja, mai bine-zis prundișul, se îngusta. Malul înalt și aluviunile depuse în timp creaseră un fel de nișă, ca o ascunzătoare.
— Acolo..., și șoferul arătă cu mîna spre nișa-ascunzătoare.

BEATRICE IȘTOC

Tăcerea sălciilor plîngătoare

EDITURA MILITARĂ – 1981

Coperta : VICTOR ILIE

În memoria soțului meu, CORNEL

Dimineața superbă, neverosimil de luminoasă, promitea o neașteptat de frumoasă zi de vară. Neașteptat, pentru că deși iulie își înjumătățise grăbit și nepăsător zilele, vremea fusese capricioasă pentru acest anotimp. Soarele se încăpățînase îndelung să-și ascundă obrazul dincolo de spinarea cocoșată a unor cumulusi schimbători și neastîmpărați, vestind, după toate regulile meteorologice, timpul frumos. Aceștia, la rîndul lor, se ambiționaseră să dănțuie provocatori la mari înălțimi, nefăcînd loc astrului dorit decît cu supărătoare intermitențe.

În această dimineață, îngrămădeala dezordonată dispăruse, alungată de nu-se-știe-cine, nu-se-știe-unde, și cerul se transformase miraculos. Semăna cu un imens castron smălțuit cu albastru pur, neciobit de zdreanța vreunui nor, rugină albă dușmănită și bîrfită mai ales pe plajele cam pustii.

Chiar din primele ceasuri ale dimineții se simțea că ziua va deveni fierbinte. Generos, soarele își trimisese mesagerii să împodobească cu străluciri roua, să trezească păsările și florile, să înveselească și să bucure oamenii. Era și timpul. Jumătatea lui iulie. Trebuia să fie cald !

Colegii

Dinu trase cu putere de sertar. Ca niciodată, acesta cedă cu ușurință și tînărul se lovi zdravăn, cu cotul, de scaunul pe care ședea. Scăpă, plin de năduf,

o vorbă tare, pe care o atenuă cu un „măi, să fie!" și începu, ca întotdeauna, nerăbdător, să caute.

În timp ce cotrobăia plin de zel, mormăia, nu îndeajuns de încet pentru a nu fi auzit și de cei doi colegi: „Unde naiba te-oi fi pus? Te-am găsit! Ba nu, nu este... așa, ia să vedem dacă nu cumva o fi în colțul ăsta. Nu, nu-i aici, atunci...".

Dînd descurajat din mînă, se opri o clipă pe gînduri. Scoase apoi cheile din încuietoarea sertarului, dealtfel inutil zăvorît, și, cu un aer de adîncă preocupare, se ridică de la masă, neștiind ce să facă, unde să mai caute. Absent, își plimba ochii prin încăperea sobru mobilată, cu strictul necesar activităților de fiecare zi ale unor oameni care stau, și nu prea, într-un singur loc. Mai ales într-un birou. Abia atunci observă că era privit. Colegii își stăpîneau anevoie rîsul.

Istoria căutatului unei hîrtii, tribut plătit lipsei de ordine, se repeta zilnic, sau aproape. Bineînțeles, nu era scutită de înțepăturile ironice ale celorlalți, deși Dinu le explicase de nenumărate ori că acest căutat, numit cu orgoliu ușor pueril „procedeu", îl ajuta să intre în atmosferă. „Căci, zicea avînd cel mai serios aer din lume, ce facem noi în fiecare zi? Care este îndeletnicirea noastră? Vă întreb pe voi, anume pe voi, dragi prieteni!" Urma o pauză (Dinu o dorea grea de semnificații), după care, plin de importanță, relua: „Căutăm! Căutăm mereu. Cu răbdare, cu neastîmpăr. Cu perseverență și chinuitoare, nu zîmbiți, cu chinuitoare teamă. Teama că vom fi siliți să ne oprim. Să ne oprim în fața necunoscutului. Cu emoție și satisfacție. Cu dezamăgirea pîndindu-ne vicleană la fiecare colț, în fiecare clipă. Căutăm adesea cu plictiseala rutinei, încercînd să ne sfîșie resursele perseverenței."

Pe măsură ce vorbea se înflăcăra, stimulat de impulsuri interioare. Continua și mai agitat: „Înțelegeți, prieteni, că asta facem! Căutăm! V-am spus și n-o să obosesc nicicînd să vă repet. Deși simt că-mi risipesc zadarnic răbdarea și înțelegerea omenească, civică și colegială. O să vă tot explic pînă cînd veți înceta cu glumele voastre răutăcioase pe seama căutărilor mele, chiar minore, cum ați afirmat, absolut nefundamentat, nu o singură dată!"

Îl priveau zîmbind — cum se putea altfel ? — înțelegători cu tinerețea și elanurile ei nestrunite, îl incitau cu o glumă, iar dinamicul, furtunosul Dinu se plimba, gesticulînd neobosit, prin încăpere, cu teama că se poartă copilărește, că este neînțeles, că ceilalți nu știu, nu simt, de cîte este el în stare. În tăcerea de o clipă, se auzi vocea plăcută, de tenor, a lui Chirilă, fredonînd o melodie, cu totul în afara tensiunii de moment.

— Lasă, frate, nu mai cînta și tu tocmai acum. Ai puțină răbdare să se aclimatizeze omul ! zise celălalt bărbat din încăpere.

Se adresă apoi cu tonul cel mai serios tînărului ofițer:

— Ce-ai pățit, Dinule, ai nevoie și de coloană sonoră la căutat ? Ce fel de atmosferă cauți azi ? Sau poate vrei să te îndrepți vertiginos, de unul singur, mînat de nestăvilitul tău entuziasm profesional, către straturi mai înalte ? Ce spui ? Te-ar satisface iono sau stratosfera ?...

Firește, bietul Dinu s-ar fi „coborît" prea mult răspunzînd unei asemenea apostrofe. Preferă să privească în tavan. Răspunsul veni din altă parte.

— Ascultă ce-ți spun eu, care-l cunosc bine, băiatul caută ziua de ieri.

Vocea lui Chirilă, nu răutăcioasă cum i se păru lui Dinu, era străbătută de o caldă îngăduință. Așa cum un frate mai mare zîmbește în fața supărării închipuite a unui mezin. Și mezinul căzu în cursa glumei prietenești.

— Păi, să știți, chiar aia caut ! îi scăpă fără voie. Se corectă degrabă. Vreau să zic, caut două hîrtii pe care le-am primit ieri, înainte de plecare, și nu știu ce-am făcut cu ele, rosti necăjit. Abandonînd aerul absent de mai înainte, deschise, cu un gest hotărît, fișetul metalic. Uite-le ! exclamă fericit.

Întinse, triumfător și cu ochii sticlind de încîntare, mîna în care ținea hîrtiile, bucurîndu-se ca la obținerea unei mari izbînzi („parcă l-ar fi prins pe Al Capone în persoană", cum ar fi comentat Chirilă). Dar nimeni nu-i mai acorda atenție. Acum, cînd nu mai căuta nimic, Dinu devenise neinteresant. Ceilalți doi ofițeri reveniră la problemele lor, nu fără plăcerea finală a unui scurt comentariu :

— În dimineața asta n-are pic de haz.

— Coloana sonoră l-a scurtat perioada de aclimatizare.

— O să intre în probleme pînă peste cap și-o să ne ignoreze cu ostentația, să nu zic mai rău, pe care i-o cunoaștem prea bine...

Dinu găsi că era mai înțelept să nu riposteze. Se apucă să citească în mod conștiincios — așa cum știa el — o reclamație în care, pe trei pagini scrise mărunt, se aducea cu „adîncă stimă și considerațiune plină de respect" la cunoștința organelor „miliției noastre", că unui oarecare „Băltărețu I. Grigore din orașul... strada... numărul... i se furaseră trei găini și două rațe", că domnia sa „cu respect își permite să sugereze organelor miliției noastre" care, „în atîtea rînduri a dovedit și a demonstrat înaltele sale calități" etc., că „făptașul trebuie căutat numai și numai între vecini..." și tot așa de-a lungul și de-a latul paginilor populate cu un scris enervant de ordonat și chinuitor de mărunt că lui Dinu i-ar fi prins tare bine o lupă sau măcar o pereche de ochelari împrumutați special pentru o asemenea lectură.

— Ei, iaca, și domnul Băltărețu... trei găini și două rațe, care rațe, dumnezeu mi-e martor, nu zic că n-ar fi bune pe varză, dar într-o reclamație...

— Ce-ai zice să-ți păstrezi secretele profesionale, Dinule ? întrebă persiflator Adrian.

Căpitanul Adrian era un bărbat tînăr, foarte înalt, bine făcut. Veșnic avea conflicte cu părinții, care, considerîndu-l tot copil, îi cereau mereu socoteală pentru modul în care își petrecea timpul. Doar nu era toată vremea reținut „acolo". „Acolo" însemnînd pentru ei totalitatea obligațiilor profesionale. Dar căpitanul le includea aici și pe cele extraprofesionale, spre a evita amplificarea dojenilor părintești, la fel de severe ca pe vremea cînd îl duceau de mînă la școală.

Elegant, distins, mereu în pas cu moda, respectînd canoanele sobrietății, Adrian avea o copilărească plăcere pe care, rar, își permitea s-o savureze : să vorbească în jargon. Inteligent, capabil, era, dacă se putea spune așa ceva, slăbiciunea șefului care îl folosea în situațiile cele mai dificile, obligîndu-l să analizeze temeinic și să acționeze chibzuit. La rîndu-i, Adrian nutrea o profundă ad-

miraţie faţă de şeful său. Încercînd să-i semene, reuşea să nu fie pripit, să afle gîndind ieşiri din impasurile în care-l aduceau, adesea, meseria.

— Am înţeles. Mă voi strădui, tovarăşe căpitan, răspunse cam tîrziu Dinu la remarca glumeaţă a lui Adrian.

Exact opus căpitanului, locotenentul Dinu Aurel era iute din fire, slăbuţ, mărunţel, suferind cumplit din acest motiv, dar tainic ; pentru nimic în lume nu s-ar fi confesat cuiva în legătură cu ceea ce i se părea o adevărată pacoste — statura sa.

Cu înfăţişare mai mult decît juvenilă, aproape de copil, Dinu încerca din răsputeri să aibă măcar un aer matur, în primul rînd cu ajutorul unei mustăcioare pe care o îngrijea cu o răbdare plină de demnitate, şi ea ţinta repetatelor glume prieteneşti ale colegilor. Se enerva repede. În clipele de tensiune se înălţa pe vîrfurile picioarelor, încercînd parcă să suplinească lipsa unor stupizi, dar importanţi centimetri. Era inteligent, dar cam pripit. „Sînt om de acţiune !" declara preţios. Reuşitele se datorau — zicea — „infailibilului meu fler de poliţist înnăscut". În realitate unei atente îndrumări. Se temea, şi poate era inexact definit simţămîntul, căci n-avea motiv să se teamă, de şef, de colonelul Băleanu, care-l „pipăise pînă-n fundul sufletului", cum spunea însuşi „pipăitul", adică Dinu.

Colonelul îl supraveghea tainic, de aproape, încercînd — şi cel mai adesea reuşind — să-i atenueze graba cu care adopta hotărîri, nu de fiecare dată dintre cele mai raţionale. Tînărul şi înflăcăratul ofiţer nici nu sesiza lucrul acesta, avînd convingerea fermă a propriei priceperi profesionale.

Purta totdeauna cămăşi albe şi cravate cu desen viu. Pedanteria sa cam stridentă în materie de vestimentaţie nu era privită cu îngăduinţă.

Dar locotenentul Dinu Aurel îşi avea locul bine stabilit în angrenajul complicat al activităţii cotidiene : un mecanism care funcţiona cu precizie, operativ şi operant, în cele mai imprevizibile situaţii.

Amuzant fusese modul cum s-a prezentat la post, el, proaspăt absolvent al şcolii de ofiţeri. Cu vreo două săp-

tămîni înainte se semnalaseră în oraș o serie de furturi din buzunare. Sistemul era unic, dar erau atît de frecvente, încît păreau a acționa mai mulți.

Descinse așadar locotenentul Dinu în urbe, spilcuit, cu o splendidă valiză și nelipsita mapă din piele. În gară, nici urmă de taxi. De voie, de nevoie, se urcă într-un autobuz arhiplin. Reușind să-și facă loc într-un colț, privea cu legitimă curiozitate străzile, nu prea largi, blocurile ce nu excelau prin modernitate și îndrăzneală arhitectonică, oamenii preocupați, grăbind către căminele lor. Se întreba cu indiferență cîte stații mai erau pînă la sediul miliției, nerăbdarea diluîndu-i-se în oboseala, căldura și plictiseala călătoriei. Ar fi dorit să se afle sub ploaia veselă a unui duș, apoi într-o cameră răcoroasă, în pijama, cînd simți o ușoară atingere. Se încordă. Reflexele îi funcționară ireproșabil. Apoi se întoarse zîmbitor, neslăbind din strînsoare mîna străină.

— Iertați-mi, vă rog, exclusivismul. La mine în buzunar numai eu am acces.

Cu aceasta seria furturilor de buzunare se încheiase la fel de subit cum a început.

*

Prin geamul înalt al biroului năvălea, neîntîlnind obstacolul vreunei perdele, soarele de iulie, revendicîndu-și cu fermitate drepturile în această lună, așa-zisă, a lui cuptor.

Către ceasul amiezii, și mai cu seamă dincolo de el, lumina abundentă se străduia să străbată, cu orice preț, printre frunzele de obicei vibrînde, ale unui plop imens care acum încremeniseră în nemișcare. Nici cea mai gingașă adiere nu le săruta obrajii proaspeți, clorofilați, de un verde strălucitor. Din stradă răzbătea cazna răgușită a unui motor ambalat cu sîrguință, care se încăpățîna în refuzul de a porni. Zgomotul, estompat de clădirea mare, nu deranja pe nimeni. Aici era liniște. O liniște care, firește, nu putea să dureze prea mult. Și nici nu dură.

— Oho ! Asta ce-o mai fi vrînd să fie ? Bine că am terminat cu rațele. Trecem acum la altele, mai picante. Așa... subsemnata Mureșan Maria din satul Brănești... mm... Să știi că ăsta o fi fugit cu vreo artistă !

Locotenentul nu izbutea aproape niciodată să-și citească hîrtiile în tăcere. Pentru ce ar fi făcut-o acum ?

Să se abată de la obișnuințele sale cele de toate zilele ?

— Măi, Dinule, ce naiba ai astăzi de nu mai taci odată ? Mă acuzi pe mine c-aș fi vorbă-lungă, dar tu mă depășești. Așteaptă să terminăm rapoartele și după aia trăncănește cît ți-o pofti inima, îl repezi Chirilă, care nu era nici el prea tăcut din fire.

Ar fi dorit să termine cît mai repede treaba, dar comentariile mormăite ale colegului îi distrăgeau supărător atenția. Degeaba se osteni să-l oprească. Dinu n-avea nici gînd să tacă.

— Stați să vă arăt una bună, copii, nu se lăsă el impresionat de apostrofa lui Chirilă. Ascultați aici ! O femeie, dintr-un sat vecin, se plînge că i-a dispărut bărbatul care abia se întorsese de pe șantier sau de la un I.A.S. Nu știe nici ea prea bine de unde.

Tăcu o clipă, după care turui neobosit mai departe.

— Nu vă spuneam eu ? Uite, exclamă triumfător, a luat cu el și 4 500 de lei. E clar. Foarte clar ! Aș zice, chiar prea clar. Căutați și alte... dispărute. Ce ziceți ? Doar „sîntem" la curent cu mișcarea maselor de femei.

Aluzia la numeroasele cunoștințe în rîndul sexului opus nu-l supără pe căpitan.

— Ce zici că era individul ? catadicsi să întrebe.

— Dulgher, frățicule, dulgher. Aruncă o privire scurtă, vinovată, plină de căință pentru „frățicule", care îi displăcea profund căpitanului, apoi continuă la fel de bine dispus : „maistor bun, cum îs puțini, și mai știe și alte meserii". Exact așa scrie reclamanta, respectiv soția dispărutului.

Dinu se ridică, oprindu-se între mesele de lucru ale celor doi, ca să le arate mai îndeaproape reclamația femeii. O coală nu prea curată, destul de boțită, cu scrisul indicînd cert faptul că mîna nu era prea obișnuită cu asemenea îndeletniciri. Se deosebea total de stilul prețios și pedanteria caligrafică din reclamația lui Băltărețu I. Grigore.

Două reclamații dintre cele mai banale, deosebindu-se firesc una de cealaltă. Ofițerii, preocupați de propriile lor probleme, ar fi fost teribil de mulțumiți să poată lucra în liniște. De Dinu, știau prea bine, nu se scăpa cu una,

cu două. Cel mai bun lucru era să i se răspundă din cînd în cînd.

— Fleacuri, dădu plictisit din mînă căpitanul. O fi plecat omul pe alt șantier, iar dumneaei, fiindcă a luat și banii la el, îl dă dispărut. Își aprinse o țigară, trăgînd un fum, fără prea mare poftă. Ei, și-acum, Dinuțule, mai lasă-ne în pace. Cu tine nu mai termin raportul nici pînă la anul. Dacă mă cheamă șeful, te duc pe tine plocon, în chip de raport „verbal".

Fie din pricina repetatelor întreruperi, fie din alte motive, în această însorită zi de vară, nici pe Adrian nu-l prea absorbea lucrul. Întinzîndu-și picioarele pe sub masă, căscă alene și i se adresă, firește, tot lui Dinu :

— Auzi, Dinule, ia spune, Maftei, soarele vagabonzilor tăi simpatici, ce mai face ? Ai reușit să-l convingi să muncească ? Parcă deunăzi te auzeam vorbind cu nu știu ce director, cu intenția să-ți căpătuiești protejatul. Azi-mîine te văd că-l însori. Să-l auzi pe Maftei zicîndu-i, drăgălaș și tandru, de la înălțimea celor doi metri ai săi, lui Dinu al nostru „nășicule". Nășicule-n sus, nășicule-n jos, se întoarse el spre Chirilă care izbucni în rîs.

Dinu n-avu timp de ripostă. Un glas metalic, venind din difuzorul de pe birou, curmă nepăsător hohotul de rîs al lui Chirilă.

— Tovarășe locotenent Dinu, la tovarășul colonel.

Nu era nimic neobișnuit în apelul abia încheiat, dar, nu se știe de ce, locotenentul se uită surprins la hîrtia pe care o ținea în mînă, apoi, nehotărît și cam mirat, pe rînd, la cei doi colegi ai săi. Deruta nu i-a fost însă de durată. Într-o fracțiune de secundă uită de prezența lor, își corectă grăbit ținuta, adică mustața și cravata, își răsuci cu o mișcare rapidă, adînc preocupat, inelul — amintire de la tata — și o zbughi pe ușă, fără să mai scoată vreo vorbă.

— Ia te uită cum a lăsat totul vraiște, zise Chirilă cu glas neutru, adîncindu-se din nou în studierea unui dosar.

Căpitanul nu se osteni să răspundă. Observația nu cerea vreun comentariu. Și-apoi erau obișnuiți. Și mai știau că toate acestea, cu timpul, trec. Graba tînărului lor coleg nu era decît speranța unei misiuni noi, importante, cît mai importante, pe care s-o execute de unul singur și,

bineînțeles, în mod strălucit. Trecuseră și ei prin asta, așa că înțelegeau pe deplin „mînzeasca“ nerăbdare, cum o numiseră. Fuseseră și ei stăpîniți, cîndva (li se părea că trecuse tare mult de atunci), de o asemenea copilărească neliniște. Acum..., era altfel, cu totul și cu totul altfel... Iar se înscăună liniștea, tulburată ritmic, sacadat, de același motor încăpățînat. Uneori se auzea conversația casnică, molcomă, a unor porumbei. Erau o mulțime prin apropiere.

Dinu reveni în birou cu fața numai zîmbet și încîntare. Nu întîrziase prea mult la colonel. Bucuria tînărului ofițer era perfect vizibilă. Se grăbi să-și înștiințeze colegii :

— Vă salut cu cel mai adînc respect și vă las amintire considerația mea cea mai distinsă. Vă anunț solemn și oficial că decolez cu primul mijloc de transport — și notați ! cel mai rapid — la Verești : spargere, furt și altele, la cel mai select magazin universal al tîrgului. Lipsă: numeroase obiecte de valoare. Prezent : specialistul în asemenea afaceri tenebroase, prea plecata dumneavoastră slugă și simpatic — rețineți — cel mai simpatic coleg, locotenentul Dinu Aurel. Sper că lipsa mea, pe care mă voi strădui s-o scurtez cît mai mult, se va face resimțită din plin. Îmi place să cred că o să vă descurcați și fără mine cu fleacurile ce vă rămîn de rezolvat.

În timp ce-și rostea cu nedisimulată veselie tirada, ea fiind și cuvîntare de adio, vîrî de-a valma în fișet dosare, hîrtii, creioane, pixuri, reținînd un minuscul carnet pe care-l puse, cu grijă, în aceeași mapă elegantă din piele.

— Cu plecăciune, și m-am topit.

Adrian și Chirilă, fără un cuvînt, schimbară între ei priviri și zîmbete complice, făcîndu-i, fiecare în felul său, semne de rămas bun. Dinu, așa cum anunțase, vesel și nerăbdător, dispăru.

— Mi se pare că am cam terminat, oftă ușurat Chirilă.

— Doar ți se pare ? În ce mă privește mai am cîteva rînduri și sînt gata. Ziceam că mergem, dacă nu mă înșel, în strada Libertății. Sau ai alte propuneri mai interesante?

— Acum?! Propuneri mai interesante? Glumești, sper...,

— Atunci facem cum am hotărît.

Adrian rostise fraza foarte decis. Chirilă îi răspunse ştrengăreşte, cu o formulă oficială.

— Am înţeles, tovarăşe căpitan. Mergem pe strada Libertăţii.

Adrian îi aruncă o privire ironică pe sub sprîncene şi îşi încheie, fără a se grăbi, raportul.

— Du astea secretarei pînă închid eu aici. Ne întîlnim la poartă.

Două zîmbete fugare pecetluiră consensul celor doi prieteni. Prieteni vechi şi buni, căci fuseseră colegi de liceu, despărţindu-se doar în facultate. Adrian făcuse dreptul, în timp de Chirilă urmase psihologia în vederea unei viitoare cariere de cercetător, dar...

După o vreme, drumurile lor se încrucişaseră, din nou, pe culoarele unei meserii comune, la fel de interesantă şi plină de inedit ca şi aceea de cercetător. Chirilă intrase în miliţie mai tîrziu decît Adrian, care acum îi era şef direct. Nu trebuia însă niciodată să-şi exercite prerogativele sau să-şi impună drepturile pe care funcţia şi gradul i le acordau. În virtutea vechii lor prietenii, Chirilă îşi permitea, uneori, să-l „dădăcească" pe căpitan, sfătuindu-l să se însoare, să termine o dată cu viaţa de burlac. Avea asupra acestuia ascendentul unei căsnicii fericite.

Şi mai avea locotenentul major Chirilă o fetiţă de doi ani, Raluca, pe care o adora. Iar Raluca era singurul lucru pentru care Adrian îşi invidia, cîteodată, prietenul. Discuţiile pe această temă îşi aveau, mai ales pentru martorii întîmplători, un farmec şi o savoare cărora greu le-ai fi găsit calificativ.

Chirilă arbora aerul unui vîrstnic, — în realitate era mai tînăr cu vreo trei luni decît Adrian — şi-i reproşa, mai în glumă, mai în serios, faptul că nu se „hotăra". „Măi, băiatule, tu eşti mai marele holteilor. Azi, mîine te vor alege decanul lor de vîrstă şi de încăpăţînare ! Unde vrei s-ajungi ?"... De fiecare dată, căpitanul ridica din umeri cu un zîmbet indefinit, rătăcit în colţul gurii şi nu se ostenea să răspundă în nici un fel.

Ca şi în alte rînduri, după o scurtă consultare : „mergem pe jos ?" — „da !", plecară împreună spre strada Libertăţii, unde îi mîna cercetarea unui caz. Un caz ca atîtea altele care le trecuseră, cum se zicea de obicei, „prin mînă".

Şi, la fel ca întotdeauna, nu puteau fi nepăsători, căci era vorba de sinuciderea unei femei. Mergeau tăcuţi, adînc preocupaţi de trista întîmplare.

Străzile îşi savurau în tihnă liniştea, lenevind sub privegherea fierbinte a soarelui. Casele se înşirau anost în această parte a oraşului, mai veche. Nerespectînd vreo concepţie arhitecturală sau urbanistică, se îngrămădeau ca nişte cutii, ţuguiate spre vîrf, lăsînd impresia că sînt gata să-şi exprime nemulţumiri doar de ele ştiute. Îşi rumegau gîndurile ascunse cu grijă sub stratul de praf care apucase să se aştearnă sau poate că nici nu lipsise din decorul acesta cenuşiu, din imediata apropiere a uzinei. Exceptînd praful, care ninsese din belşug peste acoperişurile ascuţite ale caselor, peste frunzele copacilor, peste petalele florilor, estompîndu-le cu nepăsare veselia culorilor, peste grădinile verzi, vii şi chiar peste rufele întinse la uscat pe lungi, nesfîrşite sfori, în curţile pietruite anapoda, cu pietre de rîu ; exceptînd praful, devenit atributul lor firesc, străzile erau îngrijite.

Oamenii înlăturau cu neobosită îndîrjire tot ceea ce ar fi putut să diminueze din farmecul niţel bizar al oraşului. Praful, însă, praful nu aveau cum să-l excludă. Ploaia, ploile abundente, în averse scurte şi puternice, revărsate brusc, erau singurele care i se puteau opune.

Oamenii iubeau, doreau şi aşteptau soarele. Praful se răsfăţa nestingherit numai şi numai în oraşul vechi. Oraşul nou, cartierele lui fuseseră construite departe, mult mai departe, pe colinele cu pante dulci, frumoase, înecate în verdeaţă ca un parc, unde se vedea şi se simţea mîna preocupată de armonie a horticultorilor şi edililor, harnici gospodari.

Nu-i vorbă, verdeaţă era multă şi pe străzile vechiului oraş. Dar aici, respiraţia frunzelor era mult îngreuiată de pudra cenuşie.

Cel care începu să gîndească cu glas tare, sfărîmînd liniştea apăsătoare care-i împresura, a fost Chirilă.

— Mă gîndeam cît de superficiali putem fi uneori, cît de „uşurele“ şi fără substanţă ne pot fi aprecierile şi cît de lipsiţi de omenie pot să devină, la un moment dat, oamenii...

— Ce vrei să spui ? se miră pe bună dreptate Adrian, neînțelegînd la ce se referă prietenul său.

— Îl forfecam, în gînd, pe dragul, nepreţuitul, simpaticul nostru doctor Marinescu.

— Oh, pe el nu trebuie să-l invidiezi cîtuşi de puţin. Să lucrezi la reanimare nu mi se pare un loc pe care ai putea să ţi-l doreşti cu tot dinadinsul. Vrei, nu vrei, trebuie să te blindezi zdravăn pe dinăuntru. Să te blindezi, asta e condiţia rezistenţei pe asemenea baricade. Altfel... Ştii doar foarte bine, la fel de bine ca şi mine, că nu toate eforturile lui sînt încununate de succes. Din cînd în cînd îi mai moare cîte unul sau cîte una.

— Bine, dar nu despre asta vreau să-ţi vorbesc, se supără Chirilă.

Grăbi puţin pasul. Căpitanul îl privi întrebător şi, dimpotrivă, el se opri o clipă din mers. Era sincer interesat de frămîntările vechiului şi bunului său prieten.

— Mă gîndeam, continuă acesta domolit de interesul cu care era ascultat, că despre femeia aceea Marinescu a spus doar că „era un om simplu". O fi fost un om simplu, cum spune doctorul, dar...

— Amice, constaţi cam tîrziu că nici un om nu este simplu. Fiecare este complicat în felul său.

— Şi la nivelul său.

— Fireşte, şi la nivelul său. Dar nici unul dintre oameni nu este linear, sau cum s-o mai fi definind un om banal. Banal doar ca înfăţişare. Marinescu nu putea trage concluzii decît după înfăţişare. Şi asta după...

— Ai dreptate. Ne-am obişnuit, din păcate, prea des să categorisim oamenii după aparenţe.

Chirilă făcu o scurtă pauză, atît cît să tragă un fum din ţigară. Reluă pe acelaşi ton.

— Dacă sînt modeşti, îi definim rapid : simpli. Dacă se îmbracă mai acătării, s-a terminat ! Le sofisticăm şi personalitatea, cu toate că tocmai aceştia pot fi absolut obtuzi. Şi perseverăm. După aspectul exterior ni se par buni sau răi, deştepţi sau proşti.

Căpitanul îl contrazise cam fără chef. Era cald. Ar fi vrut o citronadă în locul discuţiei pe strada încinsă, cu aerul vibrînd din cauza căldurii, care năvălise peste oraş cu intenţia parcă de a-l sufoca.

— Nu neapărat. Și totuși aspectul exterior ne conduce la aprecieri de cele mai multe ori greșite. Total greșite. Să fie la mijloc și o deformație ? Ne sar în ochi, ne legăm în primul rînd de amănuntele care ne stau la îndemînă. Uneori n-avem vreme să ne gîndim la ce se ascunde dincolo de aceste detalii.

— Revin și-ți spun : din păcate.

Chirilă se întunecase la chip.

— Nu te contrazic, băiete, nu te contrazic deloc, făcu împăciuitor și nițel mirat căpitanul.

Prietenul său era pornit pe comentarii. Și nu oricum sau de orice fel. Psihologul simțea imperios nevoia disecării lucrurilor, faptelor, oamenilor implicați în evenimentele cele mai recente.

— Elvira Stan era tehnician. Avea un salariu bun. Era stimată de colegi, de șefi, dacă asta are vreo...

— Are, are. Cum să n-aibă ? Totul, toate, absolut toate au importanță.

— Bine. Deci toate par bune și frumoase. Înțeleg că ești de acord cu mine.

Chirilă privea cam nerăbdător spre căpitan. Adrian nu răspunse însă imediat. Pășeau alături, fără să se grăbească, adînciți într-una din disputele obișnuite.

Un caz, un gînd, o idee erau întoarse pe toate fețele, dezbătute, forfecate — cum zicea Adrian — în încercarea de a nu se omite nici un detaliu. Se contraziceau cu aprindere, cădeau de acord, din nou nu-și mai dădeau dreptate, pînă cînd, în final, cele mai trainice argumente nu se mai puteau combate. Într-un tîrziu, căpitanul reînnodă discuția.

— Gîndește-te, Costi. Avea treizeci și doi de ani și nu era căsătorită...

— Tu vorbești ? Tu ? ! Holtei bătrîn și înrăit ce ești, pufni Chirilă, privindu-l dintr-o parte.

— De ce te minunezi așa ? Pot și eu, ca și tine, ca și alții, să analizez o situație în care se află...

— S-a aflat ! îl întrerupse brutal Chirilă.

— Mă rog, s-a aflat un om.

Adrian, puțin contrariat, făcu o mișcare din umeri de parcă l-ar fi deranjat ceva. Continuă puțin mai agitat :

— Pot să privesc și eu, din toate colțurile camerei, cu aceeași detașare, obișnuință și pricepere ca locatarul ei.

— Da, da, șefule, îl aprobă, zîmbitor, Chirilă.

— Lasă-mă-n pace. Te miri că oamenii nu sînt simpli...

— Dar nu mă mir deloc. De unde-ai scos mirarea ?! se înfurie locotenentul major văzînd că nu fusese înțeles. Ca și în alte rînduri, înțelegerea se ciobise, lucru neesențial deoarece urma, tot ca deobicei, să se recimenteze. Adrian, cu un aer mofluz, îi aruncă o căutătură piezișă, continuîndu-și nestingherit reflecțiile.

— Nu-ți pui deloc problema că singurătatea putea împinge chiar pe un om simplu, cum zici că a definit-o Marinescu, la un gest disperat. Să azvîrle cît colo aprecierile tuturor, dacă ele nu veneau și de la un anumit om. Unul singur. Pricepi, tătic blajin, topit de dragul nevestei și copilului ce ești ! Pricepi ?

Chirilă începu să zîmbească văzîndu-și prietenul atît de aprins. Susură ușurel o nouă întrebare, incitînd tot la vehemență :

— Nu ți se pare că sînt cam anacronice asemenea mentalități ?

— Nu, nu mi se pare. Durerea omenească, slăbiciunea omenească rămîn aceleași în secolul nostru ca și în al treisprezecelea !

— Mă cam îndoiesc. Deși nu merg așa departe în timp, susțin că femeile de tip ibsenian se întîlnesc din ce în ce mai rar. Și ca să-ți răspund, nu prea mai văd fetele din zilele noastre așteptînd cinci-șase ani, dacă nu chiar mai mult, să li se întoarcă iubiții din cine știe ce bătălii sau cruciade, purtînd în vîrful sulițelor însîngerate batistele brodate cu îndemînare și dăruite cu feciorelnică sfială.

— Nici nu mă gîndeam la așa ceva. Dar spune și tu, de ce-ar fi emoționat-o pe Elvira Stan doar aprecierile și elogiile șefului de birou și ale tovarășilor de la sindicat ? Poate dorea ca un anume bărbat s-o laude, spunîndu-i că-i place să poarte cămășile călcate de ea. N-ar fi deranjat-o cîtuși de puțin mustrarea, dulcea lui mustrare, că sînt prea apretate la guler. Mustrarea ar fi avut omenescul farmec și certitudinea prezenței lui. Plînsul dureros ar fi avut un umăr drept reazem, nu ecoul pereților, care-i

întorceau necruțători oftatul, amplificîndu-i singurătatea, acutizîndu-i sentimentul propriei inutilități.

Chirilă dădu agasat din mînă.

— Cu tine nu se poate vorbi. Ești inconstant ca o zi de martie. Cînd ești caraghios de neîncrezător, de nu-ți intră nimeni în voie, cînd ești stupid de „profund". Profund ! ricană repetînd cuvîntul.

— Eh, Costi, Costi. Ce știi tu ? Cîteodată oamenii sînt tare singuri și neînchipuit de neajutorați.

— Ce să-ți spun ! Cu remarca asta m-ai făcut praf. Sînt la pămînt, fără replică și fără argumente.

— Mititelul de tine...

— Tu vorbești despre chinurile singurătății ? Știi că ai haz ?

— Dintre noi doi eu am autoritatea morală să vorbesc despre ele, fiindcă le cunosc cel mai bine.

— Ești convingător, colega.

Adrian se opri iar în loc, căutîndu-și pachetul de țigări. Replică rar, subliniind fiecare cuvînt.

— Ca să fiu sincer nu țin să devin altfel. Pentru ce ? Gîndurile, convingerile îmi aparțin în exclusivitate.

— Azi, mîine ai să pretinzi și drepturi de autor, rosti cam în zeflemea Chirilă.

— Le pretind de mult, dar n-ai băgat de seamă. Tăcu alegîndu-și, cu exagerată atenție, o țigară, după care reluă. Femeia a murit pentru că era singură, prea singură. N-a lăsat un cuvînt adresat cuiva anume, ci doar un strigăt plin de o sumbră satisfacție : „eu am făcut-o !" Semnul acela de exclamare exprimă demnitatea disperării fără scăpare. Îți imaginezi că vom mai găsi și alte explicații la ea acasă ? Te înșeli.

— Nu-mi imaginez nimic.

— Asta e cusurul tău. Că nu-ți imaginezi...

Chirilă îl privi nedumerit, fără a-l contrazice. Îl ascultase răbdător. Depăși încet umbra foșnitoare a plopului în dreptul căruia se opriseră. Căpitanul îl urmă. Se vedea că ultima remarcă o făcuse cu gîndul aiurea. Nu era deloc adevărat că prietenul său ar fi fost lipsit de imaginație. Adeseori îi reproșa contrariul. Acum însă...

Într-o curte, un cîine somnoros renunță la ideea unui lătrat răgușit și leneș. Era cald și liniște. Pășeau rar.

— Mă gîndesc, uneori, că trebuia să-ți fi văzut de cercetările tale mai mult timp. Ai fi învățat să cunoști oamenii și ți-ar fi folosit teribil în meseria noastră.

— Cu alte cuvinte n-am vocație pentru ceea ce fac acum ! se miră nițel Chirilă.

— Termină, Costi. Voiam să spun că nu te prea străduiești să-i înțelegi pe oameni.

— Te străduiești tu destul ! Înțeleg, adăugă conciliant Chirilă.

Ar fi vrut să-i reamintească prietenului său că remarca despre oamenii simpli, care iscase discuția, nu-i aparținea lui, ci doctorului Marinescu. Că el nu-i vedea pe oameni asemenea unor linii paralele. Pînă și acestea se „complicau" la un moment dat, lăsînd impresia că se unesc. Preferă să tacă. Ceea ce-i atrase, prompt, observația părții adverse :

— Ți-e cald și nu mai pricepi nimic. Absolut nimic.

— Bine, bine. Lasă, nu te mai osteni să-mi explici.

Pînă una-alta am ajuns pe strada Libertății, a cărei monotonie a fost brutal tulburată de Elvira, omul simplu și atît de neînțeles încît...

— Înclin să cred că era, de fapt, o natură foarte complicată. Pînă într-atît încît nu vom reuși s-o deslușim decît anevoie.

— Ei, oricum, nu-i va mai fi de nici un folos. Dar noi avem de lămurit aici niște amănunte așa cum se cuvine.

Un caz. Un caz ca atîtea altele, în toropeala unei străzi umbrite de plopi și de castani bătrîni.

Remember

Adrian avu deodată senzația stranie a unei prezențe. Nu se miră, căci nu se întîmpla întîia oară. Singura neliniște i-o genera apariția aceasta imaterială în clipele cînd era însoțit. Discuția îl răscolise, azvîrlindu-l în trecut. Era neliniștit pentru că se încăpățînase să-și imagineze că-și poate stăpîni aducerile aminte. Nu dorea să uite nimic. Totul îi aparținea. Voia doar să nu fie subjugat de imaginile și trăirile sale. Ar fi vrut să le cheme,

și ele să vină, numai atunci cînd, singur fiind, se putea lăsa inundat de copleșitoarea lor bucurie. Spera că reușise. Și iată că acum, pășind alături de Chirilă, simți iar cunoscuta învolburare revenind nechemată, obsesivă, atrăgîndu-l în mrejele ei...

„Tu tot mă mai iubești, dragul meu?" „Tot". „Cît mă iubești?" „Mult. Mult de tot". „Cît de mult?" „Cît nu se poate spune sau arăta..."

Mergeau ținîndu-se de mînă. Nisipul nu se zvîntase după scurta ploaie de vară. Plaja mai era pustie. Nici o urmă nu-i scrijela obrazul cenușiu. Liniștea se înstăpînise pe țărmul beat de legănarea valurilor, sărutîndu-l neîncetat. Răsăritul era doar o presimțire, veghind, invizibil încă, răsuflarea ușoară, abia simțită a mării care se contopea undeva departe, departe, cu cerul. „Vezi vaporul acela?" „Da, îl văd". „E al nostru". „Minunat. Nu știam". „Superb. Acum știi." „Știu." „Și cerul." „Și el." „Și marea." „Și marea." „Mă iubești?" „Te iubesc."

Sărutul fugar ca o boare, tulburător și dulce, îl înfioră. Îl prelungi, rămînînd nemișcat, cu pleoapele vibrînde, arzînd de dorința și nerăbdarea de a o privi. Și totuși, nu. Nu încă. Îi stăruia amintirea fierbinte, puțin sărată, a buzelor ei. Încet își strecură privirea printre gene. Se îndepărtase. Nu mult. Trupul, aparent fragil în rochia vaporoasă, azurie, se înscria pe fundalul, devenit luminos, al apei, din străfundurile căreia părea că pornește la drum soarele. Totul se dizolvase umbrit de imaginea femeii iubite. În lumina vag irizată lăsa impresia că plutește lin către valuri. Își trecu palma peste părul negru, cu luciri sinilii. Șopti cuprins de teama că va dispărea: „Draga mea"... Îi văzu trupul mlădios alunecînd, parcă, pe zarea împurpurată, pe soclul pal-verzui al apei. Iluzia îndepărtării lente, continue, era aproape deplină. Și teama i se accentuă: „Draga mea"...

Se întoarse, abia simțit, purtînd pe chip o întrebare mută: „Mă iubești?" Buzele ei fremătară ușor. „Da"... „Vrei să fii soția mea?"

În tăcerea ca de templu a țărmului, vibrau acum lumini și sunete percepute doar de palmele lui întinse într-o tainică chemare. Se răsuci către el. Nu cuteza s-o privească.

Ştia, simţea că-l aşteaptă. Şi încet, ca într-un ritual, porni pe urmele paşilor caligrafiaţi în nisipul umed pe care parcă, ei, cei dintîi, îl tulburau cu neliniştea, ciudata nelinişte a dragostei lor. A dragostei lor interzise. Dar cine, oare, putea pune stavile iubirii decît iubirea însăşi ?...

Ca şi atunci, pe malul mării, Adrian avea impresia că totul în jur se dizolva devenind neant sau amintire şi se lăsă potopit de copleşitorul sentiment ce dăinuia la fel de viu, de proaspăt şi de îmbătător ; înţelese zadarnica zbatere de a-l struni dincolo de „zidul astral", cum definise dorinţa — dictată de raţiune — de a se domina.

Şi totul se recompuse cald şi amăgitor, aidoma unui vis din care ai vrea, dar nu te poţi trezi.

Se însera. Treptat, dar din ce în ce mai grăbite, negurile serii reci de toamnă se furişau prin colţuri, pe sub bolţile înalte ale porţilor, pătrundeau peste praguri, aşternînd umbre tot mai dense pe zidurile caselor, pe chipuri. Din loc în loc, străzile, învăluite în ceaţă, erau străpunse de lumina palidă a becurilor căţărate prea sus pe stîlpii de beton. Dintr-o curte se auziră voci dialogînd monoton şi neînţeles ; dintr-alta, înviorător, izbucni plînset de copil, potolit de o chemare blajină.

Păşea rar, măcinat de gînduri. Era deprimat de eşecul unei misiuni care se prelungise neaşteptat.

Pe măsură ce se apropia de centrul oraşului intuia schimbări pe care nu încerca să şi le lămurească. Lumina, mai intensă, dar tot ireală, transforma casele obişnuite, aliniate de-a lungul străzilor pustii, în palate somptuoase, ascunzînd taine de nepătruns. Se acuza de incompetenţă, de incapacitate, de lipsă de perspicacitate şi perseverenţă. Îşi reproşa..., dar ce nu-şi reproşa ? Pînă şi vîntul rece, umed, întîrziind pe ceafă, neplăcut ca atingerea unei reptile, era tot o consecinţă a... greşelilor sale. Iar cînd, în faţă, se profilă podul arcuit peste rîul ce străbătea oraşul, se opri, ca şi altă dată, să asculte murmurul apei. Acolo...

Întunericul înghiţi sunetul unor paşi ce păreau că se apropie. Rămase, mai departe, singur, cu coatele rezemate de parapetul metalic. Şi, din nou, răzbătură sunete indefinite. Înţelese, curînd, că erau hohote înăbuşite de plîns.

Ce se petrecea oare dincolo de bariera vizibilității sale ? Porni încet. „Bine că nu mi se aud pașii.“ Zări silueta unei femei, ușor aplecată către apă. „Ce naiba vrea să facă ? În locul ăsta nu s-ar alege decît cel mult cu un guturai.“ Femeia nu se clintea. Doar umerii i se cutremurau spasmodic. Trecu de ea, ocolind-o. Nu părea să-i fi simțit prezența. Reveni. Nu-l văzu nici acum. Stătea nemișcată și plîngea, privind apa clipocind calm, liniștitor. Pentru a treia oară, Adrian traversă podul, destul de aproape, cu același rezultat. Hotărî să aștepte, nu știa pentru ce, dar să mai aștepte acolo, nedorit, dar, poate necesar. Ar fi fumat, și nu îndrăznea. Începu să plouă. Stropi reci se insinuau, cu perfidie, pe după gulerul pardesiului ridicat între timp. Femeia părea dăltuită în durerea ei. „Ce ciudat. Nu trece nimeni. Pînă și hazardul o slujește, asigurîndu-i singurătatea.“ Spre a-l contrazice, două siluete se desprinseră din noapte. Trecură. Din sens opus mai veni cineva. Oamenii treceau grăbiți, nepăsători, zgribulindu-se sub umbrele.

Abia într-un tîrziu ea se urni din loc. Pășea clătinîndu-se. Dincolo de incertitudinea pașilor, ghici o anume distincție, pe care mersul nefiresc n-o diminua. Adrian, aflat în dreptul unei lumini, se decise, sub impulsul dorinței de a fi util : „Iertați-mi îndrăzneala, doamnă. Am fost involuntar martorul durerii dumneavoastră. Îngăduiți-mi, dacă pot, să vă ajut...“

Surprinsă, dar nu șocată, se oprise alături. Privirea unor ochi mari, ușor depărtați, trecu dincolo, în beznă, către ceva numai de ea știut. Un oval plăcut, buze frumos desenate, bărbie puțin cam dură (voluntară — o defini rapid), sprîncene, conferind profunzime ochilor întunecați, alcătuiau, atît cît putea distinge, un chip atrăgător marcat acum de o tristețe adîncă. „Nu, nu mă poți ajuta. Nimeni nu mă poate ajuta...“

Glasul cu tonuri grave, puțin răgușit, suna ferm. Refuza simplu cutezanța necunoscutului care-i întindea mîna. Își continuă drumul cu pas domol, cufundată în gînduri. O femeie cu un chip deosebit, neobișnuit în crisparea lui, expresiv și, în același timp, de nepătruns în adîncimea vîltorilor ce-o răscoliseră pînă la uitare de sine în vînt și ploaie, pe parapetul unui pod.

Porni în urma ei pe străzi care, intenționat sau nu, ocoleau centrul. Două umbre singuratice, hoinare străbătînd noaptea. Tentativa unui banal acroșaj rămase neobservată. Femeia nu grăbi pasul, nu ripostă ; protejată de întuneric își purta însingurarea prin locuri tot mai retrase. „Vidul lui Toricelli", îl străfulgeră un gînd pe Adrian, asistînd, nevăzut, la încercarea individului. „Parcă și-ar fi creat un vacuum care o izolează, așezînd-o dincolo de noi..." Și deodată simți imperios nevoia de a-i vorbi. „Este, desigur, unicul om care m-ar putea înțelege și ajuta. Ajuta ? ! Ea pe mine ? !" Îi venea să rîdă. „La urma urmelor, de ce nu ?", își reconsideră cugetarea. „Nu, pentru că m-aș comporta stupid, la fel cu celălalt." Dar nu putea renunța. „De ce să-mi refuz bucuria înțelegerii, a comunicării cu un om pe care-l întîlnești o singură dată în viață ?" Se revolta împotriva piedicilor impuse de prejudecăți. „Trebuie să vorbesc cu acest om !" Nici nu remarca detaliul că nu se gîndea la ea ca la o femeie. Un pasaj, cunoscut încă din anii studenției, îi permise să-i iasă în întîmpinare. Neașteptata apariție a bărbatului o scoase din vid. Își înălță fruntea, privindu-l drept în față. „Sînt obligat să mă explic. N-am acostat niciodată o femeie. Nici acum n-am senzația că fac asta. Simt însă că ești singurul om care m-ar înțelege pe deplin."

Deși vorbise calm, hotărît, se deslușea emoția de care era cuprins. „Inexplicabile senzații au uneori oamenii..." Nici nedumerire, nici revoltă. Constata. Făcu un gest din umeri ca pentru a-și cumpăni mai bine o povară și plecă mai departe, cu același pas egal. Porni alături de ea, roș de teama că nu va fi în stare să scoată nici măcar o silabă. Dar după primii pași cuvintele țîșniră spontan, nestăvilite. Toate frămîntările, îndoielile, construiau o confesiune fără reticențe, dominată de sinceritate, ocolind inteligent posibilitatea dezvăluirii secretului profesiunii sale aflate la început de drum. Nu ocolea adevărul. Se limita la ceea ce ținea strict de zbuciumul său psihic, intens afectiv. Simțea cu acuitate atenția cu care era ascultat. Și înțeles. „Crezi că ar trebui să renunț ? Că sînt incapabil să-i înțeleg și să-i ajut pe oameni ?" formulase, în încheiere, două întrebări, ale căror răspunsuri i se păreau esențiale.

„Nu, să nu te oprești. Să nu dai înapoi. Și-apoi sînt convinsă că nu de sfaturi ai nevoie, ci de confirmări. Din cîte înțeleg — zîmbise, oare ? — nici nu dorești altceva decît să te bați pentru ceea ce consideri că este drept și bun." „Adevărat. Dar nu reușesc întotdeauna..." Deslușí o notă de amărăciune în răspunsul care urmă : „Cine reușește oare ?" „Ar trebui să..." Îl întrerupse cu o remarcă : „Ce tînăr ești..." Ripostă ofensat. „Parcă ai zice grădiniță de copii." „Nicidecum. Constat doar elanul adolescentin." „Nu-i același lucru ?" „Firește că nu." „Am impresia că nu mă iei în serios." Se supără. „Ești nedrept. Uiți cum m-ai întîlnit ?" „Iartă-mă. Știu că mi-ai ascultat necazurile. Mă întreb, însă, dacă nu cumva mă socotești neserios." „Regreți că mi-ai vorbit ?" „Nu. Cu toate că acum se zbate în mine o întrebare." Nu-l încurajă.

Își păstrase inițiativa în alegerea traseului fără a-și modifica ritmul de mers. Ploaia încetase. Vîntul, la fel de rece și neprietenos, deși mai slab în intensitate, îi mîna, parcă, din urmă. „Nu ți-e frig ?", o întrebă. „Nu". Se gîndeau amîndoi că nu asta era întrebarea. Prudent, cu coada ochiului, îi cerceta profilul frumos conturat. Simțea cu bucurie că, în durerea ei, făcuse loc, cu generozitate, problemelor lui care, probabil, nici pe departe nu se asemănau cu cele ce-o determinaseră să plîngă undeva, oriunde. Fie și în plină stradă. „Spune-mi... ezită. Ai vrea să-mi spui cine ești ?" I se păru că zîmbește și se grăbi cu o explicație. „Nu e ce crezi. Îți spui, sigur, eterna poveste, dar nu, nu despre asta e vorba." „Atunci ce importanță are ? Sînt un om. Un om în care ai avut încredere." „Bine, dar..." „Nici un dar. Ți-am răspuns la fel, lăsîndu-mă însoțită de un necunoscut. Doresc să ne despărțim acum."

Nu se aștepta s-o audă spunînd tocmai lucrul acesta. Dorința fusese formulată cu atîta fermitate încît nu-i rămînea decît s-o respecte. Luă mîna care i se întindea și, reținînd-o, întrebă : „Ai să mai plîngi ?" „Nu." Adăugă : „Astăzi, în orice caz nu. Și-acum, noapte bună." „Noapte bună și... la revedere." Își retrăsese fără grabă mîna pe care o înălță, ușor, într-un gest de rămas bun.

Privi cum pleacă, dispărînd în noapte. Îi mai auzi o vreme pașii, apoi nimic. Doar liniștea amorfă, întunecată și rece. „Imbecil. De o mie de ori imbecil. Cum am putut

s-o las singură ? Avea nevoie de ajutor. Iar eu... eu..." Și, cu totul de neînțeles, îl încercă, deodată, simțămîntul că fusese abandonat, aici, singur, fără ocrotire. Neliniștit, agitat, începu să alerge pe urmele ei. Nu mai era însă nimic de făcut. O pierduse. O pierduse definitiv.

Luni în șir se frămîntase. Reconstituia, cu emoție, fiecare amănunt al întîlnirii. Sentimentul unei pierderi irecuperabile se acutiza, uneori, pînă la durere. Zadarnic revenise în niște zile de concediu încercînd să restrăbată itinerarul acela nocturn. Nici măcar nu și-l reamintea cu exactitate. Știa doar locul unde se despărțiseră. Atît. Își reproșa amarnic lipsa de înțelegere, egoismul. „I-am vorbit, sigur că da, ca un adolescent, numai despre mine. Eu, eu și iarăși eu. Nimeni nu mai conta. Țipam că vreau să ajut. Cînd colo eu eram înecatul care se agăța, lăsînd-o pe ea să se zbuciume..."

Se reîntîlniseră, după aproape doi ani, într-un vagon restaurant. Revederea, atît de neașteptată, i se păru o adevărată sărbătoare. Salută cu o înclinare ușoară a capului, continuînd s-o privească. Îl acceptase la masă cu un gest abia schițat. În loc de mîncare — inspirat de ceașca aburindă din fața ei — ceru o cafea și un coniac. Și mult timp nu se încumetă să sfîșie tăcerea măcinată de zgomotul ritmic al roților. Treptat, după tresărirea și emoția clipelor dintîi, se simți purtat către seara aceea de neuitat. Se refăceau și se completau impresii și imagini care se estompaseră ; anevoie își croia loc în conștiința lui ideea acestei regăsiri nesperate. „E aici, în fața mea și nu-mi vine a crede."

Observase, fără a-i acorda importanță, micul inel cu safir străjuind cu discreție o verighetă. „Și ce dacă ?" Se revolta împotriva nimănui, apărîndu-și firul de bucurie care se năștea în el. „Nu de sfaturi ai nevoie, ci de confirmări", îi spusese atunci necunoscutului care i se destăinuise cu toată încrederea. Și el se zbătuse, muncind, să le obțină. Îi datora, neîndoielnic, liniștea și forța de a crede în propriile-i posibilități. Așa lucrase în tot acest răstimp. Ar fi dorit să-i mărturisească ce însemnase pentru el întîlnirea lor. Cu cîtă exactitate păstra în memorie fiecare amănunt. Nu de iubire era vorba, ci de cu totul altceva. Poate chiar mai profund, mai puternic, mai durabil decît

o dragoste care devine pasageră dacă îi lipsește suportul trainic al înțelegerii reciproce. Ezita să-i vorbească. Poate din teama, nefondată, că ceea ce crezuse cu ardoare se va spulbera. Privind-o, cu fereală, își reproșa îndoielile.

Timpul nu se mai grăbea, strecurîndu-se cu greu prin noianul de gînduri și sentimente. „Ai avut dreptate, rosti căznit. Nu de sfaturi duceam lipsă. Confirmările le-am dobîndit... Îți mulțumesc." „Pentru ce? Doar le-ai obținut singur. N-am nici un merit în efortul acesta." „Știai că voi reuși să depășesc deruta care mă copleșise?" Zîmbi. Iar zîmbetul accentuă mici riduri către coada ochilor, întunecați și tot triști. „De știut n-aveam cum să știu." „Atunci?" se miră. „Dar nu erai derutat. Te dezarmase, temporar, un eșec. Nevoia și — zîmbi iar — posibilitatea momentană de comunicare a creat condiții să-ți amplifici nițel dezamăgirea." „Atîta tot?" Descumpănit înclina să creadă că nu fusese înțeles. „De ce, atîta tot? Te legi de cuvinte. Un om capabil să se analizeze cu luciditate, e în stare să-și sutureze singur orice fisură și să meargă înainte." „Ești medic?"

Nu-i răspunse, aparent preocupată cu stingerea țigării în scrumiera metalică, masivă, abia golită. Înțelese că e mai bine să nu insiste. „Cam inechitabilă relația. I-am spus atîtea despre mine..." Nu-i trecea prin minte că nu-i ceruse, ci singur își oferise confesiunea. Uita că, uneori, seara aceea neguroasă și rece i se părea doar o închipuire. Că ea n-a existat. Că a purtat o discuție cu propria-i conștiință care-l îndemnase să-și înfrîngă neîncrederea. Și izbutise. Puțin iritat de refuzul ei o scrută atent, descoperind — cu satisfacție vag răutăcioasă — că nu este chiar atît de tînără, că „păstrează bine" o frumusețe aparte, neostentativă. Îl surprinse vocea, cu știutele tonalități calde, adînci, care continua: „Și mai era ceva. Aveai atîta elan... Mărturiseai o pătimașă profesiune de credință. M-ai convins că ai forța de a te desprinde din amalgamul acela de îndoială și teamă. Aflu că nu m-am înșelat. Nu pot decît să mă bucur."

Trenul gonea neobosit prin înserarea lentă fără ca ei să sesizeze că timpul scurta distanțele. Discuția se legase simplu, ca între vechi cunoscuți. Într-un tîrziu, îl anunță, surîzînd ușor, că la cea dintîi stație urma să coboare. La

auzul veștii încremeni. Spre norocul său era întoarsă spre geam, încercînd să străpungă bezna, așa încît se strădui — și reuși — să arboreze un zîmbet larg cînd rosti calm : „Și eu". Îi aruncă o privire rapidă. Fără a-și ascunde surpriza, nu comentă coincidența. Nu se opuse nici cînd se oferi s-o conducă la hotelul unde avea reținută o cameră. Coborînd din taxi, îl rugă să n-o însoțească, interesîndu-se, evident, doar din politețe, pe un ton rezervat, cît va rămîne în oraș. Întîrzie, intenționat, răspunsul : „Poate s-ar fi cuvenit ca întrebarea s-o pun eu. Cît despre mine... ce să spun ? Nu m-am decis, încă, să mă mut în altă parte." „O, doamne !", exclamase privindu-l dezorientată. Luîndu-și valiza din mîna șoferului, fără un cuvînt, se grăbi spre intrarea hotelului...

După cîteva sute de metri, sub impulsul unei inspirații de moment, el ceru șoferului să oprească. Plăti și coborî. Simțea nevoia de mișcare. Își puse mapa la spate, ca un licean, pornind spre casă. Se întreba cum să procedeze — era decis — spre a nu o mai pierde. Îl nedumerea, îl neliniștea acel „O, doamne." Nu-i găsea semnificația. „Indiferent ce va crede, am să aflu !" Făcu cale întoarsă spre hotel. Dar, pe măsură ce se apropia, hotărîrea i se diminua. „Imaginația detectivistă te-a abandonat, stimabile", se mustră amical. Din respect pentru ea, nu se putea adresa direct recepționerului. Intră reproșîndu-și graba— poate nu urcase încă — și se îndreptă spre micul bar, neașteptat de pustiu. Își roti privirea căutînd, parcă pe cineva. Reveni la recepție și se interesă dacă, întîmplător, nu „sosiseră" în ultimul sfert de ceas, doi indivizi, îmbrăcați așa și așa. „Nu, n-am cazat decît o familie, un bărbat respectabil și o doamnă, în camera reținută de direcția spitalului." „Da, bine. Mulțumesc." Plecă, liniștit, spre casă.

Îl stăpînea, ciudată și inexplicabilă, bucuria reîntîlnirii unui vechi și bun prieten. Era încredințat că se vor revedea curînd. Ceea ce se și întîmplă, la mai puțin de o săptămînă. O conduse pînă la hotel, unde continua să locuiască. După despărțire, se surprinse dorind să fie undeva, în preajma ei. Intră în barul din hol și zăbovi îndelung în fața unui coniac. Îi confirmase presupunerea în legătură cu profesiunea ei. Era medic. Nici nu-l interesa prea mult; detaliul era, oricum, secundar. Însemnătate avea doar sen-

zaţia de bine, de linişte şi o tulburătoare emoţie care-l inunda uneori.

...De fapt, aşa a început. Se mutase, între timp, într-unul din cartierele noi. O conducea acasă pe drumuri tot mai ocolite, tot mai lungi, vorbind despre orice le trecea prin minte, căzînd de acord şi apoi contrazicîndu-se aprig, înţelegîndu-se din jumătăţi de cuvînt, rosteau cu glas tare unul gîndurile ori simţămintele celuilalt. Sufletele şi cugetele lor comunicau intens. Se întîlneau, se împleteau într-o armonie tot mai strînsă, mai profundă.

Un miting aviatic îi prilejui revelaţia adevăratelor sale sentimente. Nu se văzuseră vreo două săptămîni cînd, în mulţimea de pe aeroport, o zări ; nu ştia nici el cum ; o pierdu, pentru ca lîngă o tonetă de îngheţată să se găsească faţă în faţă. Foarte aproape de el, îi văzu fruntea înaltă, senină, ochii acum neobişnuit de luminoşi, depărtaţi unul de altul, a căror privire străvezie era ciudată, oarecum tainică. Porniră împreună, încercînd să se apropie de pistă. Mulţimea fremăta într-o mişcare vălurită, continuă. Fiind mai înalt decît cei din jur, observă un spaţiu liber. Zise : „Uite, uite, acolo e mai bine." Văzînd că nu l-a înţeles, o dirijă, uşurel, în direcţia dorită. Reuşise s-o aducă în locul acela, dar nu-şi luă mîinile de pe umerii ei. Preocupată, probabil, nu sesiză. Şi el simţi deodată cît de fierbinţi sînt; un parfum suav, pe care-l răspîndea părul ei, făcu să-i palpite nările. Rămas nemişcat, îl cuprinse teama : „Ce se petrece ? De ce am împietrit ţinînd-o astfel ?... Nu trebuie." Dar nu se depărtă. Şi nici nu-şi retrase mîinile.

Un simţămînt nedesluşit creştea ameninţător, înceţoşîndu-i privirea şi transformîndu-se năvalnic în covîrşitoarea bucurie pe care i-o dădea calda atingere a umerilor ei. I se năzări că o ţinea aşa în virtutea unor drepturi fireşti, că palmele cuprind şi ocrotesc femeia care îi aparţinea lui, exclusiv lui. Şi mulţimea dispăru. Şi urletul motoarelor ambalate, ţipetele de copii, rîsetele. Totul. Doar în adîncul fiinţei sale se plămădeau sunete noi, necunoscute. „Ce-i cu mine ? Cît o să-mi mai ţin mîinile aşa ?" Dar tot nu le retrase. Nu mai exista nimic şi nimeni pe cîmpia fără sfîrşit ; nici în univers nu mai era nimic decît fericirea atingerii şi căldura umerilor ei, mireasma proaspătă a părului negru cu luciri sidefii. Zări deodată ochii

mari, larg deschiși, redeveniți întunecați, privindu-l cu uimire, drept în față. „Iartă-mă", bîigui fîstîcit, depărtîndu-se fără o vorbă. Îi era rușine. „O, cum m-a privit, cum m-a privit. Nici supărată, nici speriată. Cu dispreț m-a privit. Și ce întunecați îi erau ochii!"

Își croia drum, în neștire, prin mulțimea aproape compactă, lovindu-se de oameni fără a-i vedea. Se dezmetici auzindu-se chemat de un coleg. Îl căuta colonelul. Porni direct spre gară.

...Cu toată osteneala și dificultățile noii misiuni, zilele și nopțile treceau pe nesimțite, gonind mînate de vîrtejul amețitor al gîndurilor. Aproape două săptămîni, deși, absorbit de muncă, nu reuși să doarmă ca lumea ; nimic nu izbutea să-i potolească neliniștea din inimă. Neliniștea îi nivela interesul pentru orice altceva, păstrînd nealterată doar o emoție confuză care ba îl încînta, ba îi crea o stare nervoasă. Nici nu-și reamintea prea bine împrejurările în care expediase telegrama aceea : „Sosesc azi. Am înțeles abia acum. Nu pot trăi fără tine."

Seara, mai exact noaptea cînd sunase pentru întîia oară la ușa ei, îl întîmpinase palidă, obosită, cu ochii plînși, prăbușiți în abisuri de tristețe pe care nu le bănuia. Rămăseseră în vestibulul mic, dar ospitalier. El, nerăbdător și fericit. Ea, privindu-l speriată, neajutorată, cu brațele atîrnînd pe lîngă trupul zvelt, de obicei drept, acum doborît de o greutate nevăzută, imensă. „Draga mea, draga mea", șopti cutremurat, cuprinzînd-o într-o îmbrățișare duioasă, caldă.

Tăcută, supusă își aplecase fruntea și, printre lacrimi, îngăima cu vocea întretăiată de suspine : „Nu... nu trebuie... nu pot. Eu... nu trebuie. N-ai înțeles ? O, doamne, ce mă fac ? Eu n-am, nu mai am dreptul..." „Liniștește-te, draga mea, iubita mea, liniștește-te și spune-mi." Nu înțelegea de ce i se întețește plînsetul. Îngheță : „Nu ești singură ?" „Nu, nu, cum poți crede asta ?" Se depărtă puțin de el, scuturată încă de plîns. Îi luă mîna și-l trase spre camera odihnitoare în lumina verzuie, discretă a lampadarului rătăcit într-un colț. Îl așezase grăbită într-un fotoliu și se ghemuise, cu picioarele strînse sub halatul lung, de culoarea tutunului, în celălalt.

Află atunci taina zguduitoare care i-o adusese în cale, în noaptea dominată de neguri : i se confirmase diagnosticul unei boli necruțătoare. În plină tinerețe și ascensiune profesională îi fusese dat să știe că nimic și nimeni n-o poate salva, să cunoască pînă în cele mai cumplite detalii drama pe care era destinată s-o trăiască pînă la capăt. „Dacă nu mă pot ajuta pe mine, cel puțin să ușurez suferințele celor din jur." Reluase după o pauză. „Doamne, cu cîtă aroganță ne pretindem făcători de minuni ! Și-n realitate nu ne putem ajuta nici pe noi înșine cînd dăm de greu."

Plecase, părăsind catedra, o casă mai mult decît confortabilă, prieteni a căror compasiune, oricît de sinceră, o detesta pentru că o umilea, și un soț care primise totul cu o resemnare calmă, explicată de mai vechile aventuri extraconjugale.

„Iar acum... acum ce mă fac ? Ce ne facem ? Nu doream să mă iubești. Crede-mă. Am sperat, nebuna de mine, că te voi avea, că te voi putea păstra ca pe un bun camarad. Inteligent, tonic, vesel." Se ridicase agitată din fotoliu și se învîrtea de colo-colo, izbindu-se de mobile și fumînd țigară de la țigară.

Își amintea cu dureroasă acuitate încremenirea care-l paralizase, incapabil de vreun gest ; amuțise ; nici nu clipea. Cu o fixitate sfîșietoare țintea un punct pe perete. Nimeni n-ar fi putut spune cît durase confesiunea tragică și nici de cît avusese el nevoie pentru a înțelege totul. Percepția îi era diminuată de șocul mărturisirii. Știa că o auzise rostindu-și, cu voce tare, sentința ireversibilă. Știa că nu se înșeală, că totul era un adevăr crud și necruțător.

O intui undeva în spatele său. Conteniseră plînsul, suspinele. Încerca să cuprindă cu mintea, să-i ajungă în conștiință ideea că, abia descoperită, iubirea lui era condamnată la pieire. În jurul său încăperea, mobilierul, își pierduseră forma, dimensiunile. Nu mai era decît un spațiu necuprins și acela gol, pustiit de înfrîngere.

Fără să știe cum, reintegrarea în realitatea imediată se produse în modul cel mai stupid cu putință. În vidul înconjurător, un singur obiect își recăpăta treptat forma, luînd proporții neobișnuite — telefonul. Privea în neștire spi-

narea gheboasă a receptorului, suprafaţa lucioasă a trunchiului împodobită cu coroniţa albă a discului, firul şerpuind nepăsător. Urmări sinuoasa traiectorie şi o văzu. Prăbuşită în genunile durerii, rămăsese în picioare, demnă, mîndră, cu braţele încrucişate pe piept, într-o atitudine uşor sfidătoare. Acum, orice cuvînt de consolare ar fi fost o cruzime. Se ridică din fotoliu. Se îndreptă spre ea. „Da, într-adevăr, ce mă fac? Ce-o să ne facem?" O măsura, dintr-o parte, cu ochii mijiţi. Vorbise calm, neutru. „Ai dreptate. Asta şi sînt. Camarad bun, tonic, vesel."

Căuta cu febrilitate atitudinea, tonul, cuvintele cele mai potrivite. Se aplecă, uitîndu-se meditativ către vîrfurile pantofilor. Continuă cu acelaşi glas alb, nenuanţat. „În calculul tău s-a strecurat însă o eroare." Şi fără a-i lăsa timp de ripostă, netezindu-i cu un deget cuta adîncă ce-i brăzda fruntea, rosti simplu, cald: „M-am îndrăgostit." Vocea i se frînse : „Înţelege, draga mea. În afară de tine n-am iubit niciodată altă femeie. În afară de tine n-am să mai iubesc nicicînd, pe nimeni."

Stătea în faţa ei sfios, într-o aşteptare încordată şi dureroasă. „Bine, dar tu nu înţelegi că eu... cu mine totul..." O întrerupse nerăbdător. „Nu, nu înţeleg decît că te iubesc, că eşti omul meu drag, prieten înţelept şi curajos. Tu trebuie să înţelegi că fiecare dintre clipele noastre este preţioasă. Şi mai trebuie să ştii că nimeni nu are dreptul să ne priveze de bucuria şi nevoia de a fi împreună." Se răsucise pe călcîie întorcîndu-i spatele. Ea îşi păstrase imobilitatea. Pe obraji prinseră a i se prelinge lacrimi.

...Din seara aceea viaţa devenise de-a dreptul minunată. O imensă fericire li se dezvălui numai lor. Se simţeau bine oriunde, cu condiţia să fie împreună. Undeva, se mişca o lume care nu le aparţinea. Iubirea lor exista în afara oricăror circumstanţe. Era în ei. Fierbinte. Nesfîrşită. Uluitoare.

Ea îşi recăpătase echilibrul tulburat după episodul de la mitingul aviatic. Atunci, şi ea fugise acasă înspăimîntată de proaspăta descoperire : îl iubea, pe puştiul acesta — era cu şapte ani mai mare decît el — care oferindu-i cîndva ajutor, îşi luase, de fapt, pentru sine încurajările de care simţea nevoia. Iar acum, acum cînd se aflau împreună, totul se estompa, dispărea. Străzi, oameni, pre-

judecăți de orice fel. Amîndoi redescopereau lumea. Cu stele și copaci înmuguriți. Cu șoapte de iubire, cu fiorul inefabil și emoția mereu reînnoită a fiecărei întîlniri, oriunde se întîmpla ea. Flecăreau neobosiți despre orice. Îi mira și-i amuza neputința dinainte de „ei" de a-și procura micile, neobservatele bucurii care astăzi dădeau farmec și plenitudine vieții. Universul lor, inaccesibil altora, eră un spațiu necuprins închinat numai iubirii.

Un an. Cînd trecuse ? Și ce este, cît este un an ? A durat cît sclipirea fulgerului. A orbit cu lumina, a ars ca o flacără. S-a stins apoi totul, rămînînd doar cenușa... Cumplit de nedrept ! Îi rămăsese întreagă, neștirbită, căldura iubirii trăită cu intensitate maximă. Cu tot ceea ce este mai frumos, mai profund și mai adevărat. La Rochefoucauld afirma că „soarele și moartea nu pot fi privite drept în față." În cele din urmă, le privești !

Abia se reîntorseseră din acel minunat vis trăit la mare. Era pentru a doua oară și el, care cîndva nu suporta monotonia apei și a nisipului, nădăjduia acum la reveniri și rămîneri fără sfîrșit. „Ca să înțelegi, să simți, să iubești marea trebuie s-o vezi iarna." Zăboviseră în acel ianuarie înnegurat, ceasuri întregi, înghețați, lăsîndu-se biciuiți de stropii grei ai valurilor care se spărgeau de dig. Îi transmisese adorația ei puțin superstițioasă („anul în care nu mă închin mării, e sigur nenorocos"), încît aproape credea în puterea ce o exercita asupra șansei oamenilor. „Recunoști că te cuprindeau false tandreți și admirații pentru copacul firav atîrnînd miraculos, la munte, deasupra vreunui hău ?" Striga încercînd să acopere zgomotul nervos, fără de istov, al mării. „Recunosc !" „Recunoști că ea, puternica, nemărginita, e sublimă ?" „Recunosc !" „Ai s-o iubești ?" „Am să te iubesc !" „Pe ea, te întreb, pe ea ai s-o iubești?" „Pe tine și pe ea vă iubesc !" „Atunci ți-o dăruiesc. Fie ca marea să-ți rămînă prieten și iubită. Pentru totdeauna..."

Fugise de lîngă el și nu va ști niciodată dacă pe chipul contractat pînă la duritatea și nemișcarea unei măști șiroiau lacrimi sau era scăldat de apa nepotolită a mării.

Telefonul anonim

Dimineaţa abia descinsese peste oraş. Se derula, molcom şi liniştit, ceea ce obişnuit numim prima oră. În birou era linişte. O linişte neaşteptat întreruptă de un glas mirat :

— Ce-o fi făcînd Aurică al nostru, „specialistul" în găsirea obiectelor de valoare. Este a patra zi de cînd n-a apărut.

Chirilă tocmai strivise în scrumiera încăpătoare filtrul unei ţigări sorbite nesăţios pînă la ultimul milimetru. Căpitanul Adrian se întrerupse din lucru. Preţ de cîteva clipe privi cum se destrăma alene un cerculeţ albăstrui de fum.

— Ei, lucrează tînărul la nivel înalt. Direct cu şeful. Dar un semn că supravieţuieşte marilor probleme cu care se confruntă putea să ne dea şi nouă.

Îşi reluă, concentrat, lucrul. Nu pentru multă vreme. Aruncîndu-şi ochii pe ceas se ridică zorit de la masă.

— Aoleu, Costi ! Eşti gata ? Mai sînt doar zece minute şi intrăm la şmotru. Mă duc să văd ce-au făcut băieţii. Să nu întîrziem, c-apoi, adăugînd întîrzierea la necazurile care s-or mai ivi, nu mă văd ieşit de sub masa cea mare a judecăţii.

— Ce să spun... Ar fi prima analiză cînd ai sta şi tu mai excentric. Eventual sub masă, că-i mai călduţ, îl consolă mucalit Chirilă.

Fără a-i mai asculta sporovăiala (Chirilă, cu raportul terminat, o putea ţine aşa toate cele zece minute de care mai dispuneau), Adrian îi azvîrli din uşă un : „termină, Costi, şi vino !", ieşind din birou în mare grabă. Timpul îl presa necruţător. Sub nici un motiv nu voia să depăşească ora fixată pentru discuţia la şef.

Aproape imediat după plecarea lui ţîrîitul strident al telefonului sfîşie liniştea încăperii.

— Fir-ai, bombăni înciudat, ridicînd receptorul. Locotenentul major Chirilă, se prezentă el, mai mult cu gîndul la analiza care urma să aibă loc.

— Alo ! Miliţia judiciară ?

După ce primi confirmarea, o voce bărbătească profundă continuă :

— Vreau să vă informez că pe malul rîului Secaș, la cotitura dintre satele Stănești și Brănești se află...

Vocea ezită, scăzu treptat în intensitate, pentru ca apoi, cu un tremur scurt, să se oprească o secundă rostind :

— ...Un cadavru.

Urmă o pauză destul de lungă pe care locotenentul major se abținu cu mare greutate să o întrerupă spre a cere alte amănunte. Vocea de la celălalt capăt al firului continuă cu efort :

— E îngropat, dar i se văd picioarele încălțate în bocanci.

— Cine sînteți dumneavoastră ? întrebă Chirilă simțind că trebuia să intervină.

Un pocnet sec îl încredință că celălalt nu dorea cîtuși de puțin să dea detalii, cu atît mai puțin să fie cunoscut ! Mda ! De ce să se complice omul ?

Ofițerul rămase o clipă pe gînduri. Mintea îi zbură la ora analizei anunțată de șef și care, sfidînd orice alte fapte care se interpuneau, se apropia vertiginos. „Poate-i doar o farsă...", îl încercă un fir fragil de speranță.

Sună centrala întrebînd cine ceruse, în ultimele minute, legătura cu judiciarul. Telefonista îl informă prompt că apelul venise de la un telefon public. A auzit foarte clar sunetul cunoscut, apoi un glas care în prima clipă se cam bîlbîise. Conform regulilor îi spusese să aștepte, după care dăduse legătura. „Cam asta e tot ce vă pot spune, tovarășe căpitan." Chirilă înțelese că a fost confundat. De aici dulceața vocii din receptor. Rosti lenevos un „mersi, drăguță", aproximativ așa cum făcea căpitanul.

Rîzînd amuzat de unul singur, puse receptorul în furcă. „De-asta avea glăsciorul de bomboană fondantă. Mare șmecher, Adrian ăsta. Să-l previn neapărat că trebuie să fie prevăzător cu noua sa victimă. Victimă..."

Apăsînd în neștire pe arcul pixului care țăcănea scurt de fiecare dată, se gîndi la victima cealaltă, cea adevărată. Recapitulă rapid : „Un cadavru la un cot de rîu, un telefon anonim de la un binevoitor și mai anonim. Ei, drăcie ! Analiza !" Țîșni pe ușă, în căutarea lui Adrian.

— Tovarășe căpitan, permiteți să raportez, am...

— Ce să-mi raportezi acum ? Ești gata ? Hai la șef !

— Păi... să vedeți...

— Ce vrei să mai văd ? Că n-ai materialul la tine ? Asta nu-i nevoie să mi-o spui.

— Pe Secaş este un cadavru, la cotitura rîului.

Adrian se răsuci spre Chirilă cu o tresărire pe care, pentru nimic în lume, n-ar fi vrut s-o vadă nici Nedelea, nici Raicu, nici Mihăileanu, nici unul dintre cei ce erau de faţă. Cu o mină uşor agasată, îi reproşă lui Chirilă, uitînd de prezenţa celorlalţi.

— Costi, ce naiba ţi-a venit ? Ori te-a năucit căldura, ori... Asta pretinzi tu că-i glumă ? Acum ? !

— Dar nu glumesc, zău că nu glumesc. Acum cîteva minute, nici n-ai ieşit bine din birou, şi a sunat telefonul.

— L-am auzit, dar credeam că-i secretara şefului care ne cheamă...

— Nu. Era un bărbat. Mi-a spus că la cotitura Secaşului se află un cadavru, căruia nu i se văd din pămînt decît picioarele încălţate în bocanci. Atît. Şi a trîntit telefonul de parcă îl frigea la degete. Asta-i tot ce ştiu. A, ba nu. Telefonista — şi Chirilă se apropie de urechea lui Adrian şoptindu-i insinuant — „ţi-a spus" că s-a vorbit de la un telefon public.

— Aşteptaţi-mă aici ! Mă duc să-i raportez şefului.

Urmărindu-l prin birouri, Chirilă îl preveni şugubăţ :

— Raportează, raportează, poate raportezi şi tu ca şi mine....

— O intra regulamentul în capul ăsta al tău de cercetător cînd o să ajung eu mareşal al Franţei, nu-l iertă nici Adrian.

Cu pasul său rar, mare, obişnuit, îşi continuă netulburat drumul spre biroul comandantului.

— E aici ?

Secretara îl privi mirată, spunîndu-i :

— Vă aşteaptă..., dar pe toţi.

— Eu sînt „toţi". Anunţaţi-mă, vă rog.

— Intraţi, intraţi. Ştiţi că nu-i plac formalităţile de soiul ăsta.

Adrian bătu la uşă. Intră. Şeful îi veni în întîmpinare cu mîna întinsă.

Colonelul Băleanu nu era prea înalt de statură. Avea mişcări calme, degajînd fermitate, deplină stăpînire de sine. Număra cam patruzeci de ani. Poate puţin dincolo de

cifra rotundă. Privirea caldă, limpede, fruntea brăzdată de cute orizontale, cu mici încrețituri la coada ochilor căprui, mereu atenți, cercetători confereau chipului un aer de blîndețe și bunăvoință.

Poate tocmai de aceea era foarte respectat. Palma unei mîini îngrijite așeza necontenit părul înspicat, gestul avînd parcă intenția de a ușura fruntea de povara unor gînduri, care nu puteau prinde glas.

Avea o ținută elegantă, de o neostentativă distincție. Inteligent, om de cultură, domina cu acea blîndețe nedisimulată și prin calitățile sale de fin psiholog. Și cerceta omul pe toate fețele, vorba lui Dinu, „pînă în fundul sufletului".

— Tovarășe colonel, permiteți să...

— Lasă, Adriane, astea, lasă, îl opri colonelul strîngîndu-i mîna. Unde-ți sînt băieții ?

— Păi..., ezită fără voie căpitanul, amintindu-și de avertismentul glumeț al lui Chirilă. Își reveni, relatînd succint și clar despre telefonul anonim...

Alcătuiau un cuplu cam bizar. Mult mai înalt decît colonelul, Adrian îl privea de... sus, cu cel mai adînc respect. Cu un soi de venerație. Încerca de ani de zile — și reușise în bună măsură — să împrumute din calmul recunoscut ca imperturbabil al șefului său. Deși îmbrăcat întotdeauna după capriciile modei, dar fără stridențe, Adrian purta cu plăcere vădită uniforma, neînțelegînd, neputînd să înțeleagă de ce șeful o îmbrăca atît de rar. „De-aș avea și eu stelele acelea mari !" exclamase cîndva, într-o năstrușnică mărturisire, la care colonelul, curmîndu-i copilăreasca aspirație, îi ripostase : „ai avea și anii mei !" Desigur i-ar fi fost de-ajuns numai experiența acestuia.

Colonelul îl ascultă atent ca de obicei, prelungind chiar tăcerea, cum i se păru lui Adrian. „La ce s-o fi gîndind ? Voi ajunge vreodată să-i citesc în suflet așa cum face el cu mine ?", se întrebă căpitanul.

— Știți, întîi m-am gîndit că la mijloc ar putea fi o farsă, dar...

— Dar ? interveni scurt colonelul.

— N-avem dreptul să nu verificăm. Ca farsă ar fi deplorabilă, să nu zic chiar mai rău. Ca stare de fapt...

— Ia-l pe Dobre cu încă un om și vezi ce este. Spui că la cotitura rîului, între cele două sate ? ceru precizări.

— Da, așa ne-a informat anonimul.

— Dobre știe sigur unde e. Pescuiește, din cînd în cînd, prin locurile acelea, așa că..., lăsă o pauză semnificativă colonelul.

— Am înțeles. Permi...

— Fugi și vino să-mi raportezi.

„Of, doamne, cum înlătură șeful tot ce-i de prisos ! Fugi, și cu asta a terminat." Cu aceste gînduri Adrian ajunse la „băieții lui", cum le spunea celor de la judiciar, deși unii erau cu mult mai vîrstnici decît el.

— Analiza s-a amînat. Vă ocupați în continuare de cazurile pe care le aveți.

Nu mai aveau ce căuta reflecțiile sentimentale. Acum era căpitanul de miliție, care avea în subordine oameni, răspundea de ei, pentru ceea ce făceau ; îl preocupa în cel mai înalt grad modul cum își îndeplineau obligațiile de serviciu. Corect. Prompt. Competent. Urmărea intransigent să nu existe nici un „mai puțin". Nu-și permitea ezitări. Ordona și pretindea cu neslăbită exigență să fie ascultat.

— Nedelea ! Dă o fugă la procuratură și discută încă o dată cu Ganea cazul minorului Daicu. Chirilă ! Vezi ce-i cu dosarul lui Manolache Spirea. În rest, știți fiecare. Să nu uit. Mihăileanu, vezi dar mai cu suflet, ce-i cu tîlhăria din parc. Povestea este nedeslușită. Te orientezi tu.

Ridică apoi receptorul telefonului :

— Căpitanul Adrian. Dobre să iasă cu mașina. Să vină și Stoica.

La poarta clădirii vechi, Dobre ambala de zor motorul mașinii. Stoica strivea o țigară fumată numai pe jumătate. I se spusese doar să aștepte la mașina șefului. Subofițerul crezuse că vine și colonelul și știa că „șeful" nu fumează în mașină. Adrian se obișnuise, și el, cu același lucru. Rareori făcea cîte o excepție.

— Decolăm ? întrebă șoferul.

Răspunsul fiind o înclinare ușoară a frunții căpitanului, „decolară".

De-a lungul străzilor, animația de fiecare zi a orelor de dinaintea amiezii. În dreptul unei cafenele, căpitanul căzu

subit pradă unei teribile tentații : să oprească, să intre și să înghită, la iuțeală, un filtru amar, amar. Se abținu. Dacă, totuși, nu era vorba de o farsă stupidă, ci de un omor ? Undeva, cine știe unde, cel care își asumase dreptul de viață și de moarte asupra altui om, se plimba nestingherit. Cu sau fără — ce însemnătate mai aveau acum ? — mustrări de cuget. „Ce prețios am început să gîndesc, reflectă Adrian. Ce mi-o fi venit ?"

Între timp ieșiseră din oraș. Nici măcar nu băgase de seamă. De o parte și de alta a drumului se întindeau, nesfîrșite, lanuri în pîrg, ca o mare aurie, punctată ici-colo de pistruii sîngerii ai macilor.

„Cum l-o fi omorît ? Și dacă nu zace nimeni acolo, în malul rîului, se agăță de firul subțire al speranței. Cînd un om nu mai există, lucrurile se simplifică ciudat".

Claxonul mașinii, avertizînd un căruțaș să țină dreapta, îl făcu să tresară.

Drumul de țară șerpuia pe cîmpul larg și pierea în îmbrățișarea fierbinte a orizontului-holdă. Departe, se profilau dealuri cu livezi, cu pășuni grase, de un verde intens. Pe alocuri, surpăturile scoteau nemilos la iveală un pămînt lutos, uscat.

Undeva, mai către stînga, se zărea, roșcată, o cărămidărie, ca o rămășiță de cetate veche și uitată. Și mai departe, sclipeau în soarele dogorîtor, căsuțe — parcă desprinse dintr-o carte cu basme. Un sat. Gîrlița, își aminti căpitanul, căruia imaginile succedate cu repeziciune îi sugerau un tablou în care pictorul se chinuise să vîre de-a valma tot ce vedea, sfidînd și logica și perspectiva. „O, se lumină de-un gînd Adrian, șeful — se referea, firește, la colonelul Băleanu — era bun de învățător. Dar nu la oraș. Nu, ferit-a sfîntul. La sat. Poate chiar aici, la Gîrlița. E un sătuc destul de retras. Copiii sînt sfioși, cuminți. L-ar fi ascultat și l-ar fi iubit, cu siguranță, pe învățătorul lor. Pentru nimic în lume nu i-ar fi ieșit din cuvînt."

Îl vedea pe colonel acum în chip de învățător la țară, îndepărtîndu-și șuvița de păr, cu gestul știut, zîmbind cu blîndețe copiilor și spunîndu-le, repetîndu-le plin de răbdare : „unu ori unu fac unu, doi ori doi fac patru, trei ori trei fac..." Adrian zîmbi acestui gînd cam năstrușnic, inspirat, fără îndoială, din Jacques Prévert.

Șoferul care îi aruncase o privire fugară, se întreba mirat ce-o fi cu căpitanul, mai înainte încruntat și-acum zîmbitor, dar într-un fel aparte, pe care el, deși șofer la miliție, cu practică îndelungată, nu-l pricepea cîtuși de puțin. Neavînd habar de nedumeririle ce le stîrnea, Adrian își continua liniștit monologul.

„Oare există cineva să nu-l îndrăgească pe omul ăsta?..." Își dădu singur răspunsul : „Nu, nu se poate să fie, deși nu este un blînd și un pașnic învățător într-un sat, ci colonel de miliție ! Cînd e nevoie, ia-i blîndețea de unde nu-i ! Și, totuși, ce neajutorat pare cînd își îmbracă uniforma... să mori de rîs. Și ce-i mai executăm toți ordinele. El e... neajutorat, iar pe noi ne face spirt. Ca să vezi cum se întîmplă în viață... !"

— Am ajuns, tovarășe căpitan.

Vocea șoferului îl trezi din meditație. Cu gîndul departe, nici nu observase schimbarea de peisaj. Se aflau lîngă un pîlc de sălcii, pe malul Secașului.

— Aici este cotitura.

— Să mergem toți, spuse Adrian.

Coborîră din mașină. În urma lor stăruia, tremurîndă, o perdea de praf gălbui-cenușiu, șerpuind ca și drumul, dar destrămîndu-se alene, parcă fără nici un chef, în aerul cald, netulburat de cea mai ușoară adiere.

De undeva răzbătea înfundat uruitul uniform și monoton de combine. În vecinătatea mai răcoroasă a apei era liniște. La cotitură, rîul clipocea molcom. Se auzeau păsărele, cîte-un bîzîit răzleț de bondar.

Locul acesta în care liniștea era atributul firesc, nu un privilegiu cîștigat, să fi fost martorul unui act de violență ?

O luară spre apă. Șoferul, căutător neostenit de locuri bune de pescuit, pornise fără îndemnul cuiva în fruntea grupului.

Se înțelegeau fără a avea nevoie de vorbe. Aici, orice sunet, pe fondul minunat al tăcerii, ar fi fost o impietate.

O cărare împărțea în două niște tufișuri rămuroase. La rîndul ei cărarea era secționată de un șanț îngust, făcut de ape. Plutonierul Stoica era cît pe ce să se aleagă cu o entorsă. Bombăni ceva înciudat, ceva numai de el știut, și porni mai departe, șchiopătînd binișor.

Preocupați, ceilalți nu observară nimic. Cărarea se sfîrși lin în prundișul de pe mal, care, în tihna dimprejur, scrîșnea sîcîitor sub tălpi.

În prima clipă se opriră tustrei dezorientați. Nu știau încotro s-o apuce. Peste apă, în fața lor, la dreapta și la stînga, cele două sate vecine se uniseră aproape, datorită noilor case.

Se apropia amiaza și dintr-acolo se auzeau lătraturi lenevoase ; dintr-o altă direcție, un behăit la fel de leneș și plictisit. Mai într-o parte, dar destul de aproape de apă, Adrian zări o stînă, de unde niște zăvozi uriași mîrîiau, aparent amenințători, de fapt inofensivi, toropiți de zăpușeala fierbinte a zilei.

Cei trei schimbară priviri fugare, în aceeași tăcută înțelegere, și se răzletiră. Căpitanul o luă spre dreapta, urmat de Stoica, iar șoferul spre stînga, în susul apei.

Pe partea celor doi cotitura rîului se lărgea. Malul cobora ușor, pe nesimțite, către apă, străjuit de tufe bogate, de un verde proaspăt, violent, printre care trecuseră, cu toții, la sosire. Înaintau tăcuți. Stoica, nevrînd să arate că-l durea piciorul, călca rar și apăsat, lăsîndu-și toată greutatea pe celălalt. Adrian sfredelea atent cu privirea malul. Nu se distingeau decît niște urme vechi de roți, de căruțe probabil, dovedind că oamenii cărau frecvent, de aici, pietriș pentru construcții.

„Te pomenești că, totuși, e farsă. Al naibii glumeț ! Nu putea să găsească altă zi ? Măcar să fi fost mai răcoare. Puțin, numai puțin, mai răcoare." Aruncă o privire piezișă către Stoica. Acesta tocmai se oprise și-și ștergea cu o batistă imensă fruntea asudată. Avea fața roșie. Oftă o dată adînc, cu năduf, și porni din nou. Mergea, fără să se grăbească, ținînd cascheta într-o mînă, iar batista în cealaltă. „Să știi că nu e nimic, își zise din nou Adrian. Dar și dacă-l prind pe farsor... Hîncu !" îl fulgeră un gînd, făcîndu-l să tresară și să rămînă țintuit locului.

Își amintise, brusc, de o păcăleală, a cărei inițiativă îi aparținea, victimă fiind procurorul Hîncu, bunul și vechiul său amic. În iarnă îl pusese să dîrdîie vreo oră în ger, la un colț de stradă, în așteptarea unei întîlniri cu o fată care, bineînțeles, nu venise.

Rupînd o crenguță firavă, Adrian se gîndea, din ce în ce mai furios, că drumul acesta, pe o asemenea căldură caniculară, îl datora răzbunării procurorului. „Să mă lase să raportez și șefului? Să pierdem vremea trei oameni? Asta-i prea de tot! Lasă, Hîncule, lasă...", îl amenință căpitanul.

— Aici, tovarășe căpitan, am găsit... este...

Șoferul, cel puțin așa i se păru lui Adrian, avea vocea sugrumată de emoție. Poate de oboseală. Ori îi era numai cald? Din cauza distanței, căpitanul nu prea-și dădea seama ce se petrecea cu el.

Porni, urmat îndeaproape de Stoica, în direcție opusă celei inițiale. Dincolo de cărarea pe care veniseră, terenul era cu totul altfel. Malul era mai înalt, rupt pe alocuri, susținut însă de rădăcinile lungi și ramificate ale unor sălcii scorburoase.

Locul nu i se mai păru atît de frumos. Liniștit, da. Frumos, nu. Sălciile contorsionate, scobite de capriciile neînțelese ale naturii, erau de o urîțenie ireală. Păreau niște guri uriașe, oribile, hămesite, sorbind avide aerul.

Plaja, mai bine-zis prundișul, se îngusta. Malul înalt și aluviunile depuse în timp creaseră un fel de nișă, ca o ascunzătoare.

— Acolo..., și șoferul arătă cu mîna spre nișa-ascunzătoare.

— Mda... este.

În umbra fremătătoare a acelor monștri vegetali, într-un loc ferit și de lumină și de umblet, se afla o ridicătură de prundiș amestecat din belșug cu pămînt roșcat, lutos, un morman nu prea înalt, din care se ițeau, curioase parcă, tălpile cu ținte ale unor bocanci sau ale unor cizme. „Nefiresc așezate, își zise Adrian. La naiba! Ieri, alaltăieri, omul poate mai trăia, se bucura sau se întrista, îl durea poate un dinte, o mînă sau un picior. Bocancii nu sînt ușori, mai ales vara... Așadar, nu-i o farsă. Mai bine-ar fi fost!".

Cîteva momente toți trei rămaseră nemișcați, privind în neștire tălpile cu tocurile roase. Mașinal, căpitanul scoase o țigară pe care o aprinse de la cea a șoferului. Stoica făcu la fel. Zăboveau, nehotărîți, tăcînd.

Traseră cu sete cîte un fum. Căpitanul decise:

— Stoica, rămîi aici. Mă întorc cu echipa.

Ca de obicei, vocea îi era calmă. Nimic nu lăsa să se întrevadă că îl cuprinsese un fel de febră interioară.

— Am înțeles, tovarășe căpitan. Rămîn aici, spuse Stoica. Apoi se adresă șoferului : Lasă-mi niște țigări. Ale mele nu cred să-mi ajungă.

Dobre îi întinse pachetul întreg. Îi dădu, fără să-i fi fost cerută, și cutia cu chibrituri.

— Ieși mai la lumină, mai la aer, adăugă Adrian plecînd.

Stoica îl urmă tăcut, pășind agale, pînă la cărarea știută și se așeză, gospodărește, la umbra răcoroasă a unei sălcii tinere, punîndu-și la îndemînă țigări, chibrituri, o batistă și cascheta.

„Nici lui nu-i plac scorburile", comentă în gînd Adrian. Pînă la cărare, parcurgînd același drum, de data asta nu le mai dădu atenție. Urcă zorit în mașină. Dobre ambală scurt, în felul său, și porni. Un viraj strîns, aproape periculos, și mașina începu iar să înghită cu lăcomie kilometrii colbuiți ai drumului.

Lăsau în urmă aceeași trenă cenușie, stăruind îndelung pe zarea fierbinte, poate și mai fierbinte decît la venire.

Febra

Acum, pe drumul de întoarcere, timpul trecea mai anevoios. I se părea că Dobre merge prea încet, deși acul kilometrajului sălta aproape în permanență peste șaptezeci. Căci dacă la venire îl furaseră îndoielile sau se lăsase purtat de reverie, acum îl stăpînea tot mai intens încordarea care devenea, treptat, mai puternică. La nici jumătate de drum, aprinse altă țigară. Încercă să-și imagineze modul în care omul fusese ucis : lovit, sugrumat, împușcat ? Oh, dar în cîte feluri putea fi ucis un om ! Poate a primit o lovitură, sau chiar mai multe... De ce ?

„Gîndesc necontrolat. De ce ? Dintr-o mie de motive !"

De-a lungul carierei sale văzuse multe. Multe le înțelegea, atît cît îi era îngăduit, fără să contravină propriilor convingeri și principii. Crima însă nu o putea pricepe. Nici măcar atunci cînd de vină era însăși victima, iar „celălalt"

nu făcuse altceva decît să se apere cu disperare. Îl uluia și-l revolta neputința cuiva de a se apăra altfel decît omorînd.

„Gata cu prostiile!", își zise obișnuit să-și strunească gîndurile. Le îndreptă spre alt făgaș, mai util. Dacă victima era de prin părțile locului, va fi mai curînd (curînd ?! cine știe ?) identificată. Dar dacă venise din alte părți ? Nici atunci n-ar fi foarte greu. Actele. Și dacă n-are ?... La naiba ! Asta nu s-ar mai chema caz „fericit". Pe de altă parte, ei bine!. „necunoscutele" îl pasionau. Erau farmecul incontestabil al fiecărui caz.

— De ce-o fi fost oare... omul acela ?..., prinse glas întrebarea, ce-i drept cam fără înțeles pentru cineva care nu știa la ce se referă, și care-l măcina și pe Dobre.

Evitase să rostească cuvîntul capital: omorît. Îi repugna și lui, deși exprima o realitate a cărei exactitate nu putea fi pusă la îndoială.

Adrian ridică doar din umeri, aprinzîndu-și o nouă țigară. Brusc revăzu mîna lui Dobre întinzînd pachetul de țigări plutonierului Stoica, rămas acolo, între sălcii, de veghe.

— Dă-i bătaie, nea Dobre, îi spuse șoferului, că ne-am „săltat" bine dincolo de ora unu și ne mai așteaptă o mie de treburi.

Dobre apăsă pe accelerator. Mașina țîșni peste niște pietre care o izbiră zgomotos, de jos în sus, sărind lateral și spre spate, înfuriate, parcă, de acest violent deranj.

— Lasă nervii, Margareto ! o amenință alintător Dobre, așa cum făcea doar rareori.

Se apropiaseră de oraș. O barieră îi țintui locului. Nu pentru prea multă vreme, căci trenul, un marfar nesfîrșit de lung, apăru în plină viteză.

— Bune mașini „dieselele" astea, țîțîi admirativ din vîrful buzelor șoferul.

— Bune, dar nu-mi doream să le admir tocmai acum, răspunse fără chef Adrian.

Abia trecu ultimul vagon și bariera începu să se ridice alene, eliberîndu-le drumul. Dobre făcu un gest de mulțumire cantonierului și porni în goană pe străzile orașului.

Căpitanul ardea de nerăbdare să raporteze șefului. La sediu îl aștepta însă o dezamăgire : colonelul era plecat la o unitate economică. Secretara îi comunică doar ordinul de a-l anunța imediat în ce măsură sesizarea telefonică se

confirma. În funcţie de situaţie, trebuia să ia cît mai urgent măsurile cuvenite.

Adrian trecu în biroul său. Fără să se aşeze pe scaun, rugă centrala să-i dea repede cîteva legături. Telefonista ştia ce înseamnă cînd se solicitau „repede“ nişte legături. Căpitanul îl ceru mai întîi pe procurorul Ivaşcu. Între timp trebuia găsit medicul legist. Telefonul sună, ce-i drept, în ordine inversă, dar amănuntul n-avea nici o importanţă acum.

— Te salut, doctore. Îmi pare nespus de rău — vocea lui Adrian era ironic duioasă — că azi o să-ţi cam dai peste cap ora de masă, dar într-o jumătate de ceas, cel mult trei sferturi de oră, facem o plimbare pe Secaş.

— Ce-ţi veni, stimabile, tocmai acum ?! La ora trei am o şedinţă foarte importantă, de la care nu pot lipsi în ruptul capului, se împotrivi doctorul Călinescu. Crezi că de excursii organizate aşa, ad-hoc, am eu vreme ?

— Ba ai să lipseşti de la şedinţă şi ai să faci o excursie, pe nemîncate, să fii mai zglobiu. Şi-apoi, la autopsii nu-i deloc indicat să fii îndestulat.

— Ce autopsie ? Explică-mi odată !

— De explicat urmează să-mi explici tu mie. Pe Secaş. Peste cel mult o jumătate de ceas, aşa cum am avut plăcerea să-ţi spun, trec să te iau. Salve.

— Bine. Pregătesc ce trebuie. Iau şi o salvare.

Doctorul închise telefonul. Nerăbdător, căpitanul bătu în furcă, rotind de cîteva ori discul telefonului.

— Aveţi legătura cu tovarăşul procuror Ivaşcu, se auzi vocea telefonistei. Pe cine să vă mai dau ?

— Tătaru să vină la mine. Apoi i se adresă procurorului : Băiete dragă, regret că-ţi stric şi ţie după-amiaza şi seara. Mai ales seara. Angela va merge singură la concert, căci tu ai să vii cu mine.

— S-o crezi tu ! ripostă procurorul, deloc pus pe glume.

— Ba ai s-o crezi şi tu !

Fără detalii de prisos îi spuse despre ce era vorba.

— Am fost pînă acolo, am verificat şi...

— În zece minute sînt la tine. Poate nu eşti tu gata..., schiţă procurorul o glumă fără prea multă veselie.

Căpitanul zîmbi și puse ușurel receptorul în furcă. Abia atunci îl zări pe locotenentul Tătaru, care-l privea ușor nedumerit.

— Veniși ?

— Da, tovarăşe căpitan. M-am prezentat la ordinele dumneavoastră.

Lungise cuviincios pe „dumneavoastră". Zîmbetul căpitanului se accentuă.

— Pregătește trusa și toate celelalte. Plecăm într-o mică escapadă pe malul unei ape. E un cadavru acolo.

— Am înțeles.

Tătaru era un tînăr înalt, brunet, slab, foarte tăcut din fire. Veşnic ținta glumelor prieteneşti ale colegilor, de genul : „pune-ți, tinere, pietre în buzunar să nu te doboare vîntul", răspundea prin cîte-un zîmbet plin de îngăduință. Avea trei pasiuni : fotografiatul, lectura și muzica. O fotografie artistică îi fusese trimisă la o expoziție internațională.

Tătaru făcea totul cu calm și conștiinciozitate desăvîrșite. Nimeni și nimic nu reușea să-l scoată din ritmul lui. Toți îi știau meticulozitatea și probitatea profesională și de aceea îi era lăsată libertate deplină.

Adrian nu se osteni să-i mai dea nici un fel de explicații. Dacă locotenentul răspunsese „am înțeles", era clar că va pregăti cu scrupulozitate tot ceea ce le era necesar.

Căpitanul trecu în biroul alăturat unde locotenentul Mihăileanu ancheta un ins de vreo douăzeci și opt de ani, cu o înfățișare dezagreabilă.

— Chirilă n-a venit ? se interesă, zăbovind lîngă ușă.

— E la „evenimente" cu...

— Bine, lasă, îl chem eu.

Reveni în birou, de unde îl sună pe Chirilă. Își aprinse iarăși o țigară („fumez cam mult azi", se mustră singur, dar fără efect) și începu să se plimbe de colo-colo, pînă cînd apăru Chirilă.

— Ei ?

— Ce ei ? Pregătește, pentru orice eventualitate, și grupa de rezervă pentru intervenții.

Zîmbiră amîndoi. Chirilă nu mai avea nevoie de precizări suplimentare. Înțelesese foarte bine că telefonul ano-

nim n-a fost doar o farsă, că aceste clipe de relativă liniște precedau poate săptămînile de tensiune care vor urma.

Ușa se deschise și în birou intră colonelul Băleanu. Cei doi ofițeri luară poziția de drepți. Ca și cînd ar fi auzit întrebarea monosilabică a lui Chirilă, colonelul îi interpelă cu un „Ei ?"

I se raportă succint. Deși condensată la maximum, formularea lui Adrian conținea toate datele esențiale.

— Bine. Să mergem, zise colonelul.

O porni spre ușă. Se răzgîndi. Întorcîndu-se din prag, urmărit de privirile mirate ale celor doi, se îndreptă spre telefon. Formă un număr...

— Dragă, te rog să nu mă aștepți la masă. După o ușoară, abia perceptibilă ezitare, adăugă : Cred că nici la spectacol nu mai ajung.

De la celălalt capăt al firului veneau, probabil, reproșuri în torent, căci colonelului i se accentuară niște cute pe frunte și la colțul ochilor, pe care îi strînse ușor. Își netezi iar, inutil, părul. Continua să asculte răbdător, nedorind să i se vadă neliniștea. Cei doi schimbară o privire și, pe nesimțite, ieșiră închizînd cu mii de precauții ușa după ei.

— Bine, draga mea, am să încerc, dar nu-ți pot promite. Știi doar...

Colonelul avea expresia unui om chinuit de o cruntă durere. Le mulțumi, în gînd, ofițerilor pentru gestul lor de delicată politețe. Zăbovi preț de o secundă lîngă masă, cu mîna pe telefonul pe care-l închisese cu exagerată grijă. Părea mai curînd că face un teribil efort de voință spre a nu-l sparge. Inspiră adînc aer pe nări. Își reluă înfățișarea dintotdeauna și ieși. Se gîndea că i-ar prinde grozav de bine o mască. L-ar scuti de osteneala de a-și ascunde mereu durerea pentru lipsa de înțelegere de acasă.

Străbătu cu pas egal, același pas egal, două încăperi, ajungînd în coridor. Adrian îl dăscălea de zor pe Chirilă, care asculta cu aerul unui școlar muștruluit. Colonelul zîmbi. Îi știa buni prieteni. Adrian intrase în ceea ce el numea „febră a creației". În munca lor era febra obișnuită a situațiilor de acest gen. Se mîndrea cu tînărul ăsta inteligent și, mai ales, foarte serios în momentele de dificul-

tate ale profesiei, „momente" care durau adesea săptămîni, fără întrerupere.

Se urcară în mașină. Firavul Tătaru venise și el. Șoferul porni, fără să i se spună ceva. La al doilea colț, făcu un popas și dădu să coboare.

— Claxonează ! îi ordonă colonelul.

Nu mai fu nevoie. În aceeași clipă apăru lîngă mașină procurorul Ivașcu, urcîndu-se alături de Adrian. Băleanu se răsuci ușor și strînse mîna procurorului.

— Ai aflat, nu ?

Acesta dădu să spună că nu știa mare lucru, dar un ghiont venit cu promptitudine de la Adrian îi opri cuvintele pe vîrful buzelor. Se mulțumi să zică un „da", care nu suna prea convingător, dar care era, totuși, un răspuns. Se gîndea, și nu prea greșea, că de îndată ce-l vor „culege" și pe doctor, o să afle mai multe.

În fața intrării spitalului staționa o salvare.

Doctorul Călinescu se depărtă cîțiva pași, făcu un semn șoferului și se urcă în mașina miliției, înghesuindu-l pe procuror. Și iarăși porniră. Dar se terminase cu tăcerea.

Doctorul Călinescu era cunoscut ca un vorbăreț fără pereche. Înalt, cu alură de sportiv care începuse să ia proporții, cu niște mîini imense pe care le mișca întruna, avea veșnic ceva de întrebat, de aflat, de comentat. Ironic, mai curînd cinic, nu se sfia să spună lucruri pe care alții le ocoleau.

Pe mulți îi supăra felul său de a fi, franchețea sa crudă. Cei în compania cărora se afla acum îl cunoșteau foarte bine și îl prețuiau pentru că știa întotdeauna să le fie util. De multe ori observațiile lui, nu numai cele legate de meserie, fuseseră salutare în elucidarea unor cazuri complicate.

O ciudată, și pentru mulți inexplicabilă, amiciție avea pentru omul acesta cu înfățișare și comportare dură, colonelul Băleanu. Intuise dincolo de masca gălăgioasă, chiar brutală a doctorului sensibilități ascunse. Erau în stare să joace șah ceasuri în șir, fără să schimbe o vorbă unul cu celălalt, preocupați de mișcările proprii sau ale adversarului. În fața tablei cu pătrate albe și negre nu-și făceau nici cea mai neînsemnată concesie.

— Şi, zi aşa, dragă tovarăşe căpitan, îmi dăduşi peste cap ora de masă cu şedinţă cu tot ! Cînd îţi aud vocea la telefon ştiu că mă suni numai şi numai ca să-mi răstorni un program, să-mi strici nişte tabieturi, să mă smulgi din...

— ...din banalul cotidian, întregi mormăind Adrian.

— Precum zici : din banalul cotidian. Ia te uită ! se repezi doctorul. Oi fi vrînd să-ţi faci un merit din asta. Adică, vrei să insinuezi că duc o viaţă anostă şi că am nemaipomenitul noroc ca, undeva, să se afle un anume căpitan care-mi îmbogăţeşte biata mea existenţă cu evenimente palpitante, cu emoţii. Ca să vezi, ce fantastică şansă pe mine ! Nici nu-mi vine să cred. Ei bine, acum cel puţin spune-mi cu ce „trăire" inedită vrei să mă pricopseşti iar ?

În secunda de tăcere, pentru că numai atît a durat tăcerea, Adrian reuşi să îngîne :

— Dacă mă laşi să scot şi eu o vorbă îţi spun, fireşte...

— Auziţi ! îi luă drept martori pe cei de faţă cu patos ipocrit, de parcă ar fi invocat nişte zei. Toţi ascultau zîmbind discuţia, de fapt monologul doctorului. Auziţi ! Dacă-l las... Păi, cînd eu ard de nerăbdare să aflu cauza... motivului, şarjă zîmbind şi el, cauza acestui inoportun deranj la ora mesei, (Ivaşcu chicoti amuzat ştiindu-l pe doctor mare gurmand), cînd toţi oamenii cumsecade îşi văd liniştiţi de treburile lor, dumnealui — arătă acuzator cu degetul spre Adrian — dumnealui mă poartă pe căldură, prin praf, că de hîrtoape, să le aleagă pe cele mai adînci, are grijă nea Dobre, asul piloţilor de vînătoare a gropilor...

Colonelul se întoarse spre el, rîzînd de-a binelea. Flecăreala neobosită a doctorului îi făcuse bine. Îl întrebă :

— Vrei să afli unde te duce „un anume căpitan" sau nu vrei ?

— Vreau, cum să nu vreau, şi schimbîndu-şi subit direcţia atacului verbal : mai ales că azi şi-a ales o suită pe cinste, aş zice, avîndu-te în frunte chiar pe tine.

— Ştie el de ce, zise colonelul fără a oferi şi alte explicaţii.

— O fi ştiind el, dar nu ştiu eu. Ivaşcule, tu cum stai?

— Bine ! se mulţumi să spună procurorul cu intenţia expresă de a-l întărîta.

— Aha, toţi ştiţi, numai eu nu. Atunci...

O privire aruncată peste umăr de colonelul Băleanu îl amuţi brusc. În sfîrşit, Adrian putu să-i dea detalii. Apoi, o bună bucată de vreme, în maşină domni liniştea. Fiecare rămăsese cu gîndurile sale. Îşi imagina locul, încerca să ghicească modul cum fusese răpusă victima, cine făptuise crima. Şi, ciudat, nici unul nu reuşea să vadă mai mult decît nişte tălpi de bocanci, ivindu-se din pămînt.

— Şi, zici, că numai picioarele se văd ? întrebă inutil doctorul, declanşînd un fel de tresărire colectivă.

Medic legist de treisprezece ani, Călinescu era obişnuit cu toate. Dar acum, de ce oare vedea bocancii aceia într-un fel ciudat : ca pe nişte urme pietrificate din timpuri imemoriale. Nu-i răspunse, bineînţeles, nimeni la întrebare.

Lui Adrian, drumul cunoscut, restrăbătut la un interval atît de scurt, i se părea tot fără capăt. Nu mai înregistra nimic din ceea ce era în jur. Îl rodea doar nerăbdarea, abia-abia stăpînită, de a se apuca de treabă. Ştia şi nu ştia — paradoxul meseriei ! — ce-l aşteaptă. Şi drumul care nu se mai termina ! Un gînd stupid, fără nici o legătură cu frămîntarea tuturor, îi trecu prin minte : că maşina salvării, tare ar mai fi trecut în faţa lor, spre a nu mai străpunge norul dens de praf, stîrnit fără pic de gingăşie de „Margareta" lui Dobre. Pe neaşteptate, maşina stopă cu un icnet scurt. Coborîră.

— Uf, ce căldură insuportabilă, nu se putu abţine doctorul.

— Las-că te răcoreşti îndată, îi strecură cu năduf răutăcios Adrian. Sub mal — îi susură la ureche spre a nu-l auzi şi şeful — sub mal e răcoare, foarte răcoare, repetă cu un macabru subînţeles.

— Brr..., se scutură ca de un frison procurorul.

Căpitanul o luă pe cărare. În urmă veneau şoferul şi locotenentul Tătaru. De la urcarea în maşină nu rostise nici măcar o vorbă. Îi ajunse şi salvarea. Şoferul acesteia şi doi sanitari se adăugară, în aceeaşi solemnă tăcere, şirului pornit printre scorburile urîte, pe care nu le mai băga nimeni în seamă.

Doctorul venea în spatele colonelului Băleanu şi se văicărea înciudat. Călcase, asemenea plutonierului Stoica, în şanţul ce tăia cărarea.

— Încă puţin şi m-alegeam cu o entorsă, drăcia...

Nimeni nu-i dădu atenție. Porniseră în susul apei.

Stoica salută respectuos. Colonelul îi făcu discret un mic semn s-o ia înainte. În cîțiva pași ajunseră.

Deși erau obișnuiți cu de toate, îi stăpînea încordarea. Se opriră. Cîteva clipe nu se auzi decît clipocitul, odihnitor, netulburat al apei. Apoi, imediat, un declic metalic scrijeli, țiuind parcă, liniștea. Locotenentul Tătaru intrase în acțiune. Calm, fără a se pripi, își desfăcuse tihnit „bagajul" și, înaintea tuturor, se apropiase de mal. Declanșatorul țăcăni scurt, de două sau de trei ori. Tătaru se retrase cîțiva pași, cercetînd locul. Doctorului îi reveni graiul și... simțul umorului.

— La naiba ! Pe căldura asta cu bocanci !

— Sărmanul, cine știe de unde venea și încotro mergea, zise compătimitor, mai mult șoptind, unul dintre sanitari.

— 'Nde, făcu celălalt.

— Trebuie scos de aici, se auzi vocea procurorului.

— Permiteți să raportez, tovarășe colonel.

Plutonierul Stoica înaintase un pas și aștepta încuviințarea șefului.

— Spune.

— De la stîna de colo a venit un cioban să vadă ce e cu noi. I-am cerut două lopeți. Uitați-l.

Într-adevăr, de dincolo de perdeaua sălciilor, apăru un om scund, încălțat cu bocanci — „ca ai mortului", remarcă Adrian — purtînd două lopeți sub braț. Înclinînd aprobator din cap, colonelul aruncă, rapid, o privire spre căpitan. Acesta primi, cu clipiri mărunte, dojana mută pentru că scăpase din vedere un asemenea amănunt important.

— Am, și eu, una mică, la mașină, spuse Dobre.

— Adu-o !

Colonelul luă o țigară din pachetul pe care i-l întindea doctorul Călinescu.

Degajarea pămîntului cerea atenție deosebită. Cadavrul nu trebuia mișcat. Nu se știa nici măcar cu aproximație de cînd și în ce stare se află. Nici o precauție nu putea fi de prisos.

După primele fumuri nesățioase de țigară, doctorul Călinescu avea iar chef de vorbă.

— Măi, să fie, ce loc ! Să știți că mie mi-ar plăcea să-mi găsesc tihna de veci într-un asemenea cavou natural. Mi-ar cînta păsărelele..., rîul mi-ar îngîna neîntrerupt povești..., eu aș asculta. Timp aș avea. O veșnicie. Noaptea, ce-i drept, mi-ar fi cam neplăcută compania scorburilor ăstora dizgrațioase. De-a dreptul hîde. Parcă-s niște vrăjitoare încremenite într-o invocație satanică. Și invocația pare cu atît mai înspăimîntătoare cu cît este mută.

— Ești incorijibil, doctore, îl întrerupse, neliniștit Ivașcu și-i făcu un semn din ochi spre ciobani.

Tot de după sălcii se mai ivise unul. Se închinau de zor, uitîndu-se cu fereală și cu teamă cînd la doctor, care le atrăgea atenția prin felul său zgomotos de a fi, cînd la cadavrul aproape în întregime scăpat de povara grea a pămîntului.

— Ce, nu-i așa ? Liniște, pace, locuri frumoase..., te împaci, sigur, și cu dumnezeu și cu oamenii. Frică nu mi-ar fi deloc. Stîna aproape, cu zăvozii ei uriași, știți, cum sînt pe la stîni, de pază.

— Doctore..., îl mustră cu blîndețe Adrian, încercînd să-l oprească.

— Ce-aveți cu mine ? se revoltă el simulat.

Îl temperă o privire a colonelului. Nu mai zise decît „iaca am tăcut". Tăcu într-adevăr, tocmai cînd nu se mai aștepta nimeni la un asemenea miracol.

Locotenentul Tătaru se apucase din nou de treabă. Conștiincios și imperturbabil. Cadavrul se vedea acum în întregime. Doar fața îi era acoperită cu o batistă murdară. Grijă macabră a asasinului (sau a asasinilor).

Se apropiaseră cu toții. Numai cei doi ciobani, după o clipă de temătoare curiozitate, cînd aruncară cîte o privire fugară mortului, se dădură la o parte. Cu un gest atent, precaut, doctorul prinse un colț al batistei și o îndepărtă. În jur domnea în continuare tăcerea. Densă. Apăsătoare. Și cu toate că rîul își vedea mai departe de drum prin albia străjuită de sălcii, cu toate că o ciocîrlie săgeta văzduhul și cu cîntecul nu numai cu zborul ei, nimeni nu lua aminte la farmecele naturii. Pînza tăcerii o rupse tot doctorul.

— Mai faci ceva, locotenente ?

— Da, imediat. Amprente.

Din bagajul purtat cu atîta grijă, Tătaru își scoase cele

necesare. Își continuă treaba ordonat, cu meticulozitate și răbdare. Dar nu cu încetineală.

— Acte are ? întrebă colonelul nerăbdător.

— Nu știu...

Omul era îmbrăcat cu niște pantaloni groși, din postav, o cămașă veche, o vestă răzlețită de la cine știe ce costum ieftin, din cele ce zăceau, demodate, în magazinele sătești. Cu nesfîrșite precauții, plutonierul căută în buzunarele cadavrului. Din cel de sus, al vestei, scoase o hîrtie umedă, șifonată — părea o chitanță și chiar se dovedi a fi una — pe care abia se distingea ceva scris și conturul zdrențuit al unei ștampile. Căutînd cu aceeași grijă, găsi o fotografie. Cartonul se păstrase ceva mai bine decît hîrtia. Fotografia înfățișa o femeie de treizeci-treizeci și cinci de ani, fardată strident, cu un aer vulgar înscris pe chipul lipsit de feminitate. Pe verso, un scris cu creion chimic, destrămat de umezeală, indica o dedicație de genul „amintire veșnică“, în versuri, o semnătură și o dată. Atît.

Procurorul, Adrian și doctorul se uitau cu mare atenție la, deocamdată, singurele puncte de plecare spre aflarea identității victimei.

— Nu se înțelege nimic, mormăi bosumflat doctorul.

Alături, Tătaru aștepta răbdător să ia în primire cele două firave indicii.

— Ale tale sînt, zise căpitanul.

Cu buzele pecetluite de aceeași strașnică muțenie, locotenentul primi probele între două cartonașe, scoase anume din trusă. Colonelul se uita cu un aer absent la Adrian care știa prea bine ce înseamnă asta. Întoarse capul spre cei doi ciobani. Nu se clintiseră din locurile lor. Colonelul Băleanu clipi aprobator. Adrian se apropie de ei, încet, fără să se grăbească, cu aerul că atunci și-ar fi amintit întrebarea pe care voia să le-o adreseze :

— ...Sînteți de multă vreme pe-aici ?

— D-apoi să tot fie vreo trei ani, rosti cel care adusese lopețile, schimbîndu-și stingherit greutatea trupului de pe un picior pe altul.

Pe tonul unei discuții obișnuite Adrian continuă :

— ...Nu vreți să v-apropiați ?... Poate-l cunoașteți, cumva..., și făcu o mișcare degajată către locul pe care cei doi evitau, cu înfricoșată îndărătnicie, să-l privească.

Urmară cîteva clipe suspendate în tăcere, pătate cu semne de întrebare. Dar ea nu depăși limitele firești.

— D-apoi... vrem, iaca... ne-om uita, zise tot cel dintîi, sfătuindu-se, din ochi, cu ortacul său.

Încet, încet, se apropiară. Un om zăcea pe spate, prins în înțepenirea sfîrșitului.

Ciobanul cel înalt, venit mai pe urmă, începu de la primii pași să se închine cu o patimă care numai a pioșenie nu aducea. Nimeni, cu excepția colonelului, nu remarcă zelul ipocrit al gestului. Dar și el își reprimă nejustificata suspiciune, prea spontană și fără vreun suport cît de cît temeinic. Ciobanul încremeni, mîna cu degete împreunate se opri la jumătatea închinăciunii, ochii se dilatară înfricoșați. La picioarele lor, un bărbat avea după urechea dreaptă semne întunecate de sînge. Barba crescuse. Trăsăturile nu i se mai distingeau, strivite de greutatea pămîntului și, probabil, de mîna criminală pentru a împiedica identificarea.

— Nu, nu-l cunoaștem, rosti în numele ambilor tot primul. Celălalt mișcă și el a necunoaștere din cap și porni repede, reluîndu-și închinatul, spre vechiul loc.

— Dobre ! Haidem, îl chemă Adrian pe șofer.

Un uruit zgomotos îi vesti pe cei de față că mașina traversa podul. Foiala nervoasă a doctorului îl făcu pe colonel să-l îndemne :

— Stai și tu și mai trage un fum.

— Mi s-a stins sufletul în atîta tutun, se lamentă doctorul aprinzînd, totuși, altă țigară.

— Tătaru, Stoica, așezați-vă pe undeva, la răcoare...

Îndemnul i se păru și colonelului cam nepotrivit. Nu interveni, însă, gîndindu-se că nici unuia nu-i vor strica niște clipe de răgaz.

Sanitarii se retraseră povestind ceva cu glas coborît. Ivașcu privea nostalgic joaca valurilor, sărind zglobii peste un bolovan ivit în cale. Din primul moment își dăduse seama că era absolut inutilă încercarea de a găsi urme de pași. Pietrișul păstra, cu destulă conștiinciozitate, urme de roți, în schimb, cele de pași nu erau decît niște vagi adîncituri mergînd și venind din toate părțile. Cărările bătătorite nu „spuneau", nici ele, nimic.

Adrian nu oprise grupul, destul de numeros, să se apropie. Deci nu mai putea fi vorba de cercetarea urmelor.

„Nisip, pietriș, apă, cărări bătătorite. Afurisită treabă !", își zise procurorul nu tocmai vesel, așteptînd să reînceapă nelipsita sporovăială a doctorului. După un fum tras în silă din țigară, acesta rămase preocupat închizîndu-se într-o nefirească tăcere. Faptul îl mira nespus pe procuror. Aproape-i venea să-l întărîte. Renunță.

Adrian trebuia să revină cu martori din satele de peste rîu pentru o eventuală identificare. În așteptare, procurorul urmărea hărnicia locotenentului Tătaru, care se depărtase binișor. Fotografia și măsura întruna.

Într-un tîrziu, Ivașcu uită de ceilalți, absorbit de peisajul din jur. Colonelul Băleanu părea că uitase și el unde se afla. Se plimba agale, încoace și încolo, spunîndu-și că venise aici nu pentru că era absolut necesar, ci din dorința omenească, simplă, de a lăsa orașul undeva, departe, în urma sa. „Nu era nevoie de mine aici, acum. Am încredere deplină în ei, toți. Mă pot bizui pe Adrian, pe Tătaru, sfiosul ăsta inteligent și meticulos, pe Ivașcu, ambalat cînd cu Adrian cînd cu doctorul în controverse nesfîrșite. Pînă și Stoica, prevăzător, s-a gîndit la lopeți. Ce bine și liniștitor este să ai încredere în oameni..." Se încruntă, amintindu-și de telefonul de acasă. Amărăciunea părea că-l înlănțuie din nou. „Am fost ingrat. Nu trebuia să renunț la spectacol. Dar nu mai vreau să îndeplinesc, la nesfîrșit, alte dorinți... Chamfort mi-ar fi rîs în nas, «forța rațiunii, cum zice dumnealui, care să mă înalțe deasupra propriilor patimi și slăbiciuni», mi-a jucat o festă".

Se răsuci pe călcîie, privindu-i pe ceilalți. Nimeni nu se mișcase, doar Tătaru se ostenea căutînd ceva, numai el știa ce anume, pe drumul pe care veniseră cu mașina.

Timpul părea blocat, ca nisipul într-o clepsidră proaspăt răsucită, pentru ca apoi, să picure în secunde impalpabile.

Deodată se auzi un zgomot asemănător bubuitului de tunet. Cel puțin așa păru, în liniștea neverosimilă din jur. Nu era, de fapt, decît uruitul cunoscut, așteptat, al roților mașinii. Căpitanul reveni însoțit de doi oameni : primarul și un sătean ceva mai vîrstnic, cu o mustață impresionantă, niște sprîncene groase și dese, care se îmbinau

la rădăcina nasului ; avea o ţinută dreaptă şi mers apăsat badea Luca Traian, căruia primarul şi cei doi ciobani — se cunoşteau deci — îi arătau respect deosebit. Cu excepţia ciobanilor, grupul se reuni, tăcut, în jurul celui mort. Tăcerea o rupse badea Luca. Pe faţa marcată de o tainică nobleţe nu tresări nici un muşchi. Vorbi rar, sfătos :

— Dumnezeu să-l ierte, că de urîtă moarte a avut parte, bietul om. Ziceţi că nu ştiţi cine-i ? C-apoi greu, tare greu, ne este şi nouă să vă spunem. Iaca, bocanci din ăştia am şi eu în picioare, şi primarul Niculae Mărgineanu, aici de faţă. Iţari, sau pantaloni negri cum le ziceţi dumneavoastră, am şi eu, şi orice rumân de prin partea locului. Cămăşi, iară... Despre faţa omului, ce să zic ? Cine-l mai poate cunoaşte acum ?... De bună seamă nici mama care l-o născut, sărmana, că dac-ar fi ştiut...

Primarul, mai tulburat decît bătrînul, nu făcea altceva decît să încline aprobator din cap. Aşa era. Faţa nu i se mai putea recunoaşte. Cît despre îmbrăcăminte... Şi-apoi nici nu auziseră să fi dispărut vreun om din sat sau din împrejurimi. E drept că mulţi erau plecaţi pe şantiere sau la oraş.

Adrian se pomeni dînd din cap şi privindu-l pe Tătaru, care-i răspunse printr-un gest nedefinit. Ştiau amîndoi, ştiau toţi cei de faţă, că abia de-acum începea munca, adevărata muncă. Febrilă. Plină de osteneli. Abia acum începea să-i stăpînească un gen de neastîmpăr, pe care-l resimţeau, deopotrivă, în meseria lor, şi tinerii ca Dinu, şi cei mai experimentaţi. Nu numărul anilor determina intensitatea tensiunii, ci dificultatea evenimentelor cu care erau confruntaţi.

Acasă

Drumul spre casă, de fapt spre sediul miliţiei, fusese parcurs în linişte. Lipsea din formaţie doctorul. După remarca „îmi iau comoara şi plec“, se urcase în salvare şi pornise către spital, fără să mai zăbovească. Era cald. Nu era indicată nici cea mai mică întîrziere.

„Ce-aş mai fuma"..., îi trecu prin gînd căpitanului. Parcă auzindu-l, colonelul Băleanu îl întrebă :

— Ce faci, Adriane, te-ai lăsat de fumat ?

— Nu, dar...

— Fără nici un „dar", fumează.

Subit, îi trecu cheful de a aprinde ţigara şi dădu un răspuns, aproape să nu se recunoască :

— Nu, tovarăşe colonel, permiteţi-mi să raportez. Ştiţi... mi s-a acrit sufletul de atîtea ţigări.

Peste umăr, colonelul îl privea cu un zîmbet ciudat, blînd şi cald. Procurorul îi azvîrli o privire batjocoritoare, bodogănind abia auzit : „Raportează, raportează, nu, să trăiţi, tovarăşe suflet acru ce eşti !". Din colţul lui, Tătaru îşi sticli ochii, participînd în felul său la veselia de moment iscată de răspunsul copilăresc al căpitanului.

La judiciar, în biroul cunoscut, stăruia permanent mirosul de ţigară.

— Buni băieţi. Şi grijulii, spuse colonelul mulţumit, zărind cafelele cam reci, dar binevenite cu care îi aştepta Chirilă.

— Aşa echipă prevăzătoare mai zic şi eu, completă procurorul, bucuros de o cafea tare şi foarte amară, cum stătea în obiceiul casei.

Se aşezară care pe unde nimeri, cu excepţia colonelului, care se oprise în dreptul ferestrei, rostind un lapidar :

— Vă ascult.

Ştiau prea bine că în asemenea situaţii şeful îi lăsa să se desfăşoare în voie, cerîndu-le doar să gîndească temeinic, să acţioneze operativ.

— Aşadar — începu Adrian — avem un telefon anonim şi un cadavru neidentificat. Din primele constatări, crimă. Mobilurile ar putea fi multiple : răzbunare, jaf (deşi nu prea cred), o ceartă. Asupra lui nici un act, doar un bon, o chitanţă şi fotografia unei femei. Victima poate fi tot atît de bine un ţăran de prin părţile locului sau un muncitor pe vreun şantier. Acestea, deci, sînt datele noastre. Pînă vom primi concluziile medicului şi ale tehnicianului avem de verificat persoanele plecate sau dispărute din comunele învecinate.

Fără a mai pierde timp cu amănunte de prisos, făcu o rapidă repartizare a oamenilor :

— Nedelea, Mihăileanu, Radu, la treabă. Aştept neîntîrziat date noi.

Ofiţerii ieşiră în grabă.

— Ce-o fi cu Hipocrat al nostru că tace atîta ? zise agitat procurorul.

— De ce eşti nerăbdător tocmai acum ? Nici n-a trecut prea mult ca să ai motive de nelinişte, îl potoli Adrian.

Ridică, dus pe gînduri, receptorul. Ştia că doctorul Călinescu îşi cunoştea meseria şi... colaboratorii. Nu va întîrzia, peste timpul care îi era necesar, nici măcar un minut. Şi nu greşea. Cînd să ceară telefonistei legătura, auzi vocea medicului legist. Vorbea clar, puţin răguşit. Poate din cauza ţigărilor.

— Căpitane, tu eşti ? Ascultă-mă cu atenţie, că nu mai repet : moarte violentă, rezultat al lovirii cu un corp tare, lopată, secure ; spargerea calotei şi fractură de bază.

— Atît ?

— Stai niţel, nu te precipita. Pe corp am mai găsit şi alte urme de lovituri, dar mai vechi. Vreau să spun mai vechi decît cele care au provocat decesul. Ai priceput ?

— Asta-i tot ?

— Tot. Ba nu, nu-i tot. Plec să mănînc că n-am să mai pot semna nici raportul şi mi-e că ai fi în stare să nu-l iei de bun fără semnătura mea. Te sfătuiesc să faci acelaşi lucru şi tu. Ţi-o spun ca bun prieten, ce se află lîngă tine şi la bine, şi la... ştii tu. Te pomeneşti că îl ţii şi pe şef acolo flămînd !

— Lasă, Mişule, îi întrerupse tirada căpitanul. Sîntem amîndoi nişte nevolnici. N-avem argumente, iar dacă-am avea, n-am şti să le formulăm convingător.

— Este, recunoscu concesiv doctorul. Ei, ce să facem ? Te salut...

— La bună vedere.

— Încetează odată, şi lasă-mă în pace ! zise doctorul trîntind receptorul.

Colonelul Băleanu plecase — între timp — de la judiciar. Se afla cu siguranţă la el în birou. Adrian aştepta. Trecuse de ora nouă seara cînd îşi făcu apariţia un ofi-

ţer, Radu „doi", care-i aduse fişa cu toate datele (cunoscute fireşte) şi fotografiile victimei, încă umede.

Căpitanul nu apucă să le vadă. Zbîrnîitul insistent al telefonului inundă încăperea. De la celălalt capăt al firului se auzi vioi un „să trăiţi, tovarăşe căpitan !".

— Să trăieşti, Dinule. Ce se aude, vajnic vînător de hoţi ? N-ai de gînd să te mai întorci ? Se vede că ne-ai uitat. De trei zile n-avem nici o ştire de la tine.

— Păi, eu i-am raportat tovarăşului colonel. Am găsit lucrurile. Ştiu şi cine-i autorul, doar că...

— Doar că trebuie să te descurci singur, băiete. Noi avem ce face. Şi vezi, să nu te prindă revelionul în deplasare.

— Am înţeles ! sună jovial glasul locotenentului în receptor.

Legătura se întrerupse.

— Măi, Costi ! Tipul ăsta zglobiu şi mititel parcă zicea nu ştiu ce despre dispariţie. Ceva cu actori şi cu actriţe. Îţi aminteşti ?

— Parcă, deşi prea sigur nu sînt.

— Ia să ne uităm niţel la el în hîrtii.

— Aoleu, se văită în glumă, punîndu-şi mîinile în cap Chirilă. Cu ce-om fi păcătuit să dea peste noi asemenea năpastă ?

— Lasă, nu te mai văicări, se burzului Adrian, nici el prea încîntat de o astfel de perspectivă.

Resemnat, luă dublura cheilor şi descuie fişetul lui Dinu.

Printre hîrtii, după ce le răscoli şi mai mult, găsi plîngerea Mariei Mureşan, din satul Brăneşti, cu privire la dispariţia soţului. Reclamaţia data de zece zile.

— Repede, Costi. Legătura cu Brăneştii. Acolo e Radu „unu". Salută-l şi spune-i să se ducă la Maria Mureşan. Dacă e cazul, s-o aducă urgent pentru identificare. Şi-acum să-l bucur pe amicul Călinescu.

Formă numărul doctorului :

— Alo, doc, ai mîncat ?

— Dumnezeule, nici o ţigară nu poate omul fuma în tihnă de răul tău. Eşti incorigibil, o să...

— Lasă lamentaţiile, doctore. Bucură-te că nu te-am trezit din somn.

— Erai în stare...

— Ba bine că nu !

— Hai, spune repede, nu mă mai fierbe. Mai ai vreun „pacient" ? Sau ți s-a făcut așa, deodată, dor de mine.

— N-am, dar vreau să știu dacă l-ai tăiat rău pe ultimul. Mîine dimineață e posibil să încercăm o identificare și n-aș vrea să-mi sperii martorul.

Pe buzele căpitanului începu să fluture un zîmbet ușor... Simțea cum se adună nori la celălalt capăt al firului. Chirilă îl privea, intuind cam ce se petrece.

— Se înfurie, îi șopti Adrian în clipa cînd în receptor răsună o rafală de cuvinte.

— Ascultă-mă cu atenție, Holmes ! Am impresia că începi, probabil ești surmenat, să faci confuzii flagrante. Eu nu sînt institut de frumusețe. Și mai lasă-mă în pace la ora asta. Abia am prins și eu o seară să văd un western la televizor, și tu mă pisezi cu...

— Am zis și eu, ca să știi. Dimineață poate te scoli mai devreme și ai grijă să fie frumos...

— ... „pacientul" dintre sălcii, făcu doctorul, îmbunat de tonul „vinovat", în care nu deslușise, lucru de mirare, hazul căpitanului.

— Ești colosal, doc ! izbucni Adrian vesel, uitînd cît îl enervează pe doctor abrevierea. Ești colosal. Tot nu botezasem acțiunea. Te iau naș și-i zicem „Salcia". De acord ?

— Mai slăbește-mă cu aiurelile tale. Și du-te o dată acasă că iar te caută mămica, puișor, se înfurie de-a binelea doctorul. Auzi de ce-i arde dumnealui ! Naș, botez. Nemaipomenit ! Asta le întrece pe toate !

Cum în urechi îi răsună un hohot de rîs, doctorul mai pufni o dată mînios în receptor și-l trînti cu putere în furcă.

Din Brănești, Radu îi comunică lui Chirilă că femeia lipsea de acasă. Era plecată la niște rude dintr-un sat nu prea îndepărtat. O aștepta din moment în moment.

— S-o aștepți, s-o găsești ! i se ordonă.

Rămînea valabil ordinul privitor la încercarea de identificare ce urma să aibă loc în dimineața zilei următoare. Adrian și Chirilă convenіră că în seara respectivă nu le mai rămînea nimic de făcut așa că...

— Hai acasă, decise Adrian.
— Hai întîi pe la şef. Mai e aici.
„Înţeleaptă idee", îşi ziseră amîndoi, cînd văzură că şeful se desprinde din mijlocul dosarelor, pornind cu ei, pe jos, spre casă.

„Nu, nu-i omul meu"

De dimineaţă Adrian găsi pe masă raportul lui Tătaru. Chemat fiind, locotenentul se prezentă imediat la căpitan.
— Să vedem. Deci, aşa..., aici sînt fişele dactiloscopice. Bonul e aşadar o chitanţă de la hotelul „Union" din Bucureşti. Interesant. Data nu se descifrează. În schimb fotografia... are o dată din acest an. Mda... Spune, Tătarule, ai trimis-o cumva la Capitală ?
Adrian întrebase într-o doară. Era ferm convins că Tătaru făcuse tot ce trebuie.
— Am trimis, tovarăşe căpitan. Se cercetează şi la noi în fişele de evidenţa populaţiei.
— În regulă. Chirilă, ce veşti ai de la Nedelea şi Mihăileanu ? Zici că Radu e în drum spre noi. Dar ceilalţi ?
— Ceilalţi au de-a face numai cu oameni pe care îi cunoaştem. Avem doar un dispărut în judeţul vecin, dar nu corespunde cu omul nostru. S-o fi aciuat iar pe undeva Moise Tudor ăsta. A lucrat şi pe la noi, la exploatarea minieră de sus. Dar acum nu-i.
— Le-aţi spus şi vecinilor ?
— Le-am spus, sigur că le-am spus.
Un telefon de la Nedelea le întrerupse discuţia. Cerea să fie găsiţi doi oameni plecaţi cam demult de-acasă spre un şantier din Arad.
Pe la ora zece, lui Adrian i se raportă că sosise Radu „unu" însoţit de o femeie şi un bărbat.
— Să vină la mine numai Radu.
Tînărul îi spuse că a adus-o pe Maria Mureşan. O urmase o rudă, un cumnat.
— Se pare că lucrurile s-au lămurit, tovarăşe căpitan.
— Cum adică ? întrebă Adrian.
— Soţul femeii a plecat pe un şantier. Nu ştie unde.

În orice caz, omul a vorbit acum trei zile cu cumnatul ei, prin care i-a trimis cei 4 500 de lei. Deci își retrage reclamația.

Cîteva clipe nimeni nu rosti nici un cuvînt.

— Mda, interesant. Totuși... da, bine. Să vină femeia, se decise brusc căpitanul.

Ezita. Dacă lucrurile erau limpezi, devenea inutil să mai piardă vremea cu cei doi. Apoi se răzgîndi, cedînd unui impuls inexplicabil. Dar nici n-avea nevoie de explicații. Hotărîse să stea de vorbă cu femeia și va vorbi.

Fu introdusă Maria Mureșan. Gata-gata să-i smulgă o exclamație de... admirație căpitanului. Se bucură în sinea lui că nu lăsase să i se întrevadă surprinderea.

În locul unei țărănci oarecare intră o femeie de vreo treizeci și cinci de ani, înaltă, bine făcută, frumoasă, cu o ținută mîndră, sfidătoare chiar, deși undeva aducea a bravadă. „Stupid mai sînt“ ! Adrian nu știa nici el de ce e stupid, nu-și putea explica acum, la iuțeală, așa că renunță. Își aminti de Dinu cu „nana sau lelița Maria Mureșan“. „Ehei, Dinule, Dinuțule, ce mai nană e asta !“ Îi oferi un scaun aproape de biroul său.

De lîngă geam Chirilă, și el uluit de frumusețea și prestanța Mariei Mureșan, își privi mirat șeful, amuzîndu-se.

Femeia era îmbrăcată jumătate-sat, jumătate-oraș, așa cum obișnuiau majoritatea celor din satele învecinate. Ba chiar ceea ce ținea de port, iia, părea mai mult o cochetărie decît o reminiscență a vreunui costum specific regiunii.

La început Adrian avu un soi de ezitare, pe care celălalt ofițer i-o înțelese. Pur și simplu căpitanul nu știa cum să i se adreseze. Într-un tîrziu (după ce răsfoi preocupat, chipurile, cîteva file din dosarul aflat în fața sa) se hotărî.

— Și..., tovarășă, s-a lămurit deci problema dispariției soțului.

— Da, s-a lămurit, s-a lămurit, tovarășe ofițer, zise repede femeia. Cum de nu ? Că noi ne-am cam certat, că el zicea să strîngem banii. Dar eu am vrut mașină de spălat și el zicea că nu și nu. Și-atunci a luat banii și a plecat și eu am vrut să-l găsiți să aducă banii înapoi.

Rostise totul aproape pe nerăsuflate. „Parcă ar fi spus o lecţie învăţată pe de rost", reflectă Adrian privindu-l fugar pe Chirilă. Stătea tot la geam, doar pe jumătate întors către ei. Ar fi putut jura că şi prietenul său gîndea la fel.

— Şi cumnatul..., cumnatul, unde a vorbit cu soţul, nu se putu hotărî Adrian să-i zică femeii nici dumneata, nici dumneavoastră.

— Aici, în oraş, alaltăieri, răspunse cam fără elan Maria Mureşan.

— Şi unde zicea că a plecat ? nu renunţă Adrian.

— Păi, la şantier. La şantier zicea că se duce. Unde altundeva ? Că n-are unde..., dădu ea uşor din umeri.

Radu îi aruncă o privire al cărei sens nu-i scăpă căpitanului. Înclină capul a încuviinţare.

— Dar care şantier ? Unde anume ?

— Eu, zău, că... da, cred că...

„De ce ezită ? se întrebă căpitanul. Parcă se teme de ceva. Iar o iau razna !" Reluă.

— Unde erai dumneata alaltăieri ?

— Păi, i-am spus şi dumnealui, arătă spre Radu. La nişte rude.

Radu clipi afirmativ. Însemna că lucrurile aşa stăteau. Verificase.

— Bine. Aşteaptă puţin dincolo. După aceea o să facem împreună o vizită la spital.

„A tresărit femeia sau era o impresie ? Nu. Mi s-a părut doar". Maria Mureşan se ridicase înaltă, dreaptă şi cu mersul acela sigur, mîndru, porni spre uşă.

— O clipă.

Femeia tresări vizibil. Se opri uitîndu-se întîi peste umăr. Întorcîndu-se apoi cu totul îl privi întrebător pe Adrian.

— Copii aveţi ?

„Mi s-a părut, ori a răsuflat uşurată ?"

— Da, un băiat. Este la şcoală, la internat.

— Bine, mulţumesc.

I se păruse sau ploapele ei pîlpîiseră temător, repede, de două-trei ori ? Femeia ieşi. Radu voi să-l cheme pe cumnatul acesteia. Căpitanul îl reţinu.

— Ascultați-mă puțin. Azi sîntem în zece. Omul a fost omorît aproximativ pe data de cinci. Unde era femeia atunci ?

Răspunsul veni de la Radu.

— A fost în oraș, la băiat. A stat pînă seara la nașul copilului. Era duminică. Spre casă a pornit către seară.

— Pe jos ?

— Pe jos, că nu-i departe. Dealtfel trec mașini destul de des...

— Ți-o imaginezi pe femeia asta făcînd autostopul ?

— De ce nu ? Se obișnuiește. Însă atunci s-a întîlnit cu cumnatul ei care era cu căruța și fusese...

— Unde ?

— În oraș.

— Ciudată întîlnire. Nu ți se pare ?

— Nu, deloc, răspunse Chirilă cam plictisit.

— Radule, ia adu-l și pe cumnat, ordonă căpitanul. Omul intră. Să fi avut patruzeci de ani. Era înalt și voinic.

— Bună ziua, spuse.

— Bună ziua. Dumneata ești cumnatul Mariei Mureșan ?

— Da. Cumnat. Nevastă-mea a fost...

— De ce „a fost ?"

— Păi, a murit acum șapte ani, dintr-o naștere grea. Și copilul tot atunci mi-a murit.

— Cum te numești dumneata ?

— Păi, tot Mureșan. La noi jumătate din sat e Mureșan.

— Unde este soțul Mariei, cumnatul dumitale ?

— Nu știu. M-am întîlnit cu el alaltăieri. În oraș, în fața restaurantului. Mi-a dat banii și mi-a spus că pleacă pe un șantier. Dar nu mi-a spus unde.

— Unde erai acum cinci zile ?

...Și discuția continuă pe același ton. „Discuție de rutină. Fir-ar să fie de rutină", bombăni nemulțumit Adrian.

Soțul reclamat spusese că intenționează să plece pe un șantier, dar nici el nu știa sau nu dorea să se afle unde anume.

Banii îi trimisese ca „să închidă gura muierii". Cam asta era tot.

La morgă, frumoasa femeie privi adînc zguduită cadavrul pe care nu-l recunoscu. Cu senzația că ceva nu era tocmai cum ar trebui să fie, căpitanul îi mulțumi că a încercat să ajute organele de miliție.

Maria plecă grăbită. Dar parcă îi venea să plîngă. „Oh, păcătos mai sînt. Aş fi în stare să mă bănuiesc şi pe mine. Ce-oi fi avînd cu ea ?"

„Nu, nu-i omul meu..." Îi stăruia în urechi șoapta sugrumată de teamă, de oroare a femeii. Și cum să nu fie gîtuită de emoție, cînd pînă și el, care văzuse atîtea, abia aștepta să ajungă afară, la lumină, chiar în căldura toridă a zilei de iulie, preferabilă răcorii de acolo, unde numai doctorul și ajutoarele sale nu erau impresionați.

Adrian porni pe jos spre birou. În dreptul celui dintîi café-bar întîlnit în drum, nu rezistă tentației. „Am să intru în dugheană." Își luă ceașca de cafea amară și se duse în colțul cel mai retras, deși în localul aproape gol nu l-ar fi stingherit nimeni, oriunde s-ar fi așezat.

Prin fumul albăstrui, destrămîndu-se nepăsător, Adrian privea fără să vadă. Se gîndea că aici, în urbea natală, își epuizase rapid posibilitățile de identificare a victimei. Cel mai nimerit era s-o ia pe urmele chitanței de la hotel „Union" și să grăbească identificarea femeii din fotografia găsită asupra victimei.

„Ei bine, ce dacă nu era omul ei ? Cu atît mai bine, pentru ea ! Cu atît mai rău pentru mine. Și pentru băieți !" Cu această concluzie dezamăgitoare se ridică, deşi abia gustase cafeaua, și ieși în căldura de-afară care devenise de-a dreptul insuportabilă. Adîncit în gînduri, maimai să treacă pe lîngă mama sa, fără s-o vadă.

— Băiatule...

Mai mult șoaptă, chemarea era și caldă și dojenitoare, și duioasă și nedumerită. „Bietul copil, tare necăjit trebuie să fie dacă nici pe mine nu mă vede..."

— Sărut mîna, mamă. Iartă-mă. Mă grăbeam şi nu te-am observat...

— Păi, nu mergeai repede ? !...

— Ei, și tu, mamă dragă. Eram grăbit... în gînd, îi răspunse zîmbind înseninat.

Zîmbi și mama. Înțelese că fiul ei avea iar de lucru ceva greu, ceva care-l preocupa atît de mult încît n-o văzuse nici pe ea.

— Bine, băiatule, du-te. Du-te la treburile tale și... și vino sănătos, rosti ea repede ultimele cuvinte.

— Sărut mîna, mamă. Sănătos o să vin. Aici știi și tu că te ascult întotdeauna. Sărut mîna, mai zise o dată uitîndu-se cald la ea.

Își continuă fiecare drumul. Adrian hotărî să nu se mai lase furat de gînduri și să fie atent la cei pe care-i întîlnește. „Bine c-a fost mama. Dacă m-oi mai fi întîlnit și cu alții pe care nu i-am văzut ?" se dojeni singur.

La birou află că cei doi dispăruți se aflau pe șantierul de la Arad, că lunganul de 1,92 plecase la o exploatare minieră din Apuseni, iar Mureșan își făcuse lichidarea pe data de doi, dar cu două luni în urmă. Unde plecase, încă nu știau.

— Totuși, dădu glas îndoielilor Adrian, ceva nu-mi place în atitudinea cumnaților Mureșan.

— Ei, spuse răbdător Chirilă, pînă acum n-ai nici un motiv. Amîndoi și-au putut justifica plecările din sat ca și revenirile. Pe ceea ce simți tu „plutind" în aer nu te poți hazarda să acuzi.

— Chirilă are dreptate, căpitane, zise și colonelul intrat pe nesimțite în birou.

— Știu, tovarășe colonel. Știu că nu pot.

— Uite ce trebuie să faceți neîntîrziat : urmînd planul discutat, începi verificările la București. Așa că, zîmbi colonelul Băleanu, pregătește-te de drum.

— Am înțeles. Exact peste patru ore și douăzeci de minute am un accelerat.

Confesiuni

— Tătărelule, tu ai să dormi sus, decretă pe un ton glumeț Adrian, imediat ce intrară în cușeta vagonului de dormit, alintîndu-l pe locotenent așa cum obișnuia doctorul Călinescu.

— Am înțeles, o să dorm sus, răspunse scurt Tătaru, — ...nu de alta, dar ești mai tînăr și mai suplu.

— Găsiți ? cochetă acesta subțiindu-și feminin vocea.

— Ei, nu te fandosi, locotenente, chiar în halul ăsta, îl chemă, chipurile, la ordine Adrian.

— Am înțeles. Nu mă fandosesc, să trăiți !

Adrian oftă din adîncuri zicînd :

— Iată-ne, așadar, făcuți pachet, în drum spre capitală. Te bucuri, Mihai ?

— Așa și așa. Nici prea-prea, nici foarte-foarte.

— Mi-ai dat un răspuns teribil.

— Păi, n-am dreptate că nu săr în sus de bucurie ? Ce, mergem să ne plimbăm ?

— Asta așa-i. Mergem să găsim acul în carul cu fîn.

— ...„fînul" e pe o tarla cam întinsă și cam populată. Oricum mă bucur să-i reîntîlnesc pe Dumitrana, pe Ștefanache, pe Vicol.

— Îmi faci pregătirea psihologică ? Nu-i nevoie. Tu erai lipsit de elanuri, apropo de deplasare, nu eu. Acum, speri totuși într-un sejur bucureștean agreabil ?

— O, nu mă gîndeam la nu știu ce distracții. La altceva mă gîndeam.

Adrian scoase un mic fluierat a mirare.

— Nu mai spune... Și, dacă-mi îngădui să te întreb, la ce te gîndeai matale ? Dacă, firește, nu e la mijloc vreun secret... neprofesional. Pe cele profesionale, sper, nu mi le ascunzi...

— Nu, nu-i vorba de nici o taină. Sper doar că voi putea să-mi rup ceva timp să caut cîteva discuri. Am auzit de un Peer Gynt cu Filarmonica din Bamberg dirijată de Perlea, de Simfonia a IX-a cu Elisabeth Schwartzkopf și cu Filarmonica din Viena dirijată de Karajan, de dublul concert Bach cu Menuhin și Oistrah..., ei, și de altele...

— Credeam că nu mai termini cu dorințele. Care este, de fapt, pasiunea ta — fotografiatul sau muzica ?

Obosit de ziua călduroasă, a cărei amintire mai plutea vag în cușeta răscolită de vîntul care intra nestingherit pe fereastra deschisă, Adrian se săltase pe pat și-și aprinsese o țigară. Tătaru nu-i răspunse imediat.

— De fapt nu știu nici eu prea bine cînd o trădez pe una pentru cealaltă. Soarta (în glas, Adrian desluși o ironie caldă), soarta mă obligă să surprind prin obiectivul

imparțial lucruri pe care aș prefera să nu le văd, mai bine zis aș vrea să nu mai existe niciodată. Aș vrea să...

— Vezi să nu devii patetic și să-ți expui profesiunea de credință, îl apostrofă Adrian.

— N-aș vrea să fiu patetic, ci convingător.

— Vrei să mă convingi să nu mai comit crime...

Adrian era amuzat. Contrar așteptărilor căpitanului, Tătaru rîse înveselit. Se simțea bine. Fusese din nou puțin copilăros, dar se simțea bine. Naivitatea nu se potrivea, o știa, meseriei sale, dar atîta vreme cît era conștient de ea păstra și convingerea că nu-i poate dăuna. Se bucura că Adrian îi privea oarecum protector înflăcărarea. Nu-l judeca — Tătaru simțea asta — după micile și rarele sale copilării, ci după cu totul altceva, ceea ce era foarte important.

— Vorbeam de hobby-uri trădate, Mihăiță, nu-l slăbi Adrian, care avea chef de vorbă.

— A, da. După o zi grea, de pildă cum a fost ziua cînd l-am văzut pe omul acela, acolo, între scorburile hidoase gata să absoarbă tot aerul, să devoreze soarele, să mînjească lumina...

— Revino la hobby, și lasă digresiunile filosofico-literare pe mai tîrziu.

— Nu știu ce am că mă potopesc tot felul de gînduri. Să revin, deci. Atunci, ca și altădată, m-am dus acasă să ascult muzică. Ascult... două trei ore și uit tot. E ca și cînd aș sta sub jetul puternic al unui duș înlăturînd tot praful adunat. După aceea pot s-o iau de la capăt liniștit.

O vreme se înstăpîni tăcerea, tulburată doar de trepidația ritmică a roților. Prin fața ferestrei se perindau într-o goană nebună mii de lumini și pete mari de întuneric, de nestrăbătut cu ascuțișul privirii.

Orice peisaj creează o anumită stare de spirit. Imaginile înecate de întunericul nopții, care însoțeau acceleratul, nu se lăsau prinse, dar le dădeau celor doi o stranie senzație de solidaritate, de înțelegere, de cuprindere cu mintea și cu inima a unor simțăminte care în mod obișnuit nu i-ar fi apropiat.

Tătaru avea impresia că, dacă celălalt l-ar fi privit, în clipa aceea, i-ar fi deslușit toate ascunzișurile datorită transparenței care parcă devenise trăsătura sa esențială.

Dincolo de rama metalică a geamului izbucniră, cu o înspăimîntătoare violență, lumina stridentă și șuierul năprasnic al unui tren, alergînd bezmetic, ca și al lor, dar în sens invers, prin noaptea sfîșiată de lumini și zgomote.

Capriciul nestăpînit al memoriei îi apropie cea mai cumplită spaimă a copilăriei. Împreună cu un grup de colegi de școală fuseseră surprinși de o furtună în Cheile Bicazului. Cerul brusc întunecat, norii coborîți, acoperind frumusețea sălbatică a munților, înghițindu-i, tunetele stîrnind ecouri prelungi și dînd aproape senzația rostogolirii stîncilor îi lăsaseră o impresie covîrșitoare.

Nemărturisit, și astăzi, îi păstra furtunii un gen de venerație plină de teamă. Poate nu teamă, dar ceva asemănător. Întotdeauna își refuzase încercarea de a defini acel „ceva". În mod cu totul inexplicabil se simți tentat să-i vorbească lui Adrian despre ceea ce se rușina să numească, fie și în gînd, teamă. De fapt, amintirea ei, păstrată foarte viu în memorie. Se bucură că în cușetă era întuneric și nu putea fi văzut. Simți urcîndu-i dinspre inimă către obraji un val de căldură și avu certitudinea că fața i se înroșise peste măsură.

— Ascultă, Mihai, auzi tresărind vocea lui Adrian. Nu te supăra că-ți pun o asemenea întrebare. Nu ți se pare nepotrivită meseria asta pentru tine ?

Surprins de strania întrebare, venită tocmai în clipele acelea de intense trăiri, nu răspunse. Adrian reluă ideea.

— Nu ți se pare, uneori, că porți o încărcătură prea mare de sensibilitate, ca pe un balast inutil în situațiile deosebite în care te afli ades ?

„Oh, trebuie să-i răspund repede, fără ezitări, cît mai firesc, ca să mă creadă. Să mă poată crede." Încercă să vorbească cît mai nepăsător.

— Nu. De ce ? Am lăsat să se întrevadă asta vreodată, în vreo ocazie, „situație", cum ați numit-o ?

— Deloc, băiete, absolut deloc. Tocmai că n-ai lăsat nimic să se întrevadă. Te credeam doar meticulos și pedant pînă la a zgîria nervii celorlalți. Dar te descopăr sau, mai exact, te re-descopăr azi. Știam că te deosebești esențial de mulți dintre noi, dar...

— De ce *noi*, cum adică *noi* ? Și eu sînt *noi*, accentuă supărat tînărul.

— Stai niţel, nu te necăji fără motiv.

— Nu mă necăjesc. Aţi zis *noi* pe un ton care nu mi-a plăcut. Ce voiaţi să spuneţi ? Că noi, miliţienii, sîntem o categorie aparte ? Nu sîntem tot oameni ?

— Mihăiţă, încercă să-l tempereze căpitanul.

— Nu, insistă el, mie spuneţi-mi : Nu sîntem tot trist.

— Sîntem, sîntem oameni, făcu Adrian împăciuitor.

Locotenentul ceru pe un ton aspru — bărbătesc o ţigară, trase, neîndemînatic ca orice nefumător, un fum cu care se înecă. Tusea îi zgudui umerii, în tresăriri scurte. Aruncă furios ţigara pe geam.

— Deci sînteţi de acord cu mine ? rosti sacadat.

— Bineînţeles, nici n-aş putea altfel.

— Tocmai asta nu pricep mulţi. Că şi noi sîntem oameni, cei mai obişnuiţi oameni. Muncim, iubim, conducem fete seara acasă.

— ... cînd avem timp, îl întrerupse zîmbind nevăzut Adrian.

— Cînd avem timp, repetă involuntar Tătaru. Le facem curte...

— ... cînd nu se sperie de îndelungatele şi desele noastre absenţe, întregi iar Adrian din colţul patului său.

— Lăsaţi-mă să continui, dădu din mîini, tot ascuns de întuneric, Tătaru. Şi noi sîntem oameni. Mergem la pescuit. Unii îşi duc nevestele la cinema, la teatru, alţii bat covoare acasă, şterg praful, îşi duc dimineaţa copiii la cămin. Şi-atunci despre care *noi*, cei atît de deosebiţi mai poate fi vorba ? Mă simt în stare să fac orice lucru din cele înşirate. Deci despre care *noi* sau *voi* vorbiţi ?

— De ce vrei să-mi răstălmăceşti cuvintele ?

— Cîtuşi de puţin. Dar vreau să înţeleg şi eu ceea ce se pare că nu vreţi să-mi explicaţi. Staţi ! Se ridică pe pat, lovindu-se zdravăn cu cotul de suportul metalic ; fără a se văita, îşi lăsă picioarele să-i atîrne în partea dinspre geam. Staţi ! Răspundeţi-mi la o întrebare ! Tovarăşul colonel dintre care *noi* face parte ? Dintre cei ca mine sau dintre „ceilalţi" ? Ca să mă iau după discriminările dumneavoastră sau ale nu ştiu eu cui. Nici nu-mi pasă cine !

Adrian izbucni într-un hohot de rîs de mult reprimat, de teamă să nu-și jignească susceptibilul coleg. Nu-i răspunse însă la întrebare.

Nereceptiv la glume în aceste momente, Tătaru nu-i împărtășea veselia. Era preocupat adînc de dileme pe care le-ar fi dorit limpezite imediat.

Reluă cu aceeași vehemență, explicabilă numai prin prisma dorinței fierbinți de a fi cît mai clar. Adrian înțelesese că nu trebuia întrerupt.

— Ce e rău în asta că, după ce fotografiez morți pe toate fețele și din toate părțile, după ce mă străduiesc să contribui la restabilirea dreptății, la realizarea unui echilibru — dacă nu se poate mai mult — între bine și rău, mă duc acasă și ascult muzică ? Mă îmbăt cu muzică.

Adrian era uluit de ceea ce se petrecea cu Tătaru cel tăcut, ponderat și exact ca un cronometru. „Nu mi l-aș fi imaginat niciodată pledînd cu atîta înfocare. Aș zice chiar cu exaltare. Ce-o fi cu el ?“

— Știți cum e atunci ? Nu, n-aveți cum, iar mie îmi lipsesc cuvintele ca să explic. E rău că-mi iau curaj și frumusețe de la bătrînul Beethoven, mai impetuos decît cel mai tînăr dintre tineri ? Sînt aidoma celor care-și duc zilnic copiii la cămin. Și ei au încărcătura de sensibilitate despre care îmi vorbea „cineva“ mai înainte. Posed un bagaj, de care m-aș descotorosi oricînd, vulnerabilitatea afectivă, dar am și forța cu care sînt înzestrați semenii mei.

Adrian continua să tacă, socotind că ar fi fost o impietate să întrerupă confesiunea colegului său, pe care îl putea numi, de fapt, prietenul său :

— Intuiesc, prietene (Adrian tresări auzindu-se numit astfel tocmai în clipa cînd el însuși se gîndea la același lucru), că sînteți nedumerit. Am reușit să vorbesc cît în doi ani. Nu ascund faptul că n-am vorbit nimănui astfel. Trebuie să-l respect neapărat pe cel de care mă apropii. Altfel rămîn departe. Dacă nu-mi rostesc cu glas tare gîndurile, nu înseamnă că sînt un individ ascuns. Îi scriu în fiecare săptămînă mamei și-i povestesc cele mai vesele și cele mai năstrușnice întîmplări. Iar ea se bucură de veselia mea, de fruntea mea descrețită.

— Dar despre necazuri nu sufli o vorbă, îl luă la rost interlocutorul său.

— Cum adică să nu-i spun ? se miră tînărul. Ieri am primit de la ea un pachet. Un bust mic al lui Beethoven. Îi scrisesem acum două săptămîni că, din greşeală, l-am spart pe al meu. Ea avea unul identic, pe care mi l-a trimis, deşi e o amintire scumpă.

Şi din nou rămaseră fiecare cu gîndurile lui. Noaptea derula vertiginos timpul şi distanţele. Fulgere auriu-albăstrii brăzdau cerul pe întreaga lui înălţime. Bicele luminoase, scînteind fracţiuni de secundă, aveau ceva sublim. Vedeau doar cuţitele de lumină şi auzeau doar zgomotul roţilor şi zbuciumul neîntrerupt al perdelei.

— Să nu-mi spuneţi că sînt un om ciudat !

„Ce tînăr este ! Bine că îşi păstrează nealterată candoarea. Trebuie adus totuşi mai mult între oameni. E un timid, iar confesiunea plină de patos, revoltele contra nimănui, exaltarea de azi nu-s altceva decît refulări."

— Nu, n-o să-ţi spun că eşti ciudat. Am să-ţi spun că eşti un tip colosal, cu a cărui prietenie — dacă mi-o acorzi — nu pot decît să mă mîndresc. Şi fiindcă veni vorba despre echilibru, am să mă străduiesc să-l restabilesc în modul cel mai onest cu putinţă. Mărturisite sau descoperite, eu îţi cunosc micile violons d'Ingres. De ce să nu recunoşti, tu calci în picioare tiparele obişnuite şi ai două : fotografia şi muzica.

Tătaru nu înţelegea unde vrea să ajungă. Îl urmărea cu mare atenţie.

— Ei bine, Mihai, cînd ne vom întoarce din misiune, o să-ţi dăruiesc ceva, dacă bineînţeles, ţi se va părea vrednic de tine.

Locotenentul continua să asculte, la fel de atent. Adrian se văzu nevoit să nu se oprească, o dată pornit spre... „restabilirea echilibrului". Pe un ton supărat, aproape răstit, de parcă l-ar fi învinovăţit cineva, îl întrebă pe Tătaru :

— Ştiai că pictez ?

Îşi regretă mărturisirea cînd auzi un : „cum ?!", exclamat cu cea mai desăvîrşită surprindere. Căpitanul era înciudat. Tătaru, stupefiat. Veselul Adrian, cel cu nenumărate cuceriri în lumea feminină a tîrgului, dar pe care le trata cu nepăsare, ironic cu tot şi cu toate, cinic pînă şi cu el însuşi...

— Cum ?!

Tătaru umplu din nou tăcerea cu uimirea sa. Căpitanul era mînios, ori poate nu mînios, ci plin de regrete pentru ușurința cu care-i „scăpase" mărturisirea.

— Așa... Așa, deci.

De mirare, tînărul se repeta, ceea ce-l enerva și mai rău pe Adrian.

— Și-atunci, repezi Tătaru o întrebare supărată, de ce m-ați judecat pe mine, excluzîndu-mă parcă, dintre „noi" ? Nu vi se pare că ați fost nedrept ?

Căpitanul nu se grăbea să-i răspundă. Își reproșa lipsa de tact cu care îl lăsase pe tînărul ofițer să afle că era socotit un băiat mai deosebit, nițel ciudat, cam prea retras pentru vîrsta lui. Asta comparativ cu veselia celorlalți colegi, din aceeași promoție. De aceea se gîndea că nu era nimerit să se mai aventureze în direcția dezvăluirilor. „Mai bine fac pe supăratul".

— La drept vorbind, tu... mi-ai smuls mărturisirea.

Tătaru îl privea „de sus". Se aplecase peste pat, ușor nedumerit.

— Nu credeți că persistați în a fi nedrept cu mine ? Cine punea întrebări ?

— Oh, Mihai, nu-ți fac procese de nici un fel. *Acum*, și accentuă pe „acum", mi-a făcut bine să vorbesc despre asta. Cînd ne vom întoarce acasă, te iau la mine să-ți alegi ce tablou vrei.

Și iar amuțiră o vreme, gîndindu-se fiecare la celălalt. Adrian întrerupse tăcerea. Își reluă liniștit confesiunea.

— Știi, Mihai, la mine acasă nu aduc pe nimeni, niciodată.

— Auzisem, rosti acesta ușor, ca o răsuflare, temîndu-se ca nu cumva Adrian să se oprească.

— Am, și eu, tainele mele. Cînd te-am auzit vorbindu-mi atît de sincer, cu fruntea sus, gata să-ți aperi cu toate puterile și argumentele posibile pasiunile, n-am mai rezistat. Și, iată-mă așadar, cu rafturi întregi de bibliotecă burdușite cu albume și reproduceri, cu biografii ne sau romanțate ale pictorilor și sculptorilor lumii, iată-mă mîngîind cu ochii și sufletul frumusețea Venerei lui Botticeli, fermecat de ingenuitatea desăvîrșită a pruncilor

lu. Rafael, iubind măreţia plină de înţelepciune a lui Michelangelo, demiurgul lui Moise sau autor de sonete.

Şi iar rămase fiecare cu ale lui. Şi căpitanul reluă :

— În bruma de timp liber voi colinda librării şi măcar un muzeu. Un muzeiaş mic de tot, încheie zîmbind trist.

Tătaru îl întrebă cu un copilăresc avînt :

— Ce-aţi zice de muzeul colecţiilor ? Aş putea să vin şi eu ?

— Auzi vorbă ! Dar ştii ceva ? Hai să tragem un pui de somn că mîine şi-n zilele următoare...

Adrian nu-şi termină fraza. Fu întrerupt de vocea schimbată a tînărului, pregătind parcă dezvăluirea unei mari taine.

— Aş vrea să vă spun ceva. Ştiţi... cam secret.

Căpitanul era nedumerit şi amuzat totodată. Tăcea însă, aşteptînd să vadă ce-o să mai urmeze, gîndindu-se tot la o confesiune. Cel puţin aşa i se păru, după tonul încărcat de emoţie cu care i se adresase. Tătaru continuă fără vreun îndemn :

— În biroul şefului radioul nu merge de obicei.

— Da, ştiam, răspunse, neînţelegînd unde voia să ajungă locotenentul.

Acesta prelungi pauza spre a mări interesul, după care rosti precipitat :

— Şi totuşi merge. Merge. L-am auzit eu.

Adrian tot nu înţelegea. Zise pe un ton cam nehotărît, simţind că era nevoie să spună şi el ceva :

— Păi de auzit, l-am auzit şi eu bineînţeles.

— Da, dar aţi auzit şi *ce anume* asculta colonelul ? Tătaru îşi păstra aerul tainic. Căpitanul începu să-şi piardă răbdarea.

— Drept să-ţi spun, nu-mi amintesc.

— Ei vedeţi ? Radioul e deschis numai cînd se transmite un anumit fel de muzică.

Adrian socoti că-l va provoca să vorbească tăcînd.

— Da, e deschis numai cînd se transmite muzică simfonică. Am fost martor chiar la o nostimadă, adăugă tînărul.

— Serios ?

— Rideți, rîdeți. Dar ascultați-mă. Acum trei săptămîni, cînd a venit colonelul Poparad, cu Drăcea și Hangu... Țineți minte ?

— Țin.

— Se transmitea Ceaikovski, „Patetica". Radioul nu mergea tare, dar se auzea. Doamne, ce se mai auzea. Mă chemase șeful cu niște materiale. Îl simțeam că nu prea e „prezent" la discuție. Îi lăsa pe ceilalți să vorbească. La un moment dat, Poparad, fără o vorbă, se ridică de pe scaun și... țac ! închide radioul mormăind : „Ei, drăcie, ce mai cîrîie și ăsta aici ?" Și l-am văzut pe șef răbufnind încruntat. Dar ce zic încruntat ? Furios. Nici nu mi-l imaginasem vreodată astfel. „Radioul să-l închizi la tine în birou, cînd nu-ți place. Pe-al meu, eu îl deschid și *numai* eu îl închid !" Și ce frumos a prins iar să răsune „Patetica". Înțelegeți ?

Adrian înțelesese. Colonelul Băleanu, omul cel mai calm, mai atent, omul care nu era capabil să jignească, își pusese ritos la punct oaspetele. Cît de mult trebuie să-i fi plăcut, dacă n-a ținut seamă de nimic. Îi reveniră în minte propriile-i gînduri despre colonel în postura de învățător blajin și înțelept, într-un sat cu copii silitori și respectuoși... „Iar am luat-o razna !"

— Mihai, gata, hai să dormim.

— Dar ați înțeles, nu-i așa ?

— Am înțeles, băiatule. Te-am înțeles pe tine și, datorită ție, îl văd altfel și pe șef. Acum dormi. Îți ordon.

Cu un oftat, Tătaru se lungi la locul său. Nici unul nu dormea. Fiecare trăia inefabila bucurie a descoperirilor legate de ei, de alții.

Tătaru pricepu că tăcerea în care se adîncise Adrian nu era tăcere, ci tumult de emoții. Era fericit că „secretul" său încăpuse pe mîini bune, că devenise secretul „lor", că va fi păstrat cu sfințenie și cu respectul nobil al prieteniei.

Din goana neslăbită a trenului, tăind nestăpînit tăria nopții, într-un colț de cer se zări luna, apărută nu-se-știe-cînd și nu-se-știe-de-unde. Portocalie, cu obrajii bucălați, ca ai unui sugar zdravăn. Privea curioasă la neodihna furtunii metalice, trenul. Se înălța încet, demnă.

îndepărtă umbrele, schimbîndu-le forma și locul, sporind farmecul nopții, al acelei nopți cu tăceri pline de înțelesuri.

Căutări

Ajunși la București, cei doi își întîlniră, într-adevăr, colegii, dar... în Gara de Nord. Vicol și Dumitrana tocmai plecau.

— Bravos ! Așa ne primiți, cu flori în gară, îi tachină Adrian.

— Oh, voi sînteți amabili. Să veniți din celălalt colț de țară numai și numai ca să ne conduceți la gară ! Înduioșător. Și neașteptat, dragii mei, absolut neașteptat. Și asta tocmai cînd dăm o fugă, eu, pînă la Oltenița, iar amicul nostru la Buzău. Așa prieteni mai zic și eu.

Se bucurau sincer de această revedere destul de scurtă. În fața obligațiilor profesionale, prietenia se limita, ca acum, la surpriza întîlnirii, la manifestări zgomotoase, grăbite, pline de veselie. Dar ea avea suportul solid al pasiunii comune pentru meserie.

Se despărțiră cu promisiuni de întîlnire grabnică, atît de grabnică cît aveau să le-o îngăduie misiunile.

— Dacă nu plecați, în două zile ne întoarcem.

Își strînseră mîinile în fugă. Adrian împreună cu Tătaru se grăbiră spre sediul Miliției Capitalei.

Ștefanache, anunțat de grijuliul Chirilă, îi aștepta.

— Ascultă, Paul, de ce lași apa să clocotească ? O să devină „grea" și strici bunătate de licoare, îl luă, glumind, la zor Adrian.

Cafelele aburеau îmbietor în cești. Intrară fără nici o introducere în problemele care-i preocupau. Deciseră ca Tătaru să se alăture celor care efectuau munca migăloasă de cercetare a mii și mii de fișe de evidență pentru ca, după fotografia cu dedicație, să se dea de urma femeii. Adrian se va deplasa împreună cu un ofițer la hotelul „Union" pentru verificarea chitanței aflate asupra cadavrului.

Încercau să găsească, după numerele descifrate, copia chitanței și numele pe care fusese eliberată. Treabă nu din

cale afară de grea, dar cu pierdere de vreme, fiindcă nu-l găsiră îndată pe funcţionarul care avea în păstrare chitanţierele.

Depăşit şi acest impediment, reieşi că fusese eliberată lui Tudose Constantin de la I.A.S. Marghita, cu aproximativ două luni în urmă. Cei de la hotel începură să dea din colţ în colţ : înregistrarea se făcuse pe baza unei simple delegaţii.

Locotenentul Breslaşu se încruntă gata să ia foc. Dar se domoli. Trebuia să procedeze calm pentru a obţine cît mai multe detalii.

Luat ceva mai din scurt, recepţionerul (era liber după serviciul de noapte şi fusese adus special de acasă) îşi aminti vag de „persoană". „Mă-nţelegeţi, din cauza afluenţei. Hotelul nostru e un hotel de clasă, un hotel de lux. Avem un număr extrem de mare de clienţi. Mă credeţi sau nu, noi servim ireproşabil. Puteţi să întrebaţi pe oricine şi-o să vă convingeţi".

Aflară însă că Tudose fusese cazat pentru o noapte aici, la hotelul de „clasă". Destul de vorbăreţ, afirmase că urma să facă nişte achiziţii, că actele o să le aducă a doua zi, lăsînd „garanţie" delegaţia şi... plătind înainte, lucru fireşte acceptat de recepţioner ; „fiindcă, mă-nţelelegeţi,... obligaţia noastră este să satisfacem pe orice client care ne onorează". A doua zi, „clientul care onorase hotelul" a plecat foarte devreme, fără a reveni.

— Întîmplător păstraţi cumva delegaţia ? se interesă neavînd prea mari speranţe, căpitanul.

„Întîmplător" (îşi imaginase că era ceva necurat cu omul acela !) recepţionerul păstrase sub hîrtia dintr-un sertar delegaţia pe care ofiţerii o luară semnînd, în prealabil, un bon : „ştiţi, ca să nu am cîndva, vreo neplăcere", sunase mieroasă, slugarnică şi cu atît mai enervantă, explicaţia. Şi cu asta li se încheie misiunea la hotel.

— O să mai venim noi, zise Breslaşu în stradă, pe un ton care l-ar fi făcut pe recepţioner să tresară.

— De ce ? Cred că pe baza unei delegaţii n-or să mai dea camere.

— Credeţi ? se arătă sceptic locotenentul.

— Bineînţeles. Sau, naiba să-i mai ştie.

Ajunși la sediu, Adrian ceru la Marghita verificarea urgentă a lui Tudose și a delegației acestuia. Era nerăbdător, deși nu-și făcea cine știe ce iluzii. Ba se învîrtea pe lîngă cei de la evidență, ba revenea, nu tocmai vesel, în biroul lui Ștefanache. În timpul uneia dintre plimbări, ferind pe cineva grăbit, se lovi zdravăn de o ușă. Ștefanache se amuză.

— Adriane, băiatule, ți-ai pierdut orice fărîmă de răbdare.

— Răbdare am eu, dar ai să te miri cînd o să-ți spun că nu-mi pot lua gîndul de la... Maria Mureșan.

Scrutîndu-l înveselit, Ștefanache îl tachină :

— Păi, dacă era frumoasă, te cred și eu că nu-ți mai iese din minte.

— Nu, ceva nu e în ordine cu femeia asta. Nu pot, oricît m-aș strădui, să spun ce anume nu e în ordine, dar... (ezită o fracțiune de secundă), dar așa simt eu ! își încheie fraza, precipitat, căpitanul.

— Ascultă, zise contrariat Ștefanache, doar n-ai s-o reții pentru simplul și emoționantul motiv că „simți" tu ceva.

— Ei, cum îți poți închipui una ca asta ! Dar femeia știe ceva, ascunde ceva. Înțelege-mă. Nu știu ce anume, dar ceva este ! rosti ferm căpitanul.

Ștefanache îl privi plin de adîncă și colegială înțelegere. I se întîmplase doar și lui, nu o singură dată, să aibă acest straniu simțămînt, care-l urmărea cu încăpățînare, că există „ceva" care-i scapă. I se părea că ar fi de-ajuns să întindă mîna și să atingă acel „ceva", să-l simtă, și totuși nu putea.

— Înțeleg. Dar cel puțin deocamdată, dintr-o mie de motive, nu-ți rămîne nimic altceva de făcut decît să aștepți. Să ai răbdare. Auzi ? (I se păru că Adrian era plecat departe cu gîndul și că nu-l ascultă). Să ai răbdare. Ca maică-mea. Ce te uiți ? Ea a așteptat ceva vreme de doisprezece ani. Era convinsă că adevărul trebuie să iasă la iveală. Și a așteptat. Auzi, tu ? Doisprezece ani ! Ți-am povestit ?

— Nu, zise cam fără chef Adrian. Nu mi-ai povestit.

— Stai că-ți spun acum. Nu-i de rîs. Eu am învățat din asta și zău că mi-a prins bine. Mi-a prins bine în meserie, dar și altfel...

— Lasă introducerea și dă-i drumul.

Ștefanache nu se lăsă rugat. Voia să-și mai abată nițel prietenul de la gîndurile care-l frămîntau.

— Eram copil. Vară. Cald. Dormeam cu mama afară, în cerdacul casei. Știi cît de bine e să dormi în cerdac ? Să vezi cerul imens, întunecat, cu milioane de ochișori luminoși clipind necontenit, îmbiindu-te să stai treaz și să tot privești. Din vreme în vreme îți pui în gînd cîte o dorință. Prima stea căzătoare, așa cum îmi spunea bunica, îți vestește că dorința ta se va împlini. Într-o asemenea noapte, mai către ziuă, se trezește mama cu cîinele mîrîind ciudat. Ce se întîmplase ? Nici nu-ți trece prin minte. Dăduseră mămăligă cu cîlți cîinelui și ne furaseră toate găinile. *Vîntu*, așa-l chema pe frumosul nostru cîine ciobănesc, i-ar fi sfîșiat pe hoți, dar cu dinții încleștați... Pe lumină, am găsit rezemat de gard un ciomag de toată frumusețea. Doisprezece ani l-a păstrat mama și după doisprezece ani a aflat cine era hoțul.

— Asta-i bună ! Cum așa ?

Adrian ascultase istorioara colegului său întîi fără interes. Spre sfîrșit, ciulise urechile.

— Știi cum ? N-o să-ți vină a crede. Datorită ciomagului.

Ștefanache făcu o pauză. Scoase pachetul de țigări, îi oferi și căpitanului, după care reluă.

— Aveam noi la capătul satului o rudă, un fel de unchi, cuscru, cumătru, nu știu prea bine, căci moșul era neam cu jumătate din sat. Era foarte bătrîn. Moș Ciucă se numea. Și ce să vezi ? După ce ani de zile nu părăsise curtea casei sau banca din fața porții, ne-am pomenit, într-o zi, cu moș Ciucă la noi. Zicea că simte că i se apropie ceasul și că vrea să-și ia rămas bun de la toți. Ajunge, moșul, deci și la noi. Cînd, ce crezi ? Zărește, într-un colț, ciomagul. Ciomagul rămas amintire de la hoțul găinilor. Și numai ce-l auzim : „Da' ce caută la voi, fa Ileano, fata moșului, ciomagul ăsta al lui Mihai a Petrei. Doar lui i-l dădui mai acu-nu's cîți ani ? Hai ? Aud ? Cum ajunse în prispa voastră ?" Mama nu prea voia să-i spună. Mihai a Petrei era vărul ei și nepotul moșului. Dar el o luă din scurt. Neavînd încotro, mama-i povesti. Furios la culme că unul din neamul său a fost în stare să fure, bătrînul se

duse ață la Mihai, îl făcu să-și recunoască vina și să ceară iertare. Ce părere ai ?

— Ce istorie ! exclamă Adrian surprins.

— Bătrînul a fost toată viața lui o figură colosală. Veneau la el oameni din sat să le judece neînțelegerile, să-i ceară sfaturi în tot felul de probleme. Era ascultat cu un respect adînc, știindu-se că întotdeauna era nepărtinitor. Chiar dacă ar fi fost vinovat propriul său fiu, nu l-ar fi apărat pe nedrept.

...Și așa, mai cu răbdare, mai fără, timpul trecea. Ștefanache plecă în vreo două rînduri, reveni și iar plecă. Prevăzător, Adrian se ocupă de probleme administrative. Bineînțeles îi mai zori pe cei de la evidență și îi pisă cu telefoane pe cei de la Marghita. „Adormiți. Domnișoare fără glas" (de ce „fără glas" habar n-avea nici el), îi blagoslovea în gînd, deși era conștient că munceau fără pic de răgaz.

Abia seara, tîrziu, primi vești : la I.A.S. Marghita nu existase niciodată un Tudose Constantin și nici nu s-a eliberat vreo delegație cu numărul și pe numele respectiv.

— Asta-i lovitură sub centură, tovarășe căpitan, zise Breslașu.

— Chiar sub centură, Breslașule. Singura nădejde ne e acum în băieții de la fișe.

— Aa, în femeia cu veleități de poetă.

— Da, confirmă mormăit căpitanul, gîndindu-se în altă parte.

O pistă, cea de la Marghita, se închisese. Rămînea fotografia. Își reamintea însă mereu de clipirile, de ezitările Mariei Mureșan. „Fotografia ar putea să mă ducă într-o direcție bună. Dar Maria Mureșan ? Sînt în stare să pariez că ne-a ascuns ceva. De ce ?" În nici un caz nu s-ar fi pripit cu vreo măsură nelalocul ei. Oricum, nici nu i s-ar fi îngăduit așa ceva.

Se așezase la biroul nu-știu-cui și se gîndea, într-o liniște care aici, în inima unui oraș zgomotos, părea nefirească. Își aminti că citise undeva despre o liniște în care putea auzi mercurul în termometru, iar aerul era ca o peliculă insonorizatoare. Se detașase ușor de neliniștea ca-

re-l stăpînea aproape continuu, cînd telefonul îl trezi din cugetare.

— Te salut, tovarășe căpitan. Cum îți place Bucureștiul ?

Vocea colonelului Băleanu se auzea clară și apropiată, bucurîndu-l pe Adrian. Apelul venea tocmai în momentul în care avea nevoie de el.

— Să trăiți, tovarășe colonel. Aștept. Îmi place Bucureștiul așa de mult, încît n-am reușit să văd dacă plouă sau e senin.

Îi raportă pe scurt situația. Șeful îl consolă, spunînd:

— Cu Marghiță, n-ai încotro. Ține-mă în continuare, la curent și, noapte bună.

— Mulțumesc, noapte bună. Să trăiți, tovarășe colonel.

Un clinchet metalic anunță terminarea convorbirii. Adrian rămase îngîndurat, cu un zîmbet rătăcit în colțul buzelor. Uitase de-a binelea de Breslașu care era tot acolo. Parcă l-ar fi păzit, nevrînd să-l lase singur tocmai acum.

— Am auzit că șeful dumneavoastră e un om extraordinar, că în tinerețe a fost agent de circulație, iar acum e doctor în drept.

— Așa este, confirmă Adrian.

— Cînd eram în școala de ofițeri ne-a ținut și nouă două prelegeri. A fost mai grozav decît lectorii de la drept care veneau frecvent la cursuri.

Căpitanul îl privi pe sub sprîncene.

— Măi, pe toate le știți voi, ăștia, din Capitală. Dar ai dreptate. Șeful nostru este extraordinar.

Adrian se ridică. Cu un „haidem", rostit scurt, porni, urmat de Breslașu, să-l caute pe Tătaru, să mai impulsioneze munca celor de la evidență. Cînd să intre pe ușa unuia dintre birouri, locotenentul tocmai strîngea bucuros mîna altui ofițer, scund și cam rotunjor, cu o figură deschisă, simpatică. Dînd cu ochii de Adrian, exclamară într-un glas :

— Am găsit, tovarășe căpitan !

— Cum, cum ? sări Adrian, neînțelegînd în primul moment ce spuneau. Ce s-a întîmplat ? Raportați pe rînd.

— Să raporteze Voinea. E meritul lor, se retrase modest Tătaru.

— Raportați care vreți, dar dați-i drumul odată !

— Permiteți, tovarășe căpitan. Am identificat femeia. Se numește Ștefănescu Victorița, cu domiciliul în București, șoseaua Iancului, numărul 139 bis.

— Uf !

La atît se rezumă reacția căpitanului. Îl bătu prietenos și fericit pe umăr pe Voinea, de parcă l-ar fi mîngîiat. Își dădu seama cît era de obosit. Văzu ochii încercănați ai lui Voinea, pe cei duși în fundul capului ai lui Breslașu, paloarea accentuată a lui Tătaru. Bucuros că apăruse un fir, Adrian se apropie de fereastra larg deschisă și inspiră cu nesaț aerul răcoros al minunatei nopți de vară. Stelele clipeau complice. Se întoarse zîmbitor spre ceilalți.

— Sînteți niște băieți grozavi ! Dar pe Victorița noastră o s-o căutăm abia mîine de dimineață. La ceasul două din noapte e cazul să ne odihnim și noi. Firele încep iar să se înnoade. Nu ?

Ofițerii îi conduseră pe „musafiri“ la hotel. Parcă nu le venea să se despartă, deși o făceau pentru puțină vreme. Dimineața...

...Orașul îngîndurat, privind în jur pe sub pleoapa abia deschisă a nopții, se trezea treptat, în revărsatul zorilor. La ora aceea calm, întins, ocrotea cu grijă odihna locuitorilor. Pași rari îi tulburau liniștea.

Păstrînd, în dorința tainică de a o prelungi, amintirea răcoroasă a nopții de vară, dimineața încîntătoare, vegheată solemn, la un capăt de zare, de ochiul roșu, imens al soarelui, anunța o zi luminoasă și fierbinte.

Anevoie, perdeaua străvezie se împrăștia, regretîndu-și sfîrșitul stăpînirii de peste noapte. Încremeni o vreme, apoi dispăru topindu-se în aerul azuriu. Venea, cu o grație impetuoasă, dimineața.

La orele nouă Ștefănescu Victorița fu invitată la miliție. Avea un aer liniștit, sigur. Nu se deosebea de imaginea din fotografie. Îi privea pe toți cu nedisimulată curiozitate. Nu făcuse rău nimănui, nu se știa vinovată de nimic și răspundea firesc la întrebări. Totul părea în regulă, pînă la vederea fotografiei. Tresări, iar siguranța de pînă atunci începu să se fisureze. Încercă să „nu-și amintească“ ce-i cu fotografia. Inutil, căci era vizibil neliniștită. Frămînta întruna, în neștire, mînerele poșetei. Ochii nu mai aveau o

expresie neutră și nepăsătoare, ci alergau pe de lături, ocolind cu îndărătnicie privirile directe, ferme.

Nu a fost nevoie — și ofițerii și-au dat seama imediat — de mari insistențe pentru a o face să vorbească. Da, fotografia era a ei. Recunoștea că întreținea relații de multă vreme cu un oarecare Vasile Amariei. Omul era dintr-o comună de lîngă Focșani, dar îi plăcea să lucreze mai ales prin Transilvania. De ce în Transilvania ? Așa. I se părea că prin părțile acelea oamenii sînt mai buni, mai liniștiți, că se cîștiga mai bine. Unde lucra ? Mai ales la I.A.S.-uri sau pe șantiere. Și pe șantier se cîștiga bine, chiar foarte bine. Dar lui îi plăcea la I.A.S. De ce ? Nu știa nici ea prea bine. Dacă venea des pe la ea ? Uneori da. Alteori nu venea cu lunile. Cînd a fost ultima oară ? Nu erau nici două săptămîni de atunci. Lipsise peste două luni. Ce-i drept i se păruse cam schimbat. Nu putea spune cum, dar era altfel. Cel mai mult a mirat-o, însă, dorința lui de a nu se mai întoarce în Transilvania și de a se stabili în apropiere de Focșani, la un șaniter sau tot la un I.A.S., depinde unde găsea de lucru. Bineînțeles, cît mai convenabil. Dacă l-a întrebat despre motivul unei asemenea decizii ? Desigur. Ce i-a răspuns el ? Fusese sincer. Așa îi era felul. Îi spusese c-a avut niște certuri cu un cetățean. Cum se numea ? Femeia nu-i cunoștea numele, dar știa de la Amariei că lucraseră în mai multe rînduri împreună. Oare numai pentru atît părăsea niște locuri care îi conveneau ? Nu numai pentru atît. Se temea să nu aibă și alte necazuri cu omul acela cu care s-a și bătut. Altceva nu știa. Ultima oară Amariei dormise la ea ? Nu, la un hotel. „Știți... soțul"... Știau ! În dorința de a fi crezută, femeia devenea insistentă, începînd să-l enerveze pe Adrian.

— Zău, credeți-mă, nu știu altceva. Amariei părea om bun. Doar cînd bea se cam supăra fără motiv. Altfel era... atent cu mine. Dar ce-a pățit ? De ce v-a dat fotografia mea ? Să n-o dați cumva... știți... că noi... că eu, doar așa, cînd venea prin București, știți... noi...

Clar. Deveneau absolut inutile insistențele pentru obținerea de noi detalii. Era limpede ca lumina zilei că femeia nu mai putea adăuga nimic să-i poată interesa. O lăsară să plece.

Adrian urmărea cu mare atenţie cum se destrăma, în aerul cald, fumul albăstrui al ţigării. Breslaşu dispăruse, furat de probleme care-l solicitau imperios într-alt loc. Sosi, între timp, Ştefanache.

— Asta este deci poeta fatală, comentă el frunzărind nişte însemnări.

Adrian, nu în dispoziţii dintre cele mai bune, nu socoti necesar să-i răspundă în alt fel decît aruncîndu-i o privire încruntată. Ştefanache se grăbi să completeze comentariul :

— Cel mai vesel lucru, în toată povestea asta, este faptul că vă şi văd călătorind, cît se poate de urgent, tocmai către Focşani.

— De asta poţi fi absolut sigur, tinere, apucă să răspundă Adrian căruia i se făcuse legătura cu colonelul Băleanu.

— Ce-ai hotărît ? întrebă colonelul.

— Peste un ceas şi jumătate avem un accelerat către Focşani.

— E-n ordine. Aştept veşti de la voi.

Aşadar, sejurul bucureştean luase sfîrşit. Nu apucaseră să-şi revadă prietenii întîlniţi fugar în gară, la sosire. Fuseseră nevoiţi să plece, mai departe, într-o nouă direcţie. Aşa era meseria lor.

Instalaţi comod într-un compartiment, Adrian şi Tătaru se uitară unul la celălalt izbucnind în rîs.

— Ce ai în geanta aia, Mihai ? Presupun că ultimele noutăţi muzicale, înregistrările de care-mi vorbeai. Nu ?

— Nu v-aţi înşelat cîtuşi de puţin. Presupunerea este cît se poate de exactă. Dar, apropo. Aţi „ieşit" de sub imperiul încîntătoarelor emoţii... sau, nu încîntătoare, profunde, trăite vizitînd... muzeul...

— A, sigur că mi-am revenit. Şi ca să-ţi demonstrez lucrul acesta, am să-ţi fac o propunere pe cît de prozaică, pe atît de convingătoare.

— Să auzim.

— Ce-ai spune să mîncăm ceva la vagonul vecin, care, după cum ai observat, este vagonul restaurant ?

— Spun că ideea este teribilă. Să trecem fără întîrziere la aplicarea ei, să ne-ajungă măcar timpul să mîncăm în tihnă, că acuşi sîntem la destinaţie.

După nici trei ore, rapidul Moldova poposi în gara Focșani. Și aici erau, firește, așteptați. Ștefanache se îngrijise să le anunțe sosirea. Maiorul Iordache, de la judiciar, îi întîmpină, amabil și prevenitor, ca pe niște vechi prieteni. Cu toate că îl cunoștea doar pe Adrian, le arătă amîndurora o caldă bunăvoință.

Iordache vorbea cu un ușor accent moldovenesc. Era o adevărată desfătare să-i stai alături la o cană de Cotnar. De amănuntul acesta își aducea cu mare plăcere aminte Adrian. Mai știa că dacă timpul i-o va îngădui, maiorul nu-și va dezminți faima de gazdă desăvîrșită. Dar cine putea spune, cu certitudine, ce îi mai aștepta și cît timp vor avea la dispoziție ?

— Șî iată-vă pi drumuri, la Focșani. Ei bine, baieții noștri s-or șî apucat di treabă, îi liniști el pe nou veniți. Șî cu folos.

„Cum adică : șî cu folos ?“ vru Adrian să întrebe. Nu putea crede că „băieții“ de la Focșani îi puteau spune așa repede ceva nou. Tăcu.

În curînd avea să afle. „Cei de la Focșani“ (cum le zisese în gînd), îl cunoșteau pe Vasile Amariei. Era un bărbat violent, mai ales după consumarea unei anumite cantități de alcool, lucru pe care-l făcea destul de frecvent. Suferise două condamnări în trecutul nu foarte îndepărtat, pentru grave vătămări corporale. „Un element agresiv, turbulent“, îl caracterizaseră ofițerii cu o profesională zgîrcenie verbală.

— Are o carte de vizită frumoasă, nimic de zis, remarcă Tătaru. Ce-ar fi să fie tocmai el omul nostru ?

— Stai puțin. Nu te avînta chiar așa, deodată, îl domoli maiorul.

Tătaru se înroși.

— Să știți, tovarășe maior, că locotenentul Tătaru este unul dintre cei mai potoliți oameni din cîți cunosc eu, îl apără Adrian, văzînd culoarea care înlocuise paloarea obișnuită a obrajilor tînărului său coleg. E scos din „ale lui“ de ultima parte a investigațiilor de la „Capitală“.

— De ce-l aperi, că doar nu i-am făcut nimic. I-am zis numai să nu fie pripit. La „Capitală“ mi-am mîncat, și eu, destule zile și nopți, care numai scurte n-aș spune c-au fost. După ce prindeam un fir, plecam ca din pușcă să-i dau de

capăt. Mai rău era că lucrurile se complicau abia după aceea, cînd, fericit, ziceam că am terminat. Cine știe ce-o mai ieși din cazul vostru! Să apară, mai întîi, Amariei și-om vedea ce rămîne de făcut.

Dimineața, „din apă, din piatră", cum le ceruse maiorul, băieții săi îl scoaseră pe Amariei: se angajase de cîteva zile la un I.A.S. din apropiere.

— Iată-te din nou pe la noi, Amariei, îl luă ușurel Iordache. Țin minte că te-ai jurat că n-o să ne mai întîlnim *aici*...

Accentuase intenționat pe *aici*, subliniind promisiunea celuilalt de a se face om de treabă. Amariei era îngrijorat de „invitație", deși se străduia, din răsputeri, să nu arate. Ținea cu tot dinadinsul să aibă un aer nepăsător, să pară mirat că fusese chemat la miliție.

— Păi, tovarășe maior, acum n-am mai făcut nimic. Chiar nimic. Pot să mă jur pe ce vreți dumneavoastră. Sînt curat ca lacrima, tovarășe maior. Muncesc, cîștig bine. M-am liniștit. Zău, credeți-mă că n-am făcut nimic.

— Chiar nimic, Amariei? se miră maiorul Iordache. Așa să fie oare?

Tonul blînd, liniștea din încăpere nu-l înșelau pe Amariei. Așezat pe scaun, începuse să transpire, iar cu o mînă frămînta o batistă nu tocmai curată. Nu răspunse, continuînd să se uite întrebător întîi la maiorul Iordache, apoi la ceilalți.

— Să zicem că-i așa cum spui tu. Dar te-aș întreba un lucru. Oare de ce-or fi pornit, așa, în plimbare, pînă la Focșani, tovarășii aici de față? Îi arătă cu un gest larg pe cei doi ofițeri. Să mă vadă pe mine sau pe tine? Ce părere ai?

Iordache vorbise tot calm, cu același glas blajin, ușor zeflemitor. Deși dădea semne de neliniște, Amariei Vasile tăcea îndărătnic.

La lumina blîndă a după-amiezii, tensiunea se acumula în biroul maiorului Iordache, așa cum cerul aduna nori vineții într-un colț de zare. Orice drum către omul ghemuit în scaunul cu spătar nu prea înalt, părea închis. Iar maiorul părea să posede o răbdare infinită. I se adresă tot blînd, tot cald și tot... fără succes. Adrian începu să creadă

că nu acesta era tonul potrivit, cînd îl auzi din nou pe Iordache :

— Amariei ! Îţi închipui că numai tu exişti pe lumea asta ? Crezi cumva că doi ofiţeri se află de pomană aici, pentru unul ca tine sau altul de teapa ta ? !

Nici urmă de blîndeţe. Se făcea simţită o ameninţare surdă, care nu trecu neobservată urechii exersate a interogatului.

— Pentru o bătaie ? scăpă el involuntar. Se opri speriat, dezorientat.

Maiorul Iordache înclina uşor capul spre umărul drept şi-l îndemna, zîmbindu-i încurajator.

— Aşa. Zi-i... hai, zi-i că zici bine. Acum cred că-ţi place să povesteşti. Parcă aşa spuneai cîndva, nu ?

— Da, tovarăşe maior. Dar să vedeţi, tovarăşe maior, eu cu Mureşan ne-am...

Un nume fusese rostogolit ca un zar şi-n primul moment rămase nebăgat în seamă. Dar numai o fracţiune de secundă. Adrian tresări. Observă doar Tătaru. Întrebări buimace îl asaltară : „Mureşan ? Care Mureşan ? Ia să auzim despre care Mureşan ciripeşte vrăbioiul ăsta moţat. Poate chiar despre..." Nu-şi termină gîndul.

— ... ne-am certat şi vreau... să... spun, ..., ne-am certat rău de mai multe ori.

Iordache nu comentă răspunsul bîlbîit. Ridică a mirare sprînceana dreaptă, îndemn tacit pentru celălalt să continue.

— Păi, ce-i drept, tovarăşe maior, ultima oară nu numai că ne-am certat, ne-am bătut ca proştii, cum se bate omul la beţie. Pe viaţa mea. Am şi acum vînătăile de la ultima ceartă... asta, bătaie vreau să zic. Uitaţi, vi le pot arăta şi dumneavoastră, tovarăşe maior, tovarăşi ofiţeri, îi luă, nu se ştie de ce, martori şi pe ceilalţi.

Ofiţerii schimbară priviri discrete. Nici unul dintre ei nu zise nimic.

— Amariei, Amariei, repetă dojenitor maiorul. Ce fel de ceartă cu vînătăi mai e şi asta ? !

— Ei, n-a fost numai ceartă... V-am spus că ne-am şi bătut. Ştiţi cum se întîmplă cînd eşti băut.

— Nu ştiu. Dar, cum se vede, tu ştii prea bine.

— Vedeţi, dumneavoastră, de dat am dat şi eu, a dat

şi el. Da' să mă toarne la dumneavoastră, la miliţie, nu mă gîndeam. Mai ales că de vină nu eram eu, ci el.

— Zău ? se miră maiorul. El era, deci, vinovat ?

— Dacă vă spun...

— Te cred, te cred, Amariei. Dar nu mi-ai spus cînd şi unde v-aţi... certat.

— Parcă dumneavoastră nu ştiţi. La Galda, unde altundeva ? Luaserăm banii, şi de, ca omul, ne-am cinstit şi am cam băut. Din una, din alta, ca la beţie, gata ! Ne-am luat la harţă. Ne-am certat şi... ce mai ! Ne-am bătut, cum v-a spus şi el. Dar mai tare, zic eu, ne-am certat.

Ultimele cuvinte le rostise uitîndu-se către Adrian, arătînd că-i era limpede cine era la curent cu bătaia lor.

— V-aţi certat de-au rămas vînătăi. Şi care are mai multe, mă rog frumos ?

Pe Adrian îl enerva modul ăsta de a conduce interogatoriul. I se părea că pierd timp preţios, că se rostesc vorbe în vînt, că se ocoleşte intenţionat subiectul discuţiei. „Ce naiba îi tot dă maiorul cu cearta cu vînătăi ? Ăsta l-o fi omorît pe Mureşan şi el îl interoghează pe un ton de bunic sfătos", se înfurie căpitanul.

Îi venea să intervină ferm şi să-l ia „strîns" pe Amariei. Se jena însă de maior. „Pentru, dumnezeu, vorbesc despre soţul femeii ca despre un mort ! Dar ea nu l-a recunoscut ! Ăsta s-o fi bătut zdravăn cu altul de teapa lui, iar mie mi-a căşunat pe Maria Mureşan, cu tresăririle ei speriate. Cine ştie cu ce Mureşan s-o fi ciondănit ! Doar ea nu l-a recunoscut, îşi repetă căpitanul. Ăsta vorbeşte sigur despre altul. Vorba cumnatului : jumătate satu-i Mureşan... Trebuie să fiu prudent." Îl auzi pe Amariei răspunzînd tacticos, de parcă nu discuta în sediul miliţiei, ci era la o tacla, povestindu-şi isprăvile de odinioară.

— De unde să ştiu eu ? Că şi el îmi cam muiase coastele. Dar nici eu nu m-am lăsat. Atîta cît mi-aduc aminte, că băuserăm binişor.

„Fir'ar să fie de treabă, se aprinse iar Adrian. Devenim de-a dreptul caraghioşi. Ăsta ne duce de nas, iar noi ne lăsăm duşi. Maiorul are stil, dar eu am... nervi !"

Cu un gest ferm întinse mîna spre biroul vecin şi puse în faţa maiorului nişte fotografii. Iordache se întoarse pe jumătate şi-i zîmbi lui Adrian. Pricepu că-şi pierduse răb-

darea. Luă una dintre fotografii, cea în care cadavrul se vedea mai clar. Continuînd să zîmbească, i-o dădu lui Amariei.

— Acesta-i Mureșan sau cum i-ai spus ?

Amariei, cum își aruncă ochii pe fotografie, încremeni. Apoi se ridică pe jumătate de pe scaun, ducîndu-și mîna la gît, de parcă s-ar fi sufocat. Se reașeză, încet, palid, tremurînd înfricoșat, cu ochii măriți de groază.

— N-am auzit prea bine, Amariei. Acesta este Mureșan ? Ia uită-te cu atenție și la celelalte.

Omul dădu să zică ceva, dar din gîtlej nu-i ieșeau decît sunete nearticulate. La al doilea îndemn al ofițerului își îndreptă cu fereală privirile spre fotografiile pe care acesta le desfășurase, pe îndelete, cît era biroul de mare. Nu se mai uită atent la ele, scăpînd-o din mînă și pe prima. Își acoperi fața cu amîndouă mîinile. Nimeni nu scotea un cuvînt. Se auzea doar respirația lui precipitată. Țîrîitul telefonului îl făcu să tresară, amplificîndu-i, parcă, spaima.

— Amariei !

Vocea maiorului își pierduse total blîndețea. Era aspră. Dură. Metalică.

— Răspunde, Amariei ! Îl cunoști, îl cunoșteai ? se corectă maiorul schimbînd timpul verbului spre a sublinia implacabilul. L-ai cunoscut undeva pe omul acesta ?

Înspăimîntat de-a binelea, Amariei nu-și mai lua mîinile de pe față, stînd cu capul aplecat spre genunchi.

Ofițerii așteptau. Știau că tăcerea nu mai avea nimic liniștitor, ci sporea tensiunea celuilalt. Nu aveau îndoieli că era implicat într-un fel.

Pentru acuzații directe sau pentru disculpare, aveau nevoie, ambele părți, de probe, de probe absolut certe, care să reziste unor contraprobe. „Ar putea fi chiar el asasinul, se gîndi Adrian, dar totul ar fi prea simplu. Nu se leagă... Dar, cine știe ? A mărturisit că-l cunoștea pe Mureșan. Reacția la vederea fotografiei este mai mult decît grăitoare. Oh, tovarășe maior, nu mai prelungi tăcerea, întreabă, întreabă repede și dur !", îl îndemnă în gînd pe Iordache. Ca și cînd ar fi auzit, acesta se adresă cu asprime omului :

— Ascultă, Amariei. Nu mă face să aștept prea mult răspunsul. Sau nu înțelegi ce-ți cer ?

Amariei înclină din cap de vreo cîteva ori. Apoi, cu efort, își luă mîinile de pe față.

— Cum ? Adică da ? Asta vrei să spui ? zise maiorul. Sub imperiul aceleiași spaime reuși, în cele din urmă, să dea un răspuns.

— Îl... îl... da... rosti, abia șoptit. Amariei.

Maiorul Iordache nu mai socotea necesar să-i lase vreun răgaz, ci îl luă din scurt :

— Ce-i aia „îl, îl" și „da, da" ? Îl cunoști sau nu ? Să-mi spui clar. Termină cu istericalele. Nu ne face să pierdem timpul de pomană ascultîndu-ți suspinele.

Atît îi trebui omului. Începu să plîngă în hohote. Umerii i se zguduiau. Cu un pumn își lovea întruna genunchiul. Acum nici atît nu mai putea vorbi.

— Apoi, chiar că mă scoți din sărite. Ce te-a apucat plînsul ? Să fi plîns *atunci*... !

Ceva din vocea maiorului, poate modul în care accentuase pe „atunci", îl făcu să se silească, printre sughițuri, să zică :

— Da... da. Îl... îl cunosc. Este... el

— Care el, omule ? Mureșan ?

— Nu... da, Mureșan, dar eu... nu... eu, și el a dat, dar eu, vă rog să mă credeți, eu nuu...

Vorbea, legănîndu-și capul de la dreapta spre stînga.

„Dacă joacă teatru, este magistral, își zise Adrian, dacă nu"... Socoti că poate interveni și el :

— Hai, Amariei. Mai bine potolește-te. Trebuie să recunoști că ceartă cu vînătăi care să rămînă pe vecie se întîlnește mai rar. Nu-i așa ?

Bărbatul își ridică privirea spre căpitan.

— Așa este, sigur că așa este cum spuneți dumneavoastră, tovarășe ofițer.

Începea, încet, încet să-și revină. Dar nu era potrivit să fie lăsat prea mult. Trebuia folosit orice moment de slăbiciune pentru aflarea adevărului.

— Pe femeia asta o cunoști ?

Căpitanul îi întinse fotografia Victoriței Ștefănescu, la vederea căreia abia tresări și, spre surprinderea tuturor, răspunse imediat. Într-adevăr, nu foarte fluent, dar oricum încerca.

— Da, sigur... sigur că o cunosc. Mai de mult. Eram, așa... înțelegeți dumneavoastră.

— Hai, să vorbim acum ca oamenii. S-o luăm de la cap, ca să ne putem înțelege unii cu alții. Ești de acord ?

— Da, da, sigur că sînt, sigur, se grăbi să repete.

— Mă bucur. Înseamnă că o să ne înțelegem. Deci. Îl cunoști pe omul ăsta ?

Îi întinse din nou o fotografie pe care, mai potolit, Amariei o privi dintr-o parte, dar cu atenție.

— Da, parcă... Mureșan trebuie că este... Îi cunosc vesta. Parcă i s-au rupt și niște nasturi.. atunci...

— Cînd *atunci* ?

— Păi, cînd ne-am bătut...

— Tu i-ai făcut vînătăile astea... la cap ?

— Nu..., începu să suspine iar Amariei, nu tovarășe ofițer. Nu i le-am făcut eu..., nu eu, tovarășe maior, l-am..., și-și întinse mîinile ca pentru a se apăra de o amenințare numai de el știută. I se adresa și maiorului Iordache ca unui cunoscut mai vechi.

— Bine, despre asta o să mai discutăm noi. Spune, însă, ce căuta fotografia acestei femei, pe care spui că o cunoști, la Mureșan ?

— Păi, noi din asta ne-am luat la...

— Cum v-ați luat din asta ? Din care ?

— Așa, bine. Acolo, la bufet, după ce-am scos banii să plătesc, mi-au căzut pe jos, din buzunar, mai multe hîrtii. Și buletinul mi-a căzut... Pe unele le-a ridicat Mureșan și... n-a vrut să mi le dea înapoi. Și... și din asta ne-am certat.

— V-ați certat. Bun. Asta am mai auzit. Mai departe ce-ați mai făcut ?

Amariei se uita mirat, chiar mustrător la căpitan, ca și cînd i-ar fi reproșat că nu înțelege atîta lucru. Continuă :

— Mai departe n-am făcut nimic. Că dacă el nu mi-a dat înapoi fotografia nicicum... nicicum n-a vrut să mi-o mai dea, eu... eu m-am dus la dormitor. Mi-am luat lucrurile și am plecat.

Toți îl priveau cu neîncredere. Cum adică ? Pur și simplu a plecat ? S-au certat și a plecat ? Nu părea verosimil deloc.

— Unde ai plecat ? insistă Adrian.

Răspunsul îi surprinse prin rapiditatea și siguranța cu care fu dat. Amariei nici nu clipi cînd rosti :

— La Focșani. Încoace am plecat.

— Amariei ! glasul maiorului Iordache sună iarăși as-

pru. Nu ne mai plimba. Doar nu discutăm astăzi pentru prima oară !

— Am plecat spre Focșani, dar m-am oprit la București, să mă întîlnesc cu... știți dumneavoastră cu cine.

— Amariei, nu așa. Spune-mi, cu cine te-ai întîlnit !

— Păi, cu Victorița, cu Ștefănescu Victorița...

Era vinovat — credea maiorul Iordache — și încerca să-i deruteze răspunzînd fără prea multe precizări.

— Am ajuns la București și m-am dus la un hotel.

— La ce hotel te-ai dus ?

— La „Union". Mi-am lăsat lucrurile acolo... Să știți, tovarășe maior, că nu mint. Dumneavoastră mă cunoașteți doar. Zău că vă spun tot. M-am dus la hotel, cum am zis după care am trimis-o la Victorița pe mătușa ei, că... ea o anunța cînd veneam în București.

— În ce zi anume a fost asta ?

— Păi, pe data de 3 a lunii.

— Mai departe.

Discuția amenința să devină una de rutină, măcinînd nervi și de o parte și de alta și sfîrșind în „coadă de pește", cum obișnuia să zică Adrian. Nu trebuia să se ajungă aici. Își potoli nerăbdarea pe care o simțea încolțindu-l vicleană, și-și îndreptă atenția spre Amariei care părea dispus să vorbească.

— Da... M-am întîlnit cu Victorița la mătușa ei..., am stat acolo pînă seara. Cred că se făcuse ora zece, apoi m-am dus la hotel. Am dormit și după aceea... am venit întins încoace, la Focșani.

— Amariei ! îl admonestă Adrian. De ce vrei să ne „duci" iar ? Măi, omule, chiar nu înțelegi nimic ?

— Înțeleg, sigur... da, tovarășe...

— Pe ce nume te-ai înregistrat la hotel ? De ce n-ai dat buletinul, că doar îl aveai !

— Și... și asta știți ? !

Luat din scurt, Amariei decise că este bine să spună singur totul.

La hotel se înregistrase sub un nume fictiv — Tudose Constantin. Pe același nume, ales absolut întîmplător, se mai înregistrase și altă dată, nici el nu știa prea bine de ce. Indicînd, cu aproximație, data înregistrării anterioare, reieși că era apropiată de cea înscrisă pe chitanța găsită

asupra victimei. Delegațiile le luase de la I.A.S. Marghita (unde lucrase mai în toamnă), dintr-un carnet uitat, probabil, și găsit pe un birou.

— Explică-ne, Amariei, de ce ți-ai ascuns numele ? Ce urmăreai înregistrîndu-te sub nume străin, la un hotel ? Aveai probabil un motiv serios.

Adrian se gîndea — și nu fără temei — că motivul adevărat era vinovăția omului, dorința de a-și șterge urmele. Ce alte rațiuni l-ar fi putut îndemna la asemenea lucru ? Răspunsul fu argumentat șubred.

— Nu știu nici eu prea bine. Văd acum ce prostie am făcut. Am greșit, recunosc, dar... dar am vrut să văd dacă pot.

— Ce să poți ?

— Păi, omul acela, știți, de la recepție, a zis întîi că nu are camere deloc. Dar după ce i-am pus pe masă vreo trei hîrtii de zece... nu mi-a mai cerut nici buletinul. A fost bună numai delegația.

„Eh, ce mai plevușcă, aș zice, dacă n-ar fi și o victimă în toată povestea asta", reflectă Adrian. Dar niciodată nu trebuia nesocotit un amănunt care ar fi putut sluji adevărului.

— Nu înțeleg, totuși, de ce-ai completat delegația pe alt nume. Dacă ne convingi că n-ai avut vreun motiv dubios, totul este în regulă.

— Sînt vinovat că nu mi-am dat buletinul, tovarăşe maior, sînt vinovat..., dar nu știu, uite, să mă tăiați bucăți-bucățele, nu pot să vă spun de ce am făcut așa. Nu știu și pace. Acum trag ponoasele prostiei mele.

Dădea energic din mîini, își clătina capul, își trăgea cîte o palmă peste frunte, frămînta batista, transpira. I se adresa mai mult maiorului Iordache, simțind că pericolul venea de la Adrian și nutrind, absurd, speranța că maiorul o să-l apere de primejdia care plutea.

De fapt poate că nici nu pricepea suficient de bine cît de aproape era de pericol. Avu revelația după ce își furișă o privire către Adrian care se juca nepăsător — cel puțin așa îl vedea Amariei — cu fotografiile. Le strîngea, apoi le răsfira cu gesturi neglijente pe toată suprafața mesei. Amariei gemu surd. Îi țipară ochii, ieșiți din orbite, apoi spaima lui prinse glas. Strigă :

— Tovarăşe maior ! Doar nu credeţi că... eu... eu l-am... pe Mureşan. Nu eu, credeţi-mă, tovarăşe maior ! Dumneavoastră mă cunoaşteţi. Ştiţi că eu nu pot, nu puteam. Spuneţi-le şi dumnealor, vă rog din suflet, tovarăşe maior...

Izbucni iar în hohote de plîns. Adrian nu mai găsi necesar să-l cruţe.

— Ba da, asta credem, rosti el cu glas ferm şi se ridică, semn că orice altceva era de prisos.

Informat despre mersul anchetei, procurorul Ivaşcu ceru ca Amariei să fie adus pentru cercetări. Suficiente elemente îl indicau pe el ca autor al crimei.

Pe drumul de întoarcere, Adrian fu ţinta glumelor prieteneşti ale tînărului său coleg privind buchetul plin de rafinament al „Cotnărelului" pe care... nu izbutiseră să-l guste !

Cercetările continuă

Acasă, cercetările în cazul „Salcia" nu conteniseră o clipă. Locotenentul-major Chirilă obţinu, cu ajutorul locotenentului Mihăileanu, cîteva date de la I.A.S. Galda, unde lucraseră o vreme împreună Mureşan şi Amariei.

Părerea exprimată, repetat, de cei mai mulţi oameni era că şi unul şi celălalt erau arţăgoşi, veşnic puşi pe ceartă, că se întreceau cu măsura la băutură. Cele mai frecvente scandaluri se petreceau după un popas la restaurantul cooperativei din comună.

La începutul lunii istoria s-a repetat. Au băut, s-au certat şi s-au lovit reciproc, motiv pentru care au fost scoşi din cămin. Dar nici asta nu le-a domolit elanul belicos. Au plecat la... restaurant să se împace. Cel puţin într-acolo au afirmat că se îndreaptă, spuneau cei care-i întîlniseră în drum.

Nimeni nu putea preciza însă cum decursese „împăcarea", dacă avusese ori nu loc. Se ştia doar că în aceeaşi zi Amariei revenise de unul singur şi-şi luase lucrurile de la cămin.

Din acel moment, nimeni nu-i mai revăzuse și, cu toate eforturile depuse de Chirilă, nu se putuse depista nici o urmă a vreunuia.

La I.A.S. ca și la cămin nu iscase nici o nedumerire plecarea lor (nimeni n-o numise „dispariție"), deoarece o făcuseră și în alte rînduri. Se duceau pe vreun șantier, unde cîștigau — cel puțin așa se lăudau la revenire — bani mai mulți, decît în „amărîtul ăsta de iaseu".

Se reîntorceau totuși după un timp. Așa cum explicau ei, aici găseau vin bun, belșug pentru neostoita lor sete.

Așadar, împotriva lui Vasile Amarei începeau să se contureze acuzații. Acesta era motivul pentru care procurorul dispusese reținerea lui.

Desfășurarea anchetei, cu toate momentele ei de impas, se putea compara cu funcționarea unui mecanism ale cărui piese erau destinate fiecare unei anumite mișcări. În totalitate alcătuiau un întreg complex, util și necesar.

Și iată-i pe ofițerii din „angrenajul Salcia" reuniți — pentru a cîta oară ? — în biroul lui Adrian. Nu lipsea, firește, nici procurorul Ivașcu. Era într-una din zilele lui proaste. (Înțelegeți-l, îl apărase doctorul Călinescu, e în plină criză de ficat !...). Ba se așeza pe un scaun, ba se ridica, gesticula grandilocvent — „pledînd" pentru... regimul vegetarian — apoi iar se așeza liniștit, pe alt scaun. Era limpede pentru toți că nu se simțea bine. Îl trăda și paloarea neobișnuită a chipului obosit.

Îl priviră, cu surprindere, cînd, în toiul unor replici circulînd calme de la unul la altul, Ivașcu sări brusc de pe scaun și începu să vocifereze, străpungînd violent, cu pumnul strîns, aerul din încăpere. Mai exact fumul dens de țigară, atît de dens, încît pe toți cei de față, fumători și nefumători, îi usturau ochii.

— Vreau dovezi, căpitane. Dovezi, dovezi și iar dovezi ! Tu trebuie să mi le aduci !

Îl împungea acuzator cu arătătorul în piept pe Adrian, care nu reacționă în nici un fel. Nici măcar nu se depărtă din raza de acțiune a... degetului amenințător al procurorului („Bietul de tine, rău trebuie să te mai doară dacă faci așa urît", îl compătimi tacit căpitanul). Cu totul neaștep-

tat, Adrian se înfurie și se întoarse cu spatele la toți, zicînd cu glas surd :

— Or să vină și astea, Ivașcule, ce te repezi așa la mine ? Dovezi ! (se întoarse iar cu fața). Auzi, domnule, ce vrea dumnealui și cu cîtă vehemență ! În definitiv îți imaginezi că-mi spui noutăți ? De cînd mă știu, cu tine am avut conflicte numai pe această temă...

Și iar se întoarse cu spatele, supărat pe toți, deodată. Știa că se mîniase ca... nu știu cine pe sat, dar nu se mai putuse stăpîni. Probabil pentru menținerea echilibrului, supărarea căpitanului îl dispuse pe Ivașcu.

— Asemenea conflicte o să mai ai cu mine, nici o grijă. După ce v-ați plimbat frumușel, tu și un anume locotenent, prin capitală și într-un dulce tîrg moldovenesc, ce crezi că ți-aș putea cere ?

Locotenentul „anume" zîmbi sfios. În chip de răspuns, se ridică și, cu permisiunea căpitanului, deschise larg ușa pentru a grăbi ieșirea fumului de țigară.

Priveau toți, în tăcere, norișorii albăstrii prelingîndu-se, atrași ca de un magnet nevăzut de curentul de aer.

Atmosfera părea neverosimil de tihnită. Singura tulburare o stîrneau plutirile străvezii, traversînd încăperea spre ieșire. Pentru un observator neinițiat, totul aducea a întîlnire pasageră între oameni care n-aveau nimic comun.

Chirilă, conform ticului său, se juca absent cu pixul. Adrian răsucea, adînc preocupat, ambalajul de celofan al pachetului de țigări. Procurorul, reașezat pe scaun, răsfoia un dosar. Inutil îndrepta colțurile foilor îndoite de atîta cercetat.

Tătaru schița pe o coală albă o mulțime de figuri geometrice. Absorbit de această importantă îndeletnicire, asemenea unui școlar silitor, își mușca creionul sau privea gînditor spre un colț al biroului.

Dar ce însemnătate putea să aibă impresia cuiva, cînd toți erau prinși în păienjenișul dilemelor acestui caz, pentru a cărui soluționare fiecare avea responsabilități precise ? Exista însă, acolo, între ei, și o... excepție, un om ale cărui gînduri, în momente de tăcere, alunecau involuntar în afara cazului, agățîndu-se cu disperare de speranța firavă a soluționării propriului său „caz". Oricît de prompt

s-ar fi dat răspunsurile în cazul analizat de grupul operativ, al său putea rămîne nerezolvat.

Locotenentul Mihăileanu, care efectuase investigaţiile de la Galda, era nefericit. Adunase în ultimele zile atîta amărăciune, încît i se părea că niciodată nu va fi în stare să redevină cel de dinaintea nenorocirii abătute asupra lui. În urmă cu două săptămîni, venind acasă de la serviciu, găsise pe masă un bileţel scris în mare grabă : *„Am hotărît că aşa nu mai putem continua. Sînt o femeie tînără şi doresc să mă bucur de tot ce-mi poate dărui viaţa. Tu-mi oferi prea puţin. Adesea nimic. Vreau să cînt, să rîd, să dansez. În loc de asta — gătesc, spăl, calc şi aştept un soţ care vine obosit, îşi doreşte — şi e mulţumit cu atît — o cafea, o carte şi... mă iubeşte ! Mie nu-mi ajunge !"*.

Biletul se încheia fugar cu o promisiune sunînd vag ameninţător. *„De Călin voi avea grijă, dar nu aşa cum îţi închipui tu"*. Dur. De neînţeles, deoarece nimic nu anunţase acest gest. Călin, un băieţel delicios, îşi petrecea prima vacanţă şcolară la bunici, părinţii ofiţerului, iar mama plecase fără a spune unde. Mihăileanu ştia unde, dar ce sens avea s-o forţeze să revină ? Aşa că de două săptămîni se chinuia, cu toate încurajările colonelului, singurul căruia i se destăinuise, dintr-o obişnuită pornire omenească.

Cu o mişcare bruscă, Adrian zvîrli celofanul mototolit nu în coşul de hîrtii cel mai apropiat, ci într-unul abia zărindu-se după un colţ de masă. Se ridică de pe scaun, împingîndu-l cu putere. Toţi tresăriră, privindu-l intrigaţi de gesturile sale violente.

— Ţi-am adus autorul prezumtiv al omorului, se răsti el la procuror.

Veni spre masa la care şedea acesta. Proptindu-se cu un cot de ea, se aplecă spre Ivaşcu interogîndu-l încruntat :

— Asta nu te satisface ? Tăcu o clipă după care reluă : Ce naiba mai vrei de la mine ?

— Să-ţi răspund organizat, tovarăşu' ! Unu roman : nu mă satisface. Doi roman : multe, vreau multe, dar nu ţi le spun pe toate acum. Te las şi pe mătăluţă să te mai gîndeşti. Nu găseşti că este absolut indicat să te aşezi şi să gîndeşti metodic ? Şi punctul trei roman : să-şi mai tragi şi tu oleacă sufletul cam ostenit.

— Mersi. Ești teribil de grijuliu. Știi ce-ți propun ? Nici nu-i dădu procurorului timp să răspundă. Pînă cînd subsemnații, adică eu și „băiețălul ăsta" — Adrian îl arătă pe Tătaru — dăm o fugă să ne facem frumoși cu un duș și un ras-tuns-frezat, luați-l voi la întrebări pe Amariei. Doar sînteți și frumoși, și „deștepți", și odihniți. De acord ?

— De acord, de acord. Parcă e chip să obiectezi ? El decide și pe urmă mai vrea și voturi „pentru", și încă însoțite de aplauze, zise Ivașcu pe un ton împăciuitor.

— Vezi ? Așa îmi placi, procurorule. Înțelegător, mare la suflet...

Ieși din birou urmat îndeaproape, ca de o umbră, de Tătaru, nu înainte de a azvîrli, cu eleganță, un salut amical.

Locotenentul, care închisese ușa cu grijă, să nu se trîntească din cauza curentului, se izbi de Adrian, dezechilibrîndu-l ușor. Acesta, preocupat (unde erau veselia, sclipirile voioase din ochii căprui, inteligenți ?), nici nu sesiză. Prinzîndu-l de braț, îl strînse cu putere și-i spuse în șoaptă :

— Știi ceva, Mihai ? Mergem la fine să... gîndim metodic. Lasă-i pe ei acum cu criminalul prezumtiv, iar noi, cu grijile și problemele noastre legate, fir-ar să fie, tot de el.

În „împărăția" tehnică a locotenentului era liniște și mai ales răcoare. Să nu mai vorbim despre dulăpiorul plin de mistere, cu tot dichisul trebuincios obținerii unei cafele tari și amare. Pe pereți, în cele mai neașteptate locuri, spînzurau miraculos filme abia developate, puse la uscat.

Cu ceștile imense în față, aspirînd cu nesaț aroma băuturii preferate, rămaseră o vreme privind, fără o vorbă, aburul ce se destrăma ușor.

În biroul acesta rătăcit în colțul cel mai retras al clădirii, toate zgomotele ajungeau estompate. Aveau exact ce-și doreau cu ardoare acum : liniște. Sprijinindu-și un cot de genunchi și făcîndu-și palma suport bărbiei, Adrian clipi (îl cam usturau ochii după fumul de dincolo) de cîteva ori, după care... își aprinse o țigară și se adresă locotenentului.

— Ce nu ne place, deci, nouă ?

— Păi, nouă nu ne place, se porni Tătaru să turuie, vreau să zic nu ne-au plăcut din capul locului — ezită o secundă și continuă zîmbind malițios —, nu ne-au plăcut... pîlpîirile pleoapelor Mariei Mureșan.

— Mihai ! Ce naiba, fii și tu serios, îl mustră Adrian privindu-l dintr-o parte.

— Serios, să trăiți ! Permiteți să continui. Deci nu ne-a plăcut că Maria Mureșan nu l-a recunoscut, n-a vrut sau n-a putut să-l recunoască, pe cel răpus, deși un străin a putut. A putut — de notat lucrul acesta — chiar din prima clipă.

„Atent, a sesizat așadar", își spuse căpitanul.

— Ce circumstanțe acorzi femeii ?

— Una singură în favoare : spaima în fața unui cadavru deloc frumos. Atît și nimic mai mult.

— Și împotrivă ?

— Împotrivă, ziceți... ? Ei bine, împotrivă, lipsa... apetitului de a recunoaște, zîmbi locotenentul.

— Mihai, nu te hlizi !

— Am înțeles, nu mă hlizesc. Permiteți o înghițitură, tovarășe căpitan ?

— Doamne, Mihai ! Tu nu poți discuta serios ?

— Ba pot, cum să nu pot ? se zbîrli și locotenentul. Deci, serios. Dintr-un motiv sau altul, Maria Mureșan n-a vrut să recunoască victima. Asta serios.

— Din care motiv ? „Unul" sau „altul" ?

Adrian se lăsă, ca de obicei, antrenat în jocul locotenentului.

— Nici „unul", nici „altul". Cred că este vorba de... celălalt. Zău, îmi cereți prea mult.

— Deloc. Trebuie să vedem de ce clipea femeia, nu se mai stăpîni, în cele din urmă, nici Adrian.

Se ridică de pe scaun, dar se reașeză și trase fumul adînc în piept, expirîndu-l îndelung. Intinse mîna spre telefon. Rugă telefonista să-i facă urgent, cît poate ea mai urgent, legătura cu șeful postului de miliție din Brănești.

După ce îi solicită acestuia vești noi despre cei plecați sau sosiți în sat, îi ceru ca, păstrînd cea mai mare discreție, să vadă ce mai face Maria Mureșan :

— Mă interesează ce spune, cum se comportă. A mai primit sau nu vreo știre de la soțul ei plecat, după cum știi, din Brănești ? Tot ce afli îmi comunici numai mie, cît mai repede cu putință.

— Bine zis, îl aprobă locotenentul. Mi-a plăcut mai ales finalul.

Făcea aluzie, fireşte, la formula mai mult amicală folosită de căpitan.

— Mulţumesc. Am reţinut. Mai bine i-ai spune şi tu cuiva să vorbească cu fiul ei, care e aici, în oraş, la şcoală. Nu crezi ?

— Ba cred, dacă se pune problema să „cred" şi eu ceva. Mihăileanu e bun ?

— Bun. De ce să nu fie ?

— Întrebam dacă n-are cumva, în acest moment, altă misiune, se explică locotenentul.

— N-are, se strîmbă la el Adrian, adăugînd : Cheamă-l încoace şi pe doctor să vadă niţel vînătăile ăstuia, cum îi zice, Amariei.

Locotenentul dădu să iasă, dar se opri în uşă, privindu-l mirat pe Adrian care încerca, dealtfel în zadar, să mai soarbă din ceaşcă ; zaţul cafelei nu se lăsa, totuşi, băut.

— N-am înţeles. Aţi trecut cumva la... felul doi ?

— Ce-ai zis ? A, da ! Nu... Ce naiba vrei de la mine, acum ? Du-te odată unde-ai plecat şi lasă-mă-n pace. Nu mă mai cicăli.

Tătaru ieşi chicotind.

La judiciar munca se desfăşura în ritmul obişnuit. După plecarea celor doi ofiţeri, Chirilă, în prezenţa procurorului, relua interogatoriul cu Amariei. Acesta, în linii mari, repeta jurîndu-se, plîngînd, frîngîndu-şi mîinile, declaraţiile de la Focşani. Cu răbdare, fu determinat să relateze cît mai exact detalii legate de diverse momente.

Obişnuit să fie „luat la întrebări", omul vorbea frămîntînd în palmă batista şi mai dubioasă la culoare. Din cînd în cînd se lovea cu palma peste frunte, apoi pe genunchi. Totul era monoton. Întrebare. Răspuns. Întrebare. Răspuns. O stereotipie care l-ar scoate din minţi pe un neiniţiat.

Amariei ştia ce înseamnă să te afli în faţa unui anchetator care te întreabă, te întreabă, te întreabă. Tu trebuie să răspunzi. Şi răspunzi.

Dar munca de anchetator nu este întotdeauna interesantă, în sensul de palpitantă. Ea presupune răbdare dusă pînă la limită, perseverenţă şi, mai ales, neslăbită atenţie. Repetarea unor date, reluarea unor relatări pot scoate

la iveală, într-o fracțiune de secundă, acel „ceva" util orientării investigațiilor — fie pe un drum nou, fie tot pe cel bătătorit, observînd însă ce se scăpase anterior.

— Ascultă, Amariei. Unde a rămas Mureșan cînd tu te-ai întors să-ți iei lucrurile ?

Omul se adînci în gînduri, deși răspunsese la această întrebare. Parcă nu-și mai amintea nimic. Și totuși :

— Păi, a rămas pe drum.

— Și după aceea, ce-a mai fost ?

— Păi, după aceea... după aceea nu l-am mai văzut.

Procurorul scăpă, neatent, creionul din mînă. Zgomotul fu luat de Amariei drept semn al nerăbdării, iar expresia de pe fața lui Ivașcu, căruia îi urmărise reacțiile, drept neîncredere. Se precipită cu explicații :

— Da, să știți, că nu eu... Pe viața mea că vă spun adevărul. Că noi ne-am mai certat și altă dată, dar ne împăcam repede. Știți cum e între oameni cînd mai iau cîte un păhărel...

Dădea din mîini, dorind să fie cît mai elocvent. Strădania plină de zel păru suspectă anchetatorilor. Privindu-i pe cei prezenți, se simți îndemnat să vorbească.

— Știți, noi amîndoi am lucrat și la șantier la Luduș. Și pe alte șantiere. Unde auzeam că se caută mînă de lucru, plecam, amîndoi...

— De ce amîndoi ? Erați chiar atît de buni prieteni ?

— Păi... eram și... nu eram.

— Cum vine asta ? Erați sau nu prieteni ?

— Plecam amîndoi că era mai bine să ai un ortac, să nu fii singur.

Ocolea cu încăpățînare răspunsul deschis.

— Noi, și asta v-o poate spune oricine, nu ne codeam la muncă și cîștigam bani frumoși. Munceam mult, dar cîștigam. Însă de ce să vă mint, ne cam plăcea cîte un pahar... și...

— Și ce ? De ce trebuie să te îmboldesc să vorbești ? Nu înțelegi că e în interesul tău ?

— De înțeles, înțeleg eu multe, dar..., ce să mai lungesc vorba, ne plăcea, așa, cîte o femeie... și, vedeți, știu toți că ne certam, dar uite că acum a fost mai rău, ne-am bătut. Ne-am bătut mai rău și... gata. Ne-am bătut, dar zău...

— Vrei să ne vinzi gogoși, Amariei ? Cine te-a văzut plecînd cu trenul ?

Omul strînse din umeri, întinzînd palmele în lături, ca unul care nu are ce spune.

— Te-a văzut cineva pe drumul ce duce spre gară ? Ai întîlnit vreun cunoscut în tren ?

Același aer dezorientat și același gest de neputință.

— Biletul de tren îl mai ai ?

Tăcu o bună bucată de vreme, vizibil frămîntat de gînduri pline de neliniște.

— Păi, știu eu ? răspunse cu îndoială în glas. Nu știu. Dar, vă rog să mă credeți, am plecat. Doream, mă bătea de mult gîndul să mă apropii de ai mei. Să nu mai stau așa departe, în alt capăt de țară. Voiam să mă întorc la Focșani. Și m-am întors. Biletul nu-l mai am. De unde să știu eu atunci că trebuia să păstrez biletul, că o să dea peste mine asemenea năpastă ?

Se verificară toate afirmațiile. Iar la dosar se tot adunau materiale, declarații de tot felul, din care, treptat, se contura profilul unui om deloc demn de încredere, cu tot soiul de isprăvi la activ. Dar nici unele nu constituiau dovezi certe, ci doar prezumții de vinovăție.

*

Adrian și procurorul se întîlniră iar în biroul cunoscut. La intrarea procurorului, Adrian frunzărea, plictisit, o „Flacără", cugetînd că se pierduse o revistă ilustrată și se cîștigase o gazetă incisivă.

Geamul parcă luase foc. După ce tighelise cu aur niște fîșii zdrențuite de nori, soarele, în apus, învăpăiase tot cerul, inundînd cu o lumină puternică încăperea austeră.

— Bizar apus de soare, șopti procurorul așezîndu-se la una dintre mese.

— Mai curînd sublim, aș zice. Netezind cu palma revista, nu-și lua ochii de la geamul încă împurpurat. Nu cred c-am mai văzut așa ceva.

Se ridicase fermecat, atras de frumusețea aproape ireală care li se dăruia. Treptat astrul începu să pălească. Pe bolta ce păruse a fi cuprinsă de un uriaș incendiu, se instalaseră săgeți prelungi, trandafirii, mesageri crepusculari, vestind nemilos declinul zilei. Era gata să rostească : „N-am să pot reda niciodată, nici măcar pe-aproape, o asemenea

splendoare". Se opri la timp. Procurorul nu știa că Adrian pictează.

— Aruncă-mi, te rog, un chibrit, îi ceru acesta căpitanului. El îi întinse bricheta.

Farmecul pieri. Mobilierul, pereții, obiectele de pe birouri își recăpătară dimensiunile, contururile. Redeveniră sobre și utile, strict utile și necesare. Se strecurase neobservată, poate și nedorită, atmosfera obișnuită, cea-de-toate-zilele-și-de-toate-nopțile. Zile și nopți pline de neodihnă, de neliniște, de frămîntare.

Cel care se reîntoarse primul în sfera preocupării profesionale fu procurorul Ivașcu. O făcu fără prea mare tragere de inimă, dar... asta era ! Fără „asta" nu-și concepeau existența. Se rezemă degajat de spătarul scaunului și-și întinse picioarele sub masă. Expiră, mai curînd atent la propriile-i gînduri decît la fumul care părea că nu se mai termină, și-abia apoi zise de parcă-ar fi continuat o discuție.

— Deci, băiete, n-avurăm încotro. Nu l-am putut opri pe ăsta, cum naiba-i zice ?... se prefăcu el a fi uitat numele prezumtivului vinovat.

— A trebuit. Ce era să-i mai facem ?

— Să nu-l pierdeți din ochi, spuse înciudat. Nici o clipă,. deși..., ezită o fracțiune de secundă. Să nu-i mai încuviințați toate catahrisurile, asta să faceți !

Adrian îi aruncă o privire piezișă, gata să-l podidească rîsul, auzind expresia de împrumut și nepotrivită pe deasupra, dar se stăpîni zîmbind doar în colțul buzelor. Ivașcu îl cercetă atent pe sub sprîncene și reluă potolit.

— Mi se pare ciudată angajarea lui, din nou, la Galda. Nu zicea el că vrea să se apropie de casă ? Nu de-asta s-a dus la Focșani ?

— Ba de-asta...

— Atunci ?

Căpitanul ridică din umeri fără să răspundă. Ivașcu nu renunță.

— Despre Mureșan ce-ați mai reușit să aflați ?

Ușa se deschise larg. În prag apăru locotenentul-major Chirilă, răsuflînd grăbit. Se vedea că alergase.

— Mă iertați, am fost reținut la...

— Lasă, nu te mai dezvinovăţi. Ai picat la ţanc, îl întrerupse Adrian. Ai auzit întrebarea ? Ai cincizeci de puncte dacă satisfaci cinci la sută din curiozitatea procurorului.

— Îi satisfac mai mult decît atît dacă-mi daţi răgaz să-mi trag sufletul.

— Ce să spun ? ! Ai îmbătrînit... ! îl apostrofă prieteneşte Adrian.

— La concluzia asta am ajuns şi eu pe... ultima sută de metri. Cît despre Mureşan, de unde să încep ?

— De la început, preciză cu o grimasă veselă Ivaşcu.

— Bine, fie. Deci Mureşan ăsta era un tip plin de contradicţii din cîte am aflat pînă acum.

— Ce fel de contradicţii ? insistă procurorul.

— Muncitor bun, dar cam beţiv. Nu era cheltuitor, ci chibzuit, chiar zgîrcit, dar cam afemeiat.

— Păi cum se împăcau astea ? Din cîte-mi dau seama nu prea aducea nici cu Piersic, nici cu Alain Delon ca să-l placă femeile.

— Habar n-am. Şi eu mi-am pus întrebarea. Din spusele unora, n-ar fi dat un ban cuiva, n-ar fi făcut cinste cu o ţuică sau cu o bere, nici dacă l-ai fi picat cu ceară.

— Cam greu de înţeles... poate de aici să se...

— ... contureze mobilul, continuă ideea Adrian. Crezi că a avut bani la el ?

— Tot ce se poate. Pentru un avar, cunoscut ca atare, n-ar fi deloc imposibil să fi stîrnit lăcomia vreunuia.

— Da, dar cu asta încă n-am făcut nimic. Vorba lui Ştefanache : „să avem răbdare, să nu ne impacientăm“ zise căpitanul.

— Răbdare, ca răbdare, dar să vedem ce-au aflat Nedelea şi Radu „doi“ pe acolo, pe unde a mai lucrat omul, interveni Chirilă. Nu se poate să nu vină ei cu ceva care să ne folosească cît de cît.

Pe nesimţite înserarea îmbrăţişase, tandră, oraşul. Lumina palidă, lipsită de căldură, a unui bec fluorescent le fusese totuşi suficientă, căci nu se atinseseră încă de întrerupător. Că seara care sosise era, şi ea, plină de un negrăit farmec, nu avuseseră vreme să observe, preocupaţi

de numeroase întrebări. Cînd în încăpere zbîrnîitul telefonului răsună strident, toți avură o mică tresărire. Adrian era chemat de urgență la colonelul Băleanu.

— Nu cunoști omul pînă nu mănînci cu el un sac de sare. Așa zicea bătrînul meu tată. Ce-aș putea eu să vă spun despre Mureșan ?

Vocea bărbatului, muncitor pe șantierul fabricii de cărămidă, era groasă, răgușită ca la fumătorii înrăiți. Cu gesturi încete își aprindea o țigară după alta, umezindu-le abundent și strivindu-le în colțul buzelor. Avea mîini mari, cu degete butucănoase, cu palmele crăpate. La fiecare a treia frază cita biblia sau își amintea că, într-o ocazie, un lucru fusese spus așa și nu altfel de „bătrînul său tată". Era destul de vorbăreț. Din fericire și spre satisfacția vădită a locotenentului Nedelea care nu trebuia să intervină decît din cînd în cînd cu cîte o întrebare.

— Bătrînul meu tată îmi spunea să mă feresc de cel care adună talanți...

Nedelea nu pricepu ultimul cuvînt. Trecea o basculantă care tușea, icnea, se îneca, reușind cu greu să se smulgă din încleștarea pămîntului cleios, cu urme adînci, lăsate de alte zeci de mașini a căror soartă fusese identică.

— Care adună ce ? întrebă stingherit locotenentul, nemulțumit că nu înțelesese.

— Talanți. Să mă feresc de cel care adună talanți de aur. Așa mă povățuia bătrînul meu tată, care știa întotdeauna, foarte bine, ce sfaturi să-mi dea.

Nedelea simțea niște furnicături inexplicabile în palme, sau pe vîrful limbii, cînd nea Aurică-betonistul pomenea de „bătrînul său tată". Auzise asta, în ultima jumătate de ceas, de cel puțin douăzeci de ori, așa încît îi venea să-l repeadă, să-i spună de la obraz că se săturase pînă peste cap de sfaturile mistice ale unui cretin bătrîn.

Nea Aurică îi servise citate din cugetările „bătrînului" de tipul : „șerpi veninoși au slobozit dumnezeu asupra lor și au mușcat poporul" sau „să cădem în mîna domnului, căci mari sînt îndurările lui"... etc. etc. Auzindu-le pe cele privitoare la „talanții" de aur le trecu, din păcate, cu ve-

derea. Neatenţia l-a costat încă un drum pe şantierul, nu prea îndepărtat, dar plin de noroaie, al fabricii de cărămidă.

Noua deplasare se datora unei întîmplări. Iată în ce fel se petrecuseră lucrurile. Prezentîndu-şi raportul, Nedelea o făcuse ca de obicei, sobru, concis, la obiect. Despre citatele „bătrînului tată“ notase : „O particularitate a relatărilor betonistului Dobrescu Aurel II o constituie faptul că face referiri repetate la tatăl său, Dobrescu Aurel I, ale cărui sfaturi au accente mistice.“

Din nou se părea că ancheta se împotmolise cînd...

— Ce să vă mai spun ? M-a scos din fire cu „şerpii veninoşi“, cu „poporul de osîndiţi“ cu „talanţii“. Pînă la urmă talanţii ăştia au ajuns de aur ! Auziţi ? De aur !

Nedelea le relata cu vervă colegilor discuţia purtată cu nea Aurică. Se amuzau copios, căci locotenentul povestea cu mult haz. Spre ghinionul său şi spre „norocul“ anchetei, exact cînd vorbea despre talanţii de aur, intră pe uşă căpitanul, pentru care referirea nu avea nimic biblic. Părîndu-i-se chiar prea pămîntesc amănuntul, îl luă pe locotenent din scurt :

— Şi de ce n-ai pomenit în raport nimic despre monedele de aur ?

Nedelea se fîstîci, cu atît mai mult cu cît întrebarea fusese rostită pe un ton nu tocmai blînd.

— Păi, tovarăşe căpitan, nu vorbeam despre monede de aur...

— Atunci despre ce ?

Întrebarea suna aproape ameninţător. În orice caz, de aici i s-a tras lui Nedelea cea de-a doua întîlnire cu nea Aurică, betonistul.

Locotenentul nu s-a mai lăsat impresionat de meandrele povestirii. A izbutit să afle, că într-o după-amiază, revenind în dormitor mai devreme decît de obicei, nea Aurică l-a surprins pe Mureşan cîntărind dintr-o mînă într-alta, zornăind cu plăcere, nişte monede care i s-au părut a fi din aur. Bănuiala i-a fost întărită de faptul că, la intrarea sa în dormitor, Mureşan s-a grăbit să le ascundă şi a refuzat, supărîndu-se chiar, să i le arate. Degeaba a insistat, mai în glumă mai în serios. Mureşan a negat cu vehemenţă că monedele sale ar fi fost din aur. „Deşi-i mare

păcat, cum zicea bătrînul meu tată, pot să mă jur pe orice că erau din aur. Aur curat. Ba, mai mult, cred că se şi temea, căci a doua zi Mureşan şi-a luat catrafusele din dormitorul nostru şi dus a fost !"

Deşi încercările lui Nedelea de a obţine detalii suplimentare eşuaseră, căpitanul se declară mulţumit, fără a-i arăta însă lucrul acesta. Îi dădu imediat o nouă misiune, precizînd că în nici un caz nu-i va mai fi trecută cu vederea neatenţia.

— Crede-mă, şi eu puteam să scap amănuntul cu talanţii evlaviosului nea Aurică, îl apără Chirilă pe Nedelea care abia ieşise.

— Tot ce se poate, dar el a făcut-o. Iar pe tine nu te-aş fi iertat.

— Parcă-i vorba de iertare aici...

— Să lăsăm fleacurile. Spune-mi, nu ţi se pare că Mureşan al nostru devine tot mai interesant ? Unde o fi aurul ? Ce-a putut face cu monedele ?

Adrian se înconjurase, preocupat, de şuviţele fumului de ţigară şi-l iscodea pe Chirilă în aceeaşi măsură ca pe sine.

Locotenentul-major, care se oprise în dreptul ferestrei, se întoarse. Plimbîndu-se cu mîinile la spate prin birou lăsa impresia că-şi numără paşii : opt încolo, opt încoace, şi tot aşa. Răspunse într-un tîrziu.

— De făcut putea face multe. Să le vîndă. Să le ascundă...

— Ori să i le ia cineva, îl întrerupse plin de nerăbdare căpitanul.

— Ori să i le ia cineva, repetă ca un ecou Chirilă. Şi asta este tot o ipoteză, fireşte.

— Ba bine că nu ! Pare-se că începe să se contureze un mobil al crimei.

— Jaful ?

— De ce nu ? răspunse tot cu întrebare Adrian. Presupui altceva ?

— Nu.

Investigaţiile întreprinse demonstrară că Amariei nu poseda sume de bani mai mari decît ar fi fost normal, faţă de ceea ce cîştiga din munca lui. Ciudată li se părea afirmaţia că nu-l văzuse pe Mureşan umblînd cu aur.

— Poate că nu vrea să spună, comentă Chirilă.
— Nu cred. O să mai vedem noi.
Chirilă se opri în fața mesei la care ședea căpitanul. Răsfoia mecanic filele calendarului neîntoarse de vreo trei zile.
— Să trăiți, tovarășe căpitan! M-am prezentat la ordinele dumneavoastră. Misiunea a fost îndeplinită...
În prag stătea zîmbitor Dinu. Turuise școlărește salutul, strălucind de veselie, dar cam plin de praf. Pe cei doi, copleșiți de întrebări, apariția lui neașteptată, proaspătă îi binedispuse.
— Oho, iată-l și pe prinde-hoți-și-spărgători al nostru! Ce faci, băiatule, ai terminat week-end-ul? îl întîmpină Adrian ca de obicei.
— Week-end, pe naiba, zise înciudat Dinu. M-a fiert gestionarul ăsta!...
— Care gestionar? Fii ceva mai explicit! Așa n-ajungem nicăieri.
— Păi nici nu e nevoie să ajungem undeva, pentru că am ajuns, rosti emfatic Dinu.
— Ce vorbești?! Deci ai rezolvat cazul...
Locotenentul întîrzie cu răspunsul, evitînd să-i privească. Nedumeriți, preț de o clipă, cei doi înțeleseră cum stăteau lucrurile. Lăudăroșenia nu trebuia tolerată. Căpitanul interveni surîzînd într-un fel aparte:
— Dinule, spuneai ceva despre o nouă misiune, sau n-am auzit noi prea bine? Costi, de ce nu lași băiatul să vorbească?
— Iartă-mi impolitețea, Dinule. Te rog...
— Vă arde de glume! mîrîi bosumflat Dinu, înălțîndu-se pe vîrfuri.
— Dar cine-și poate îngădui, în asemenea momente de mare tensiune, să glumească? păru revoltat Adrian.
Dinu era atît de necăjit, încît se deciseră să-și încheie ironiile aici.
— Bine. Hai, dă-i drumul, și spune-ne ce-ai făcut? zise căpitanul strivind un zîmbet în colțul buzelor.
— Am spus. L-am rezolvat... pe trei sferturi.
Îl săgetară priviri mirate care cereau explicații suplimentare. Dinu adăugă aproape plîngăreț.

— N-am găsit vreo douăzeci de mii. Şi m-am gîndit că, la noi, într-un cadru — cum să-i zic ? (începu chiar să zîmbească) — mai intim, se va confesa cu mai multă uşurinţă.

— Măi, băiete, eşti absolut incorigibil, se supără Adrian. Cînd ai să înveţi să vorbeşti cum se cade ?

Pe chipul lui Dinu se aşternu tristeţea. Nu înţelegea ce vor de la el.

Se aşeză, oftînd din greu, pe un scaun. Trase spre el mapa elegantă de care nu se despărţea. Scoase dintr-un buzunar o batistă albă, călcată, cu care-şi şterse fruntea.

— Doamne, ce figură de martir, nu-şi stăpîni Chirilă o remarcă plictisită.

— Ascultă, Dinule. Spune odată ce ai de spus şi lasă-ne în pace ! îl repezi Adrian. Dar vorbeşte clar. Ai înţeles ?

— Am înţeles, sigur că am înţeles.

— Atunci, ce mai aştepţi ?

Aflară că Dinu îl adusese pe gestionarul magazinului prădat, pentru cercetări. „Cadrul intim", propice „confesiunilor", era biroul acesta sobru. Nutrea convingerea că va avea o influenţă categorică asupra gestionarului pe care-l bănuia de complicitate.

— Bine. Să sperăm că ai procedat cum trebuie. Aşază-te acum şi să nu mai rosteşti un cuvinţel.

Dar Dinu ieşi. Adrian se întoarse spre Chirilă, care se juca cu pixul, pocnindu-l.

— Unde ziceai că am rămas ?

— Am rămas la început, strecură maliţios locotenentul-major. Că pare a se contura un mobil...

— Exact.

— Exact, pe naiba ! se burzului Chirilă.

— Ei, şi tu ! Nu te mai agăţa de formulări. Să începem, deci, prin a căuta monedele de aur. De cînd lumea banii au constituit mobiluri pentru crime.

Rămaseră o vreme gînditori. Nu mult, căci zbîrnîitul telefonului interveni nerăbdător, sfîşiind tăcerea ce se aşternuse în birou.

— Da, eu sînt.

Adrian înhățase receptorul la primul semnal. După răspunsul laconic îl îndepărtă de ureche, privindu-l cu o expresie greu de definit. Îl reapropie, repetînd :

— Da, eu sînt. Cu glasul ușor modificat, adăugă : drăguță...

Chirilă nu pricepea defel cui se adresa acel tandru, delicat „drăguță".

— Mă emoționează tonul tău duios, căpitane, spuse Ivașcu de la celălalt capăt al firului. Nu-i pot rezista, crede-mă. Dar tot aștept, cît se poate de repede, un răspuns. Prompt. Operativ. Exact. Ori v-a toropit căldura în așa hal că nu mai puteți gîndi ?

— Am înțeles. La voi nu se poartă bunele maniere. Dacă te rog să mai ai nițică răbdare, dacă...

— Ce dacă ? Nici un dacă ! Ți-ai pierdut simțul umorului. M-ai dezamăgit total, amice.

Ivașcu închise telefonul. Adrian fluieră... admirativ. Nu avusese timp de ripostă. Se gîndi că nu i-ar strica o mică plimbare. Rămase doar cu intenția, căci primi un raport de la omul însărcinat să-l supravegheze pe Amariei.

În seara precedentă acesta îi făcuse o vizită Mariei Mureșan, la Brănești. După o oră plecase cam abătut. Ajunș la Galda se îmbătase zdravăn. Contrar obiceiului, nu făcuse scandal. Era atît de beat, încît abia a nimerit dormitorul. Fără a spune cuiva vreun cuvînt se culcase. Părea ciudată o asemenea comportare la un om pus mereu pe harță.

Căpitanul ordonă să se continue supravegherea cu cea mai mare atenție.

— Costi, băiatule, începem să ne mișcăm.

— Sfîntă răbdarea lui Ștefanache, susură zîmbitor Chirilă, așteptînd replica furioasă a căpitanului.

— Lasă-mă în pace cu răbdările tale. Mă duc să-i raportez șefului.

O anchetă are ritmuri veșnic imprevizibile. Așa încît nu era deloc surprinzător faptul că, în aceeași zi, Adrian avu din nou vești.

Amariei se „mișcase" iar, și tot spre Brănești. Ce căuta oare la nevasta fostului său prieten ? Iar ea chiar să nu-și fi recunoscut bărbatul ? Pînă la proba contrarie erau obli-

gați să aștepte. Bănuielile căpitanului că Maria Mureșan nu era întruchiparea nevinovăției se accentuară.

La Brănești, între timp, „istoria" se repetă. Amariei discută vreo două ceasuri cu femeia, după care, tot cu un aer posomorît, plecă la bufet să bea.

Și pentru că senzația de a bate pasul pe loc nu era pe placul căpitanului, îi ceru procurorului să fie readus pentru cercetări Amariei. Cu asentimentul colonelului Băleanu se dădu curs solicitării.

Intrînd în birou, Amariei își exprimă nedumerirea.

— Tovarășe căpitan, zău, credeți-mă, n-am făcut nimic. Nu m-am certat cu nimeni, cum știți că se mai întîmpla. Nici altceva n-am făcut. Nu pricep de ce m-ați adus iar la dumneavoastră.

— Știu, Amariei, știu. Înțeleg că te miri, dar dacă e cineva care nu înțelege, apoi acela sînt eu.

Vasile Amariei îl scruta cu atenție pe căpitan, avînd un aer mirat. Dar era destul de speriat de calmul ofițerului, mai ales că nu reușea să deslușească ce se ascundea dincolo de blîndețea de pe chipul lui. Adrian își amintise de maiorul Iordache, de glasul lui blînd. La rîndul său încerca să ajungă pînă la omul care-i stătea în față. De aceea și adoptase tonul unei discuții banale.

— Știi ce nu reușesc eu să înțeleg ?...

După ce rosti întrebarea, făcu o pauză mai lungă. Amariei îl privea la fel de mirat. Dar nu speriat. Căpitanul reluă tot cu duhul blîndeții.

— Uite, Amariei, ce nu reușesc eu deloc să înțeleg. Mi-ai spus și mie, și altora, că intenționezi să te apropii de casă, de ai tăi. Este ?

— Da, tovarășe căpitan.

— Ai afirmat, nu o singură dată, că de asta ai și plecat la Focșani.

— Așa-i, conveni, Amariei, neînțelegînd încotro ţintea căpitanul.

— Ciudat este că, deși o doreai, n-ai mai plecat...

Căpitanul nu mai întreba. Constata. Brusc, omul începu să se agite, înghițind aerul, ca și cînd nu i-ar mai fi fost de-ajuns.

— Să vedeți, se repezi el, dar se opri după primul elan. Eu...

— Tu...

— Eu..., să vedeţi. M-am răzgîndit ! răbufni scurt. Apoi, redobîndindu-şi liniştea şi cu o falsă veselie în glas, reluă: Îmi place prin părţile astea, că am multe de învăţat... Oamenii-s buni gospodari... şi ştiţi, eu...

— Amariei ! i-o reteză căpitanul. Ce-ai căutat la soţia lui Mureşan ?

Bărbatul îşi strînse umerii, ca sub o lovitură. Nu se aşteptase la această întrebare. Căpitanul îşi sprijini fruntea-n palmă. Îşi pusese însă greşit cotul pe masă. Cu o uşoară grimasă renunţă la poziţia incomodă.

— Nu ne mai face să pierdem timp !

Amariei îi aruncă o privire fugară, apoi îşi lăsă ochii în pămînt. Se vedea limpede că era adînc frămîntat.

— Ei ? ! făcu nerăbdător Adrian.

Acesta aruncă un răspuns surprinzător :

— Păi, am fost..., am fost s-o cer de nevastă !

Veni rîndul ofiţerului să-l privească plin de adîncă uimire.

— Ce vorbeşti ? ! S-o ceri de nevastă ? ! Măi, dar ştii că eşti formidabil ? Nici n-am cuvinte... Auzi, dom'le ! S-o ceri de nevastă. Păi bine, omule, femeia nici nu şi-a dus bărbatul în cimitirul satului şi tu o peţeşti ? Mă faci să rîd ! Haide, vorbeşte serios, ce naiba ?

Amariei nici nu clipi. Continuă pe un ton grav.

— Vă spun drept, tovarăşe căpitan. Femeia îmi place de mult. Frumoasă este. Gospodină este. Casă frumoasă are. Tocmai bună să-mi încropesc şi eu un trai mai de doamne-ajută, că destul am umblat creanga prin lume de unul singur. Dar nu m-a vrut. Nici altă dată, nici acum.

— ...Şi ?

— Şi-apoi trebuie să aibă bani frumoşi, că Ion, pe lîngă că era chibzuit, mai şi ciupea de ici, de colo cîte ceva.

— Cum adică mai „ciupea" ? deveni atent căpitanul.

Amariei nu răspunse imediat. Îşi trecu meditativ mîna prin păr. Se gîndea, probabil, la ceea ce trebuia să zică şi se trăgea uşurel de lobul urechii.

— Drept să vă spun: nu prea ştiu bine, căci Mureşan nu-mi povestea chiar totul.

— Zău ? Chiar nu-ţi povestea ?

— Nu, sigur că nu.

— Bine, să zicem că te cred. Dar din cîte-ţi spunea, multe, puţine, eşti sigur că n-ai omis nimic să ne relatezi ?

— Păi, eu...

Întrebări. Întrebări nenumărate. Sîcîitoare. Obositoare. Răspunsuri bîlbîite ori rostite pe jumătate... Cuvintele, scăpate fără voie sau intenţionat echivoce, dezvăluiră totuşi faptul că Mureşan avusese în cîteva rînduri sume mari de bani la el, că îi plăceau femeile, altele — fireşte — decît nevasta, cu care nu se înţelegea prea bine.

Şi iarăşi întrebări. Şi iarăşi răspunsuri. Aflară apoi că Mureşan avea o adevărată pasiune pentru fotografiile pornografice şi că poseda o mulţime. Cîndva se bătuse cu Amariei din pricina asta.

„Oh, doamne (Adrian se amuză auzindu-se invocînd a disperare pronia cerească), din ce mai sînt alcătuiţi şi oamenii ? ! Îţi vine să-ţi iei lumea în cap !“. Şi ăsta, ăsta din faţa lui ? !

Amariei Vasile discutase cu Maria Mureşan despre moartea bărbatului ei. Nu, nu părea îndurerată.

După îndelungate ocolişuri îşi exprimă convingerea — gelozie sau abilitate ? — că femeia nu era necăjită de moartea bărbatului din cauza „celuilalt“.

Aşadar, noi semne de întrebare ! Unde erau banii ? Unde era colecţia de fotografii de care Mureşan nu se despărţea niciodată. De ce tăcea Maria ? De ce n-a vrut să-şi recunoască bărbatul ? Pe cine acoperea tăcînd ?

— A devenit presant să aflăm ce hram poartă „celălalt“, decise Adrian, mai ales că povestea pare veche. Cel puţin aşa a mărturisit fiul victimei, din nefericire, deseori martorul unor certuri între părinţi pe acest motiv.

Apăsîndu-şi pixul în bărbie, Chirilă sugeră :

— Să vedem ce-o să afle Mihăileanu. Trebuie să recunoaştem că s-a descurcat magistral. Bietul copil nici nu ştie că...

— Da, bine, îl întrerupse Adrian, după care se înfurie : Termină odată cu poznitul ăsta nenorocit că-ţi arunc pixul pe geam !

Niște priviri schimbate fugar între Chirilă și Tătaru, și o... tăcere „disciplinată" au fost singurul răspuns la izbucnirea căpitanului, culminînd cu închiderea zgomotoasă a unui dosar, peste care își trînti amîndouă palmele.

Alte întrebări și unele răspunsuri la acestea

— Mă scoate din sărite individul. Înțelegeți ? Mă scoate din sărite și gata ! Nu știu ce-mi vine să-i fac, lua-l-ar să-l ia !...

Dinu era furios pe gestionarul care nu se aventurase în confesiuni largi așa cum nădăjduia. Bietul „prinde-hoți" era mereu căinat, în glumă, de colegi. Subiectul compătimirilor, nu lipsite de „piper", era, firește, eșecul interminabilelor discuții cu „negustorul". O singură dată îi scăpase un „i-am dat !" cu privire la cei douăzeci de mii pe care nu-i putea justifica. Apoi nu voise, în ruptul capului, să mai recunoască ceva.

Erau în birou toți trei. Adrian, Chirilă și Dinu. După ce-și umplu masa, într-o desăvîrșită dezordine, cu dosare, hîrtii, creioane, Dinu începu să se plimbe necăjit de colo pînă colo, înălțîndu-se, la viraje, pe vîrfurile picioarelor.

— Ce-i cu tine ? îl interpelă Chirilă. A început să-ți scîrțîie iritant voința. Te cam lamentezi pe toate drumurile. Îți spun sincer, îmi pare nespus de rău.

Vocea locotenentului-major devenise aproape duioasă.

— E „tare" tipul, nu-i așa, Dinule ? Și, ca străluminat de o subită inspirație : Ascultă, azi n-ai încercat ? Nu-l va impresiona oare noua ta cravată ?

Adrian interveni sobru :

— Degeaba rîzi, Costi, dar are o cravată pe cinste. Mor de invidie. Unde-ai găsit-o ?

Dinu se opri din pendularea neobosită, se uită, pe rînd, cînd la unul cînd la celălalt, după care oftă adînc zicîndu-le, mustrător, la început, apoi intrînd în joc :

— Rîdeți în zadar. Dacă v-ați vedea. Dacă v-ați putea vedea ce figuri faceți. Cavalerul tristei figuri în dublu

exemplar și ediție a secolului XX. Și pentru ce ? Pentru un mortuleț, acolo...

— Nu fi cinic, că nu te aranjează. Nici nu e frumos și nici nu se cade să glumești cu...

— ...da, se revoltă Dinu, pentru „ăla" vă agitați nu știu cîți, pe cînd eu mă zbat de unul singur și... și tot am realizat mai mult.

— Măi, măi, ce modest...

Căpitanul nu reuși să-și termine ideea.

— Auzi, Dinule ? zise Chirilă. Conștiința datoriei trebuie să-ți înfrîngă în mod categoric slăbiciunea. Toate nevricalele astea sînt o dovadă de slăbiciune. Și nimic altceva. Trebuie să găsești în tine, și numai în tine, resursele de tărie necesare pentru a putea acționa în numele dreptății pe care o aperi — tonul sentențios se modifică brusc — ca un vajnic „prinde-hoți" ce te afli.

— Și nu uita, preluă ștafeta Adrian, blînd-malițios. Nu uita că acum ai și ajutorul celor de la economic, care — trebuie să recunoști — ți-au fost de mare folos. Nu găsești ?

— Găsesc, găsesc, mormăi bosumflat locotenentul, dar eu, eu cu voi sînt obișnuit să lucrez. Și... gata !

— Ne-ai ignorat zile în șir și acum revii ca o albină la matca sa. Ești ingrat cu toată lumea. Și cu noi, și cu cei de la economic. Ne-ai renegat pe noi, întîi, acum te îndoiești de ei. Unde vrei s-ajungi, nerecunoscătorule ?

Dinu dădu amărît din mînă.

— Unde vreau să ajung ? Vreau să aflu ce-a făcut negustorul ăsta cu banii. Vreau să vorbească ! Să aflu tot ! Să demonstrez că este o înscenare ordinară, că n-a fost nici un fel de spargere, că el, numai el, a furat totul.

— Te-a supărat rău individul, nu-i așa ?

Din vocea lui Chirilă răzbătu o undă de prietenească înțelegere.

— Costi, zise căpitanul încruntat. Vrei să-l scoți pe amicul nostru din mrejele slăbiciunii sale de moment. Nobilă intenția ta, n-am ce zice. Dinu a crezut că a isprăvit cu negustorul aducîndu-l încoace. Asta-i urmarea firească a izolării tînărului aici de față. N-a vrut ajutor, nici măcar sfaturi. Pe deasupra a fost arogant și cu băieții de dincolo. Lasă-l, acum, să fiarbă. O merită.

— În definitiv ce vreți ? se revoltă Dinu.

— Se pare că uiţi un amănunt : ţi s-a adresat, nu cu mult timp în urmă, aceeaşi întrebare. Eşti dator domnia ta cu un răspuns.

Adrian adoptase tonul cuvenit şefului.

— Vreau să găsesc banii.

— Perfect. Găseşte-i.

— Bine, dar unde ? Unde să-i mai caut ?

— La rude, la prieteni..., sugeră Chirilă.

— ... sau dai un anunţ la „mica publicitate". România liberă îţi pune spaţiu berechet la dispoziţie, zîmbi din nou Adrian, privind figura frămîntată a locotenentului.

Dinu se uita cînd la unul, cînd la altul aşteptînd nerăbdător o idee, un sfat cînd...

— Staţi ! Am găsit ! Mulţumesc ! şi o zbughi pe uşă.

O vreme se aşternu tăcerea. Priveau uşa care se trîntise în urma lui Dinu. Pe el îl uitaseră instantaneu. Fiecare se gîndea la problema care, în ultimele zile, le fusese aproape exclusiva preocupare.

— Costi, pe mine mă bate un gînd...

Frecîndu-şi bărbia de umăr, Adrian căuta absent pachetul de ţigări care zăcea într-un echilibru precar pe colţul biroului. O atingere neatentă îl aruncă jos. Se apleacă alene, culegîndu-l de lîngă coşul de hîrtii.

Chirilă îl privea cercetător. Îşi cunoştea bine prietenul. Ştia că va continua singur, fără interpelări, fără a fi zorit. Aşa se şi întîmplă.

— Mă gîndesc că n-ar strica să ne întoarcem puţin cu gîndul şi cu preocupările spre Maria Mureşan. De ce continuă să tacă femeia asta ? Tăcerea, cu toate verificările, cu toate concluziile noastre, cu tot alibiul ei, o cam acuză...

— Nu prea-mi place nici mie. Fără să-mi pot explica de ce. Iar cumnatul ei mi-a plăcut şi mai puţin.

Cercetările lui Mihăileanu aduseră în atenţia lucrătorilor de miliţie şi a procurorului un personaj nou — Pop Dumitru, cu care Maria Mureşan întreţinea strînse legături, în modul cel mai discret, de mai multă vreme. Dar, cu toată grija pentru păstrarea tainei, ce nu se află într-un sat ?

Pop — după cum rezulta din investigaţii — un om liniştit, retras, era văduv de mai mulţi ani. Dar apele adînci

au învolburări ascunse. Şi el avea, uneori, izbucniri ce se apropiau de violenţă. Altfel îşi vedea de treburile lui, fiind foarte harnic şi muncitor. Era zgîrcit la vorbă şi, în nici o privinţă, nu cerea sfaturi cuiva.

Cu cîtva timp în urmă, spre mirarea întregului sat, îşi mărise casa, şi aşa încăpătoare şi arătoasă. Oamenii se întrebau la ce i-o fi trebuind casă mare, cînd nu avea copii. Fiecare este însă liber să trăiască cum doreşte. Nimeni nu-l putea opri. Satul vorbea, iar Pop îşi vedea nestingherit de ale lui.

În timp ce Mihăileanu prezenta raportul, urmărindu-şi meticulos însemnările dintr-un carnet, colonelul Băleanu, care asista, puse într-o doară o întrebare sunînd mai curînd a comentariu :

— Aşadar Pop a făcut lucrări de zidărie... ?

Tătaru îi aruncă o privire colonelului, foindu-se nerăbdător pe scaun. Agitaţia lui era neobişnuită.

— Permiteţi..., îndrăzni, ridicîndu-se uşor.

Colonelul înclină capul în chip de acord.

— Nu ştiţi, tovarăşe Mihăileanu, Pop are cumva şi căruţă ?

Colonelul lăsă un zîmbet să-i fluture pe buze. Ceilalţi se uitau nedumeriţi la Tătaru.

— N-am verificat, răspunse ezitînd Mihăileanu, dar — continuă mai ferm — Pop e un om gospodar ! Un foarte bun gospodar. Sînt... aproape sigur că are.

Şi mai miraţi fură ceilalţi auzind vocea colonelului Băleanu străbătută de o undă de nemulţumire.

— Hai, Tătarule, du-te. Du-te şi vino repede înapoi.

Locotenentul ieşi grăbit. Uşa se închise, contrar obiceiului, destul de zgomotos în urma lui. Preţ de cîteva minute se înscăună liniştea, tulburată doar de foşnetul unor hîrtii mişcate de Adrian.

— Chirilă, glasul colonelului avea acum rezonanţa gravă a tensiunii, cere-l la telefon pe şeful de post din Brăneşti. Să verifice dacă noua noastră cunoştinţă, Dumitru Pop, are vreo căruţă cu o roată defectă. Căutaţi-l şi pe procurorul Ivaşcu.

— Am înţeles.

Şi în timp ce Chirilă ieşea să execute ordinele, Tătaru reveni cu un teanc de fotografii. Toate reprezentau unul şi

același lucru. Mai exact unul și același loc. Malul rîului Secaș. Într-un plan mai îndepărtat apărea cărăruia. O parte din sălciile acelea scorburoase se răsfirară, în detaliu, ca într-un exercițiu de prestidigitație, pe masă.

Colonelul selectă vreo șapte-opt imagini cu pietrișul de pe mal. Printre urmele amestecate, brăzdînd în toate direcțiile, se distingea anevoie aceea a unei roți cu raful mai subțire și cu o ruptură...

Confirmarea că Dumitru Pop avea o căruță nu îi surprinse. Roata defectă fusese înlocuită și se afla... în curtea casei sale, rezemată de un gard.

Din ordinul procurorului, Dumitru Pop fu adus urgent pentru cercetări.

Răspunsurile începură să se succeadă, fără a da impresia că aparțin unui om luat pe nepregătite.

...Cadavrul din fotografie semăna „cumva" cu Mureșan. Nu avea nici un fel de legături cu soția acestuia. Și nici n-a avut vreodată. O ajutase de cîteva ori la diverse treburi gospodărești, fiindcă soțul îi era plecat mult din sat.

Nu știa prea multe despre victimă. Da. Mureșan avea mulți bani. De unde ? N-avusese cum să afle. Poate o fi înșelat pe careva așa cum a încercat odată să facă și cu el. Dar e păcat să vorbești morții de rău...

Adrian insistă asupra istoriei cu încercarea de înșelăciune. Așadar cum a vrut Mureșan să-l înșele ?

A zis că-i aduce monede de aur, dacă îi dă în schimb bani mulți. Dar el n-a vrut. N-a vrut în ruptul capului. De unde să aibă Mureșan bani de aur ? ! nu putea fi decît înșelătorie.

Dacă fusese după pietriș ? Da. Fusese cu căruța, la cotul rîului, lîngă sălcii. Sigur, a fost de mai multe ori acolo. Lîngă sălcii pietrișul era bun. Îi trebuia pentru casă. Acolo i se stricase roata. Da, o schimbase. El singur. Ce mare lucru e să schimbi o roată cu raful rupt ! Despre mort ? Despre Mureșan nu mai știa nimic altceva. Chiar nimic, nimic.

— Știai că Mureșan este mort cînd ai fost chemat la noi ?

Adrian rostise întrebarea într-o doară, fiind aproape convins că omul o să nege. Dar parcă poţi prevedea totul?! Reacţiile fiecărui individ sînt de multe ori imprevizibile.

— Da, ştiam... nu...

— De unde ştiai ?

— Păi, eu, nu...

Siguranţa părea că începe să-l părăsească. Ar fi retractat. Dar cum ?

— Ce „nu", Dumitru Pop ?

Răspunsul, bîlbîit sau ferm, nu mai avu vreme să sosească. Un apel urgent îl smulse pe Adrian din birou. La colonelul Băleanu află o ştire senzaţională : gestionarul arestat de locotenentul Dinu mărturisise că îi dăduse spre „păstrare" lui... Mureşan peste douăzeci de mii de lei. Cine şi-ar fi imaginat !

După explicaţiile „negustorului", venind de la Galda, Mureşan trecuse pe la el. Adusese nişte monede de aur. Urma să-i aducă şi altele, dar numai după ce se linişteau lucrurile cu „spargerea".

Toate acestea le aflase Dinu informîndu-l „în treacăt" pe gestionar că se ceruse la Cluj arestarea fiicei sale, studentă, căreia probabil îi fuseseră daţi banii şi pe care o apăra tăcînd.

Ideea îi venise, nici el nu ştia prin ce asociaţie, după ultimele glume prieteneşti a căror ţintă fusese. De la ieşirea din biroul cu „răutăţi", Dinu muncise cu răbdare, reflectînd la fiecare cuvînt, privire, gest, care trebuiau să-l determine pe cel vinovat la mărturisiri.

Rezultatul fusese neaşteptat. Atins punctul vulnerabil al conştiinţei — dragostea lui de părinte — cedase. Se jura că fata nu ştia nimic, implorînd să fie lăsată în pace, să nu fie făcută de rîs în faţa colegilor. Repeta neîncetat cu lacrimi în ochi :

— Copila mea e un înger. Nu ştie nimic, nimic din tot ce-am făcut eu, păcătosul de mine, pentru ea.

Era dispus acum să arate ascunzătoarea monedelor de aur. Ar fi făcut orice numai să nu-şi implice fiica în povestea asta urîtă.

Cazul îi obliga să-și îndrepte atenția pe încă o pistă. Amariei, prieten al victimei, le punea probleme legate de frecventele sale reveniri la Brănești. Prezumția de crimă nu putuse fi abandonată, dar nici probe concludente nu i se furnizaseră lui Ivașcu.

Dumitru Pop era și el un vinovat prezumtiv. Iar acum, deodată, Gheorghe Căliman, gestionarul.

Nu cumva, dornic de înavuțire lesnicioasă, îl omorîse pe Mureșan cu intenția de a-și opri pentru sine tot aurul și banii ?

Lui Dinu i se încredință misiunea să verifice afirmația lui Căliman că Mureșan plecase din Negrași — satul unde se comisese furtul — însoțit de doi localnici. În cursul nopții avusese loc înscenarea spargerii, după care gestionarul nu se mai putuse deplasa nicăieri. Mureșan îi relatase cearta și bătaia cu un „prieten". Văzuse chiar niște vînătăi pe care Mureșan susținuse că le avea de la „nemernicul ăla de Amariei".

Iată deci un detaliu semnificativ : cineva îl văzuse pe Mureșan *în viață* după despărțirea dură de la Galda.

Sarcina de a continua interogarea lui Dumitru Pop îi reveni lui Chirilă.

Săteanul repetase fără pic de ostentație că a cărat pietriș de la cotul rîului. Doar toți oamenii din sat ca și cei din satul vecin aduc pietriș din același loc ! Iar el de ce să fi mers în altă parte ? Își schimbase singur roata pentru că... Da. Se aflase în ambele sate despre mortul găsit la rîu, dar nu știau cine era victima.

Chirilă se opri aici cu interogatoriul, pentru a veni în biroul colonelului. Într-o încăpere alăturată se afla Maria Mureșan, rechemată pentru cercetări.

Colonelul ieși pentru puțin timp. Tătaru și Adrian stăteau lîngă geam, privind prin perdeaua transparentă tumultul obișnuit al orașului. Păreau a savura tihna unor clipe de răgaz ivite neașteptat.

— Îl putem bănui și pe Pop de comiterea crimei, li se adresă Chirilă. Are un soi de hotărîre, aș defini-o sumbră, încît îl cred în stare să omoare pentru a-și atinge țelul.

Căpitanul se întoarse spre el.

— Să-și atingă țelul... Ascultă, Costi, ți s-a părut, cumva... prost ? îl întrebă.

— Nu, de ce ? se miră Chirilă.

— Atunci fă bine și explică-mi și mie ! Schimbînd roata, „criminalul" tău n-a încercat să scape de ea, ci a lăsat-o în nasul nostru tocmai în curte... N-am auzit încă răspunsul...

Chirilă rămase pe gînduri, fixînd plin de interes un colț al încăperii. Încercă o explicație.

— Și-o fi zis că n-avea rost s-o ascundă. Oricum îl văzuseră destui cărînd pietriș de la cotul rîului.

— N-ar fi exclus ca lucrurile să stea și așa, dar...

— Dar crezi, preluă Chirilă fraza, că n-ar fi avut motive s-o facă ?

— O, ba bine că nu ! Avea motive. Și încă din belșug : banii, femeia. Sau invers. N-are importanță. Cert este că ar fi avut destule.

— Atunci de ce nu ești de acord cu mine ? Ce presupui că l-ar fi putut reține ?

— Costi, asta n-o mai știu. Cel puțin deocamdată. Drept să-ți spun, m-am săturat să tot bîjbîim. Mergem să discutăm cu femeia.

— Stai puțin, Adrian, stai puțin.

Colonelul, revenit în timpul schimbului lor de păreri, îl opri :

— E timpul s-o luați mai din scurt pe văduva asta care încă se străduiește să dea impresia că nu cunoaște tocmai „amănuntul" că este văduvă.

Cercul părea să se strîngă. Vinovatul, dintre mulți bănuiți cu alibiuri firave, se afla, totuși, pe-aproape.

Adrian își reamintea, agasat, de fulguirile pleoapelor frumoasei Maria Mureșan.

Gîndul enervant că vinovatul se-nvîrtea probabil în cercul femeii îl făcea să aibă regrete pentru timpul pierdut în cu totul altă parte decît acolo unde ar fi trebuit să-și concentreze mai intens atenția.

Undeva, în memorie, îi mai rămăsese agățat îndemnul șefului de a o lua din scurt pe femeie. Deși asta putea să însemne că... „Oh, fir-ar să fie ! Șeful știe că nu va ieși nimic din luatul ăsta din scurt. Atunci de ce să-mi pierd vremea cu ea ?! Și totuși !"

Se ridicase de pe scaun. Probabil că nu se mulțumise să-și formuleze comentariul numai în gînd. Chirilă care tocmai intra îl privi cu uimire, după care făcu un gest cu degetul arătător, înșurubîndu-l în dreptul tîmplei.

— Începi să mă îngrijorezi...

Neînțelegînd despre ce vorbea prietenul său și fără a mai aștepta vreo explicație Adrian părăsi grăbit încăperea.

La început Maria Mureșan negă tot. Nici urmă de ezitări în răspunsuri. Nu știa că i-a murit soțul. Nu știa nici despre Pop. Nimic. Fiecare gest, fiecare cuvînt păreau a fi expresia celui mai pur adevăr. Și totuși !

Adrian își schimbă brusc tactica. O acuză direct de a fi complicea lui Dumitru Pop la asasinarea propriului ei bărbat. Dar era pregătită. Continuă să nege cu încăpățînare.

Căpitanul îi dădu atîtea amănunte încît femeia fu convinsă că Pop le-a furnizat. Confirmă vechea lor dorință de a fi împreună. Mărturisi că băiatul era al lui Dumitru Pop.

Măritată cu Mureșan din voia părinților, pentru că familia lui fusese „cu stare", și-a purtat nefericirea în felul ei.

„Puteți să faceți cu mine ce vreți. Nu l-am omorît nici eu și nici Dumitru. Dar l-aș fi omorît într-o zi. Eram văduvă cu bărbat în viață. Era bețiv și-i plăceau femeile. Singure sau cu bărbat. Numai să fie altele decît mine. Acasă eu am fost bărbat și nu el. Nu-mi pare rău că-i mort. Dar n-am făcut-o eu. Nici Dumitru. Gîndiți ce vreți. Cuviința mi-ar fi cerut ca despre morți să vorbesc numai de bine. Mi-i bărbat cu cununie în lege și după datină. Dar pe el nu pot să-l vorbesc de bine. Atît am avut a vă spune. Și v-am spus."

Adrian era nedumerit de vehemența tonului cu care-și făcuse mărturisirile. Credit însă nu-i putea acorda. Rămîneau o mulțime de puncte obscure.

— Bine, să spunem că e așa. Reclamația, însă, cu ce scop ai făcut-o ?

Răspunsul veni cu o siguranță pe care nu ți-o poate da decît încrederea în propia-ți dreptate.

— Reclamația ? Păi v-am spus. Voiam banii aceia de care știam. Că prea mulți nu-mi dădea niciodată.

— Să zicem că nu l-ați omorît voi. Atunci cine a făcut-o ? Ce crezi ?

Tot liniștită, de parcă ar fi vorbit cu un vecin din sat, Maria Mureșan răspunse cu o întrebare :

— D-apoi, eu de unde să știu ? Dacă ar fi fost altfel de om, v-aș fi putut spune cîte ceva. Dar știam eu cu cine se însoțește în drumurile lui ?

— Știai că avea bani mulți ?

— Mă mir de dumneavoastră că mă întrebați de asta cînd eu am scris la miliție...

Maria Mureșan îl fixa contrariată. Adrian îi simțea ciudat de acut intensitatea privirii. Cum nu pricepea atîta lucru : ea doar își reclamase bărbatul pentru bani !

— Eu nu vorbesc de cei patru mii cinci sute, ci despre cei douăzeci și șase de mii pe care știm sigur că-i avea omul dumitale. De aceea cred că ești amestecată în moartea lui.

Maria nu răspunse imediat. Acum cînd se discutau lucruri grave care o priveau direct, femeia aceasta de o frumusețe stranie, viguroasă, dar iradiind deopotrivă grație, degaja o liniște inefabilă. Îl domina cu o certitudine demnă, care-l mira pe Adrian și îl întărîta. „O cred, fir-ar să fie de treabă. O cred pe femeia asta“, își mărturisi uluit.

Luptînd împotriva unei convingeri interioare, căpitanul i se adresă neutru, dornic să-i urmărească reacțiile.

— Dacă nu l-ați omorît voi, cine atunci ?

Răspunsul veni fără întîrziere :

— Nu știu. Și nici cu păcat n-aș vrea să vorbesc.

Fraza următoare sună precipitat :

— Este bine să vorbești chiar și cu păcat.

Cînd se auzi din nou vocea Mariei, avu senzația că sunetele vin de la distanțe nemăsurate.

— Să vorbesc, ziceți, și cu păcat ?

Sfîrșind întrebarea, tăcu. Închise ochii, prinzîndu-și obrajii în palme, luptîndu-se cu îndoielile, cu teama (cu teama ? ! Dar nu cu teamă semăna îngîndurata sa concentrare !), cu emoția adîncă de care părea să fi fost cuprinsă dintr-o dată. Zise deci, ridicîndu-și fruntea :

— Am să vă spun !

Tăcu la fel de brusc, pentru a relua :

— Eu cred că Amariei l-a omorît. Știa că are bani... omul meu. Amariei a fost în stare, cînd trăia Ion — pentru prima dată îi pomenea numele — să vină să-l ponegrească în fața mea, să-mi ceară să trăiesc cu el, spunîndu-mi ce făcea bărbatul meu, pe acolo pe unde umbla. Tot Amariei, după ce l-a știut mort, a fost în stare să vină iar, să-mi ceară acum să-i fiu nevastă. După lege, cu acte. Și ce v-am spus, judecați dumneavoastră.

La atît se rezuma ultima discuție cu Maria Mureșan. Declarațiile ei aveau o logică. Dar, se înțelege, credit tot nu i se putea acorda.

Oricum, vorbise despre niște intenții criminale și erau obligați să aducă dovezi dacă deveniseră sau nu fapt.

Și iată-i reuniți din nou în biroul colonelului.

Bețiv sau nu, afemeiat sau nu, afacerist mărunt, escroc sau ce păcate o mai fi avut, Mureșan era mort. Criminalul trebuia găsit, iar ei nu aveau dreptul să greșească.

Conform obiceiului, colonelul îi lăsase să construiască ipoteze, să se contrazică.

Pierduseră noțiunea timpului. Adrian vru să-și aprindă o nouă țigară, dar își reprimă gestul, devenit reflex supărător. Zîmbind, colonelul luă de pe masa plină cu hîrtii o cutie cu chibrituri și i-o întinse. Căpitanul își puse țigara în gură, o aprinse, cu gîndul aiurea.

— Dă-i drumul odată, îl incită procurorul sosit și el între timp. Dă-i drumul, amice, c-au început să-i cam cadă frunzele „salciei“ tale.

Fără nici o undă de umor, căpitanul reluă discuția :

— Să recapitulăm. Ion Mureșan a putut fi omorît pentru bani sau fiindcă devenise stînjenitor. Pentru amîn-

două mobilurile sînt trei criminali posibili : Amariei, Pop și, în egală măsură, soția defunctului. La o cercetare mai amănunțită aflăm că numai primul știa cîte ceva despre sumele mari de bani pe care le mînuia și, uneori, le avea asupra sa Mureșan.

Pentru Pop Dumitru, Mureșan era mai mult o piedică în calea apropierii de femeia iubită. Știm, cu toată certitudinea, o iubește de foarte mulți ani.

Cît despre nevastă... și pentru ea Mureșan era tot o piedică „sentimentală." Amîndoi au alibiuri, deși unele nu prea rezistă : roata defectă, urmele din cotul rîului, apoi...

Nu reuși să-și ducă ideea pînă la capăt :

— Iar ? ! Știi ceva, căpitane ? îl apostrofă procurorul Ivașcu. Eu i-aș decreta vinovați pe toți și i-aș închide fără să mă mai codesc mult. M-am săturat de speculațiile astea ale voastre. Ăsta putea să fie, dar nu e criminalul ! Ăstălalt nu e criminalul, dar putea să fie. Ei, drăcie !

Adrian se răsti, și el, la procuror :

— De ce țipi ?

— Ți-am spus ! Vreau probe ! Nu bănuieli. Să-mi dai arma crimei. Cînd ai să mi-o aduci, o să stabilesc ce, cum și cine ! Îmi dați dreptate, tovarășe colonel ? Ne tot învîrtim în țarcul ăsta. Parc-am fi într-un carusel : Amariei, Pop, femeia, noi. Niciodată nu ne-ajungem unii pe alții. Fiecare împinge cît mai departe scaunul celui din față.

— Arma... banii trebuie găsiți. Pînă acum n-aveam decît prezumții. În afară de victimă. Undeva trebuie să fie actele omului și — de ce nu ? — colecția de fotografii.

Ușor nerăbdător — îl aștepta încă o ședință cu ofițerii de la economic — colonelul se ridică, semn că luase sfîrșit consfătuirea.

Ivașcu îi urmă pe Adrian și pe Chirilă spre biroul lor. Pășeau unul în spatele celuilalt, fără să spună ceva. Păreau fără chef, chiar abătuți.

Ajunși la ușă, ordinea se inversă. Intră Ivașcu, Adrian și apoi Chirilă. Încă avea mîna pe clanță cînd îl auzi pe procuror zicînd îngrijorat :

— V-ați supărat pe mine, băieți ?

— Ei și tu, spuse Adrian. Parcă de supărat pe tine ne arde nouă în clipa de față !

După ce apăsă repetat bricheta care se încăpățîna să nu ia foc, căpitanul trase cu atîta sete din țigară, că se înecă. Tuși pînă îi dădură lacrimile.

— Mie chiar mi-a plăcut ideea cu caruselul, adăugă zîmbitor Chirilă, neluînd în seamă tusea căpitanului.

Procurorul îi aruncă o privire încruntată. Printre iceneli îl auziră pe Adrian :

— Carusel, necarusel, apasă și tu pe butonul ăla, cheamă iute o mașină și pe „mihaiłopolul" nostru, cu aparate cu tot. Vă scot la aer.

Procurorul o ținea întruna :

— Serios, chiar nu te-ai supărat ? insistă studiindu-l cu mare atenție pe Adrian.

Firește că nu era prima lor dispută de acest fel, pe același ton, la aceeași temperatură. Fuseseră altele „și mai și", iar din motive absolut necunoscute și total inexplicabile, Ivașcu vădea tocmai acum grijă față de sensibilitățile vechilor săi colaboratori. Căpitanul consideră imperios necesar să-l readucă la vechea, obișnuita stare de spirit :

— Ascultă, amice. În momentul ăsta mi-e absolut imposibil să înțeleg un lucru.

Îl privea, la rîndu-i, pe procuror cu o mină gravă. Prelungind intenționat tăcerea își trecu degetele răsfirate prin păr.

— Ce anume nu înțelegi ? întrebă Ivașcu.

Căpitanul continua să-l privească, la fel de îngîndurat. Își mușcă ușor buza de jos, izbucnind deodată :

— Cum naiba te țin acolo pe post de procuror, funcție care presupune perspicacitate, inteligență, subtilitate, cînd tu ești în stare să debitezi cu aerul cel mai senin asemenea... gogomănii ?

Ivașcu începu să rîdă, bucuros că, în sfîrșit, îl recunoștea pe Adrian, afurisitul cel de toate zilele. Răspunse concesiv :

— Uneori mă mir și eu... Ei, ați și plecat ?

— Tu ce credeai ? Că o să ne facem siesta ? Te salutăm cu plecăciune și iți dăm un sfat : să stai pe-acasă astăzi, c-o să avem nevoie de tine.

— Ai un presentiment ? Nu ești prea... optimist ?

— Vorbesc serios.

Zicînd acestea, Adrian dispăru, ascuns de colțul culoarului ce ducea spre biroul colonelului.

O luăm de la capăt ?

La poartă căpitanul fu reținut de un telefon. Tătaru își pusese aparatele în mașină. Îl aștepta împreună cu Chirilă. Procurorul îi conduse. Nu-și putu reține o ironie.

— Oho-ho ! Unei astfel de echipe trebuia să-i dea colonelul un camion. Să veniți cu cel puțin cinci tone de probe !

— Dă-i drumul, băiete. Lasă-l pe tovarășul procuror. Dumnealui nu vine cu noi, îl zori Adrian pe șofer. Sărind în mașină, îl amenință amical cu pumnul.

Drumul spre Brănești trebuia să le aducă probe hotărîtoare pentru stabilirea criminalului.

Mobiluri, vinovați prezumtivi aveau. Nu se puteau plînge. Lipsea însă cheia. Dovada care să-l desemneze cert pe vinovat.

Nu vorbea nimeni în mașină. Același drum șerpuit, cunoscut, bătut și răs-bătut. Aceleași pînze dese de praf, fluturînd ca niște lințolii murdare în urma lor. Aceeași oprire la bariera de cale ferată.

Era timpul ca operațiunea „Salcia" să se încheie.

Revedea o mulțime de detalii care i se păreau extrem de cunoscute. O vreme gîndurile i se comprimară într-un singur punct, dîndu-i senzația acumulării de idei inutile, ca un balast. „Trebuie să am răbdare. Răbdare ca în istorioara pilduitoare a lui Ștefanache. Iar eu nu prea mai am..." Încercă să-și imagineze cum mîrîia cîinele, neputincios în fața vicleniei oamenilor. Își reaminti de discuția cu Tătaru, în cușeta vagonului de dormit, în drum spre

București; zîmbi revăzînd scena întîlnirii fugare din Gara de Nord.

Scutură din cap și făcu apel la puterea sa de concentrare pentru a reveni la tema principală a preocupărilor sale actuale.

In hățișul de argumente care duceau către concluzia că Mureșan îi stînjenea pe cei trei aproximativ în egală măsură, îi fu greu să mai întîrzie.

Îl chinuiau o mie de întrebări și nu la toate avea răspuns clar. La unele îi lipsea cu desăvîrșire.

Frumoasa nevastă a victimei era destul de pătimașă, de hotărîtă pentru a fi în stare să ucidă? Și da și nu.

Dumitru Pop... alt caracter dur. Tenacitatea, îndîrjirea erau înscrise pe chipul bărbătesc. În ochii, uneori cu o expresie rea, urmare poate și a îndelungatei solitudini, în conturul gurii ferme ca și în bărbia ușor ieșită în afară se putea ghici neșovăire. Dar putea fi el un criminal?

Cu toate bănuielile, Adrian intuia în comportarea lui Pop și a femeii un soi de încredere. Ca într-un act de dreptate cuvenită.

„Unde am citit oare, și nu de mult, că pentru a trăi fericit ai nevoie de curaj? Dar ce fel de curaj? Poate și acela de a ucide, cînd... Fleacuri! Curajul de a trăi fericit înseamnă să ai întotdeauna respect față de tine, să fii onest, să ai tăria de a recunoaște că ai greșit, să ai putere de a face totul spre a îndrepta răul, să“...

Adrian își suspendă decis divagațiile și se reîntoarse la cazul său.

Amariei Vasile. Putea să dorească înlăturarea lui Mureșan, chiar dacă îi era prieten. Pentru oameni de soiul lor prietenia avea cu totul alt conținut. Dar...

— Spre cotul rîului!

Ordinul rostit cu vocea ușor răgușită îi surprinse.

Șoferul luă curba brusc. La un semn al căpitanului, mașina se opri.

Coborînd, porniră spre locul atît de bine cunoscut.

O liniște leneșă, densă. Sălciile scorburoase, aspirînd nesățioase aer și lumină. Clipocitul duios și firav — întărind contrastul dintre spăimoasele sălcii și lumina diafană filtrată de aerul cald...

— Tragi nădejde să mai găsești ceva în locul ăsta? Chirilă dăduse glas propriilor sale îndoieli. Știa prea bine că aceleași frămîntări măcinau gîndul tuturor.

— Sper. Sigur că sper și eu. Naiba știe ce mai sper, răbufni Adrian. Dar nu pot altfel. Trebuie să fac ceva, să găsim ceva. Am permanent senzația stranie că este suficient să întind mîna, ca să pot prinde adevărul.

Tătaru pornise din nou să se plimbe. Să se plimbe negrăbit, privind cercetător de jur împrejur, ceea ce aduse un zîmbet plin de îngăduință pe buzele căpitanului.

Locotenentul bătuse locul acesta milimetru cu milimetru. El, meticulosul, ce mai spera să vadă ori să găsească? Și totuși nu pregeta să-și reia pendulările în perimetrul restrîns al locului.

La drept vorbind, Mureșan — mort fiind sau încă viu — trebuise să ajungă într-un fel pînă aici. La locul acesta de un farmec aparte. Dar cum? A venit singur sau... sau fusese „adus“? Numeroasele urme nu permiseseră nici atunci, cu atît mai puțin acum, vreo concluzie.

Cu toate acestea imposibilul trebuia să-și arate, neîndoielnic, reversul. Cineva *trebuia* să-l fi văzut pe Mureșan. Măcar pe aici, prin apropiere. Locurile, în ciuda liniștii atotcuprinzătoare, nu erau cu desăvîrșire pustii!

Ca pentru a-i confirma gîndurile, de peste rîu, dintr-unul din cele două sate, se auzi un glas strident de femeie chemînd repetat, prelung: „Nelu! Neluu“... probabil vreun copil. Răsună apoi un lătrat de cîine.

Adîncit în cugetări, atît de învălmășite încît cu greu ar fi putut spune care îl preocupa în gradul cel mai înalt, Adrian ieși de sub mal. Privea nehotărît spre Brănești. „Acolo, și numai acolo, vom afla ceea ce ne interesează. Răspunsurile nu vin niciodată singure.“

Se hotărî s-o ia către stînă. Poate unul dintre ciobani putea să-i dea vreun amănunt, vreun indiciu, oricît de firav. Speranța care-l însuflețea i se păru derizorie, dar nu renunță.

— Costi! Mihai! O iau spre stînă. Veniți și voi?

Pusese întrebarea formal, pornind agale într-acolo. Îl ajunseră curînd. Căldura toridă nu-i prea îmbia la drum. O șopîrlă verzuie traversă grăbită, poate speriată, cărarea.

Fără vreun motiv special, Chirilă simți că-l năpădește furia. De fapt nu era chiar furie, ci un soi de enervare pe care nu și-o putea reprima. Păși mai larg și-l trase, energic, de mîneca hainei pe căpitan, oprindu-l.

— Unde vrei să ne mai duci acum ? Te clatini de colo, colo ca o trestie în bătaia vîntului.

Adrian se opri de nevoie, dar îl privi plin de îngăduință.

— Cum ai zis ? Ca o trestie ? Îmi place. Ai început să citezi din marii filosofi. Interesant.

Chirilă îi slobozi mîneca și rămase cu ochii măriți de mirare, la zîmbetul calin, arborat ostentativ de celălalt.

— Poftim ?

— M-am înșelat ? Nu-l citai pe Pascal ? se miră Adrian.

— Pe cine ? !

Chirilă părea să se aprindă tot mai tare. Căpitanul se prefăcea că nu observă nimic scandînd duios didactic :

— Pe Pascal. Pe marele filosof francez. Sînt sigur că măcar o dată în disputele noastre de liceeni am...

— N-ai de gînd să încetezi cu pălăvrăgeala ? Parc-ai fi Dinu. Ce caută Pascal aici ? Ce legătură are el cu trestia ?

— Are, cum să n-aibă ? Mi-ai zis că mă clatin ca o trestie. Da sau nu ? îl interogă tot zîmbitor.

— Am spus. Și ce-i cu asta ? i-o reteză supărat Chirilă.

— Păi, vezi Costi că nu știi ? rosti ca o blîndă mustrare Adrian.

— Nici n-am afirmat c-aș ști. Aștept să-mi spui tu.

— Ei bine, Pascal a zis că omul este o trestie, dar o trestie gînditoare. Și eu mă „clatin", gîndindu-mă !

— Ah, asta era. Mai trebuie să-mi vorbești și despre comparația lui Arghezi.

Fu rîndul lui Chirilă să... șocheze.

— Comparația lui Arghezi ? ! Care comparație ?

Sublinierea se strecură insinuantă :

— Dragul meu, sînt convins că știai : omul este un cocor care zboară pe dinlăuntru. Și-acum, gata ! M-am săturat. Clatină-te, leagănă-te... fă orice, numai spune-mi, cu ăștia — și arătă spre stînă — ce mai vrei ? Ai mai stat

cu ei de vorbă, nu-ţi aminteşti ? Tu mi-ai povestit că la vederea cadavrului se închinau de zor. Acum ce mai doreşti de la ei care-şi duc viaţa în modul cel mai paşnic, în tovărăşia mioarelor şi a cîinilor de pază ?

Din glasul lui Chirilă continua să răzbată, abia înfrînată, enervarea.

— Bine, Costi. Hai să ne aşezăm o clipă colea, pe iarba asta frumoasă, la umbra sălciilor care acum mi se par mai ospitaliere, mai prietenoase. Poate ne vine vreo inspiraţie.

— Uite, şi tu, Mihai, unde speră să aibă vreo inspiraţie şeful nostru.

Tătaru se mărgini să ridice din umeri. Ochind un loc bun, se aşeză tăcut pe iarbă. Ceilalţi făcură la fel.

— Ei bine ?! exclamă tot nerăbdător Chirilă. Credeam, eram ferm convins că vom merge la Brăneşti să căutăm, mai mult decît necesarele, dovezi. Şi în loc de asta, iată-ne instalaţi comod, la umbră, şi uitîndu-ne unii la alţii.

— Costi. Nu înţeleg ce se petrece cu tine, îl dojeni căpitanul. Crezi, cumva, că nu mă nelinişteşte, la fel de mult, bîjbîiala asta ?

— Să zicem că te agasează. Şi ce vrei să spui cu asta ? Presupun că nimic, deoarece tot nu întreprindem ceva... mai palpabil, mai concret.

Adrian nu-i răspunse imediat. Smulsese un fir de iarbă fragedă şi-l ronţăia absent. Nici Chirilă nu-l zori cu vreo întrebare, găsindu-şi o îndeletnicire aproximativ asemănătoare : rupea fire de iarbă şi le arunca în calea unei furnici, ce trudea gospodăreşte să care o greutate cu mult mai mare decît a sa.

Părea că nimic nu va veni să tulbure această linişte încărcată de necunoscute. Poate că din cauza asta Chirilă avu un aer de vagă surprindere auzindu-l pe căpitan spunînd, cu un glas domol, fără inflexiuni, de parcă ar fi vorbit doar cu sine.

— Da, aş putea s-o acuz pe Maria Mureşan care m-a minţit nevrînd să-şi recunoască soţul atunci, la morgă.

Explicaţia pe care mi-ar da-o ar fi însă cît se poate de plauzibilă : a încercat să cîştige timp, să afle dacă nu cumva îl omorîse Pop. Voia, cu orice chip, să-l ajute. Şi, aşa cum bănuiesc eu că este, dîrză şi puternică, apărîndu-şi iubitul, *e bărbatul ei de fapt*, femeia ar fi fost în stare — sînt absolut convins — să ia asupră-şi întreaga vină. Pricepi ?

— Pricep, pricep, dar nu pot accepta. Bine. A minţit ca să se pună de acord cu amantul ei...

— Of, caraghiosule ! Maria Mureşan e un om simplu. O ţărancă. Frumoasă, puternică şi mîndră. Ea ar zice „omul meu" nu „amantul". Preţiozităţile tale lingvistice...

Chirilă nu-i îngădui să-şi termine fraza.

— Ştii că-mi placi ? Superbă. Mîndră. Excelent portretul plin de superlative al unui probabil criminal sau, mă rog, criminale. Şi unde mai pui detaliul că splendidul crochiu aparţine unui anchetator. Remarcabilă situaţie, nimic de spus. Nu-i aşa ?

— Aşteaptă. Lasă-mă să termin ce am de spus.

— Dă-i drumul.

— Reţii, cumva, ce răspuns a dat femeia atunci, la morgă ? *Textual*, dacă îţi reaminteşti.

Răspunsul locotenentului major veni prompt.

— Nu, nu mai ţin minte nici exact, nici „textual". În esenţă nu reţin decît minciuna ei. Şi consider necesar să-ţi atrag atenţia că detaliul acesta ar trebui să ţi-l opreşti şi tu şi să meditezi niţel asupra lui.

Căpitanul se făcu a nu observa ironia şi nici sublinierile iritate ale răspunsului.

— Bine, tot la „esenţă" am să mă refer şi eu. Femeia a zis : „Nu, nu-i omul meu".

Cotele iritării lui Chirilă erau în vizibilă creştere.

— Da, şi ce-i cu asta ? ! Ştim, şi o ştia şi ea, prea bine : era omul ei ! Sau, poate, întîmplător ori dintr-o extrem de regretabilă eroare, pentru un experimentat anchetator, i-ai arătat alt cadavru şi nu pe al lui Mureşan ?...

Se auzea şoapta dulce a apei din apropiere. Ramurile sălciilor se înălţau spre cerul ce părea coborît printre ele,

împestrițat cu dungi albăstrui spre violet, alungindu-se peste întreaga boltă.

Tătaru se lăsase într-un cot și privea cu încîntare cerul zebrat de firele de iarbă, care-i gîdilau plăcut gîtul, bărbia și obrajii. Își înclină fruntea, aspirînd cu nesaț aroma — destul de puțin cunoscută — a pămîntului tînjind de dorul unei ploi generoase de vară. Cu o stranie detașare de tot ceea ce-l înconjura, recepționă cuvintele căpitanului, în care desluși o calmă îngăduință.

— Ba n-a fost nici o eroare. Pe-al lui Mureșan, l-am arătat. Dar tu nu vrei să înțelegi sau chiar nu înțelegi ? Femeia a zis că nu este omul ei, pentru că „omul" ei — în sensul acela major — este Pop. Bărbatul pe care-l iubește și care i-a stat mereu ajutor. „Omul" ei nu era, îți repet, nu putea fi, în accepțiunea nobilă a cuvîntului, acela care o înșela peste tot, cu oricine, și care venea acasă cînd îl tăia capul și numai pentru a avea de unde pleca din nou. Asta poți înțelege ?

— Încerc. Să zicem că mă străduiesc. Psihologia femeii este însă atît de complexă... Cu insesizabile subtilități, cu o mulțime de meandre. Și, trebuie, spre rușinea mea, să-mi mărturisesc neștiința. Crede-mă, te rog, mă depășește cu desăvîrșire. Pe tine observ însă că te pasionează pînă în cele mai mici amănunte.

— Nu, dragul meu. Nu-i chiar așa. Încerc să judec toate aspectele în profunzime și mai vreau să-ți spun că ești puțin ridicol în postura asta candidă.

— Știi ceva ? Ai uitat, pare-mi-se, că erai gata-gata s-o arestezi pe frumoasa, nobila în discuție, pentru străveziul motiv că „pîlpîirile" genelor ei îți dădeau neliniști.

— Costi...

— Nu știu cîtă dreptate am sau nu, interveni ridicîndu-se Tătaru, dar un lucru mi se pare limpede...

— Care anume ?

— Că femeia nu a comis crima. E adevărat că ucigașul a scutit-o pe ea de un gest infam. Sînt sigur că pînă la urmă ar fi fost capabilă de un asemenea gest. Rețineți că la toate întrebările puse de noi, a dat răspunsuri sigure, clare. Am simțit că nu se temea. Ceea ce mi s-a pă-

rut atunci suspect, acum nu mi se mai pare. Era efectiv, mulțumită că cineva o scăpase de bărbatu-său.

Adrian nu se mișcă. Rodea, netulburat, fire de iarbă. Chirilă se lungise, punîndu-și mîinile sub cap. Dregîndu-și puțin vocea Tătaru simți nevoia să adauge :

— Mi se pare că acum, după ce s-a liniștit asupra nevinovăției lui Pop, nu-i mai pasă de nimic. Are încredere în noi. Așa a și spus. Că are încredere în noi și nu se teme cîtuși de puțin că adevărul ar putea rămîne ascuns.

— Ai dreptate. Chiar așa a spus, completă Adrian.

Nici de data aceasta Chirilă, care se potolise doar temporar, nu-și iertă colegii :

— Trebuie, neapărat, să vă mîndriți cu o asemenea *nobilă încredere* ? întrebă plictisit.

— Ne și mîndrim, Costi. Este încrederea unui om simplu care...

— ...care nu se sfiește să vă vorbească vouă, tocmai vouă (sublinie cele două cuvinte), despre intențiile sale criminale, adevărat, neduse pînă la capăt, dar pe care voi le categorisiți elegant și inteligent, cît se poate mai inteligent — n-am ce zice — drept : dîrzenie, sinceritate, frumusețe și dracu mai știe cum. Încep să am convingerea că v-a luat cineva mințile !

Se aprinsese. Îl stăpînea acut senzația, și nu era singurul, că erau gata-gata să dea de urma criminalului, dar că îi împiedica ceva, un fleac, de care nu-și puteau da seama.

— Costi, dar nu facem altceva decît să-l judecăm pe om în măsura în care reușim să-l găsim, să-l cunoaștem, replică Adrian, calm.

— Lasă-mă în pace cu intențiile tale.

— Gata. Am isprăvit. Să mergem.

— În sat, sper, după dovezile pe care ni le cere, insistent, procurorul. Nu ? se interesă pe un ton forțat neutru Chirilă.

— Nu. De ce ? Dacă ne-am pornit pe vizite la stînă, nu ne întoarcem din drum. Altfel nu mai avem nici un dram de noroc pe unde ne-or purta astăzi, rătăcitorii pași, spuse malițios căpitanul.

— Iată-te şi superstiţios. Din ce în ce mai rău. De teamă, nici nu încerc să-mi imaginez pînă unde o să ajungi pe drumul acesta de pierzanie pe care simt că ai pornit.

— Mă descurc, pînă la urmă, într-un fel sau altul. Ce crezi, Mihăiţă ?

Tătaru nu răspunse nimic de rîndul acesta. Adrian își mai aprinse o ţigară şi porni încet spre stînă, urmat de ceilalţi ofiţeri.

Locotenentul se mira de modul în care se desfășurase discuția de astăzi. Îi știa pe Adrian și pe Chirilă foarte buni prieteni. Dar nu înțelegea deloc motivul enervării prea accentuate a celui din urmă. Erau cu toţii agasaţi de tergiversarea cu totul nedorită a anchetei, însă nimic nu îndreptățea furia.

Firește, nu era cea dintîi dispută pe teme profesionale, la care asista locotenentul. Așa cum i se părea, niciodată glasul lui Chirilă nu vibrase de mînie surdă și nu se ridicase la asemenea tonalităţi, ca astăzi. Ce era cu el ? Avea convingerea că exista și un alt motiv decît cel lăsat să se contureze : nerăbdarea față de timpul pierdut fără a obține rezultate mai certe.

Aceleași întrebări și le punea, urmînd tăcut cărarea către stînă, și Adrian. „Dacă ne-ar fi auzit șeful, nu s-ar fi bucurat... Ei, drăcie, să nu dramatizăm !“

Se autolinişti revenind cu gîndul la problemele care-l frămîntau : dovezile pe care trebuia să le furnizeze procurorului. „Prea o lungim, aşa, la infinit. Deci“...

Acesta-i criminalul !

Înaintau, în şir indian, căutînd umbra din preajma apei. Era foarte cald. În jur, aceeași tihnă, atmosfera îndemnînd mai curînd la reverie decît să stimuleze elanuri de... anchetator în impas, vremelnic.

Orice sunet era absorbit de iarbă, de aerul torid. „Am senzaţia că liniştea a devenit palpabilă, că aş putea s-o mîngîi, s-o transpun pe pînză. Această diafană prezenţă mi-a inundat simţurile", se detaşă involuntar de problemele sale căpitanul.

— Dragi tovarăşi, vă anunţ solemn şi oficial că mor de foame.

Vocea lui Chirilă părăsise cea mai vagă urmă de iritare. Căpitanul se opri din mers şi începu să rîdă în hohote. Ceilalţi doi îl priveau nedumeriţi, arborînd doar nişte zîmbete de circumstanţă. Habar n-aveau pe unde-i rătăciseră gîndurile, atît de prozaic rechemate acum de nişte omeneşti nevoi.

— Aha ! Asta era, deci, motivul enervării tale ! De-asta nu mai reuşeam, bietul de mine, să-ţi intru în voie. Dar bine, Costi, cinstit era să spui ce se petrece cu tine, nu să reacţionezi ca un mînz năzdrăvan.

— Asta-i bună ! După ce ţi-am explicat cu exactitate ce gîndesc, insinuezi că am vorbit sub imperiul unei enervări puerile. Tot, dar absolut tot ce ţi-am spus a fost corespondentul fidel al gîndurilor mele şi repet...

Adrian arboră o mină speriată şi se apără în grabă :

— O, nu, te rog. Prefer să nu te contrazic. Haidem. Poate se îndură ciobanii să-ţi dea un boţ de caş.

Tachinîndu-se mereu se apropiară binişor de stînă. Doi cîini ciobăneşti mari, îi întîmpinară mîrîind neprietenoşi, nepermiţîndu-le să mai înainteze.

— Frumoşi mai sînteţi, griveilor, exclamă Chirilă. Animalele, înţelegînd parcă afrontul, îşi înteţiră ameninţările.

— Şi fioroşi, tare fioroşi ! adăugă Tătaru.

— Hei ! E careva pe-aici ? strigă Adrian.

După cîteva clipe, dinspre coliba ciobanilor se auzi un glas domol. Omul se apropie fără grabă.

— Este, este. D-apoi cum să nu fie nimeni ?

Era ciobanul cel scund. Cel care venise cu lopeţile.

— Bună ziua, bade, îl salută Adrian.

— Apoi, bună să vă fie inima dumneavoastră. Crivăţ! Şoric! Marş de-aici, alungă el cîinii, fără a-şi înăspri cît de cît vocea. Iar cîinii, potoliţi, se dădură mai la o parte, continuînd să-i privească circumspect pe nou veniţi. Bună ziua, domnule ofiţer. Bună ziua, dumneavoastră.

Căpitanul îi întinse mîna. Omul o apucă stîngaci, cu o bucurie sfioasă.

— Aţi mai venit pe la noi..., constată fără mirare. Tot necazul acela vă poartă prin părţile noastre?

După trei ani de şedere prin aceste meleaguri, omul se simţea ca fiind al locului.

— Ai ghicit, bade. Tot necazul acela ne aduce pe aici...

— Nu l-aţi găsit?

Se gîndea, bineînţeles, la ucigaşul omului pe care-l văzuse şi el între sălcii. Tonul era cel al unor cunoscuţi, vorbind despre lucruri de mult ştiute.

— Nu.

Ascultîndu-i, Chirilă se simţea cuprins iar de enervare. „Nici măcar nu abordează precis subiectul. Ce naiba mai lungeşte vorba?", se supără pe căpitan, deşi n-avea dreptate şi ştia asta foarte bine.

— Bade... cum îţi spune? Iartă-mă, dar am uitat..., reluă pe un ton blînd Adrian, destul de stingherit că nu-şi reaminteşte numele omului.

— Almăşan. Almăşan Petre îmi zice. Al Surului.

— Bade Petre, noi am venit să mai schimbăm o vorbă, două cu dumneata şi cu ortacul dumitale, de aici. Dar nu-l văd. Unde-i?

— Păi, e pe-aproape, colea, către marginea apei. Uite-l că vine încoace.

Celălalt cioban se apropia, şi el, alene de grup. Lui Chirilă i se păru că omul avea mai curînd intenţia de a se îndepărta decît de apropiere. „Sînt un caraghios. Am început să am... intuiţii".

Tihna, liniştea dimprejur atingeau desăvîrşirea. Arşiţa fabrica neîncetat văluri transparente, pîlpîinde, pe care le anina, îndemînatică, în văzduhul luminos şi albăstrui.

Din cauza căldurii, lumina avea efecte bizare. Uneori crea impresia de adînc marin, translucid, unduitor, deve-

nind apoi opacă. După o vreme, fremătătoarele văluri sidefii se refăceau, aruncîndu-se sau plutind indefinit pe cerul albastru, imens.

De undeva, de după colibă, mai ieşi un cîine. Se îndrepta, şchiopătînd, către omul care păşea abia mişcîndu-se. Pe măsură ce distanţa dintre ei se micşora, cîinele mîrîia arătîndu-şi colţii. Rămînea, însă, cu un fel de prudenţă, destul de departe de noul venit.

— Ia te uită, la cîinele ăsta, se miră Chirilă. Parc-ar fi gata-gata să se repeadă la ortacul dumitale. Or nu-l cunoaşte ?

— Ba de cunoscut îl cunoaşte, că-l avem de multă vreme...

— Atunci ? !

— Mai deunăzi, nu ştiu ce-o fi făcut cîinele şi Vasile, aşa îl cheamă pe ortacul ăsta al meu, Vasile Ocolişan — l-o bătut rău de tot. De atunci îl doare şi piciorul..., cred că o să rămînă şchiop, săracu'...

Glasul i se frînse parcă. Pesemne că-i părea foarte rău. Vizibil era şi efortul cu care se smulse din tristeţea care-l cuprinsese, pentru a-şi relua rolul de amfitrion.

— Dar poftiţi, veniţi spre „casa" noastră, zise arătînd cu capul spre colibă. Avem şi un loc cu umbră. Aici prea ne bate soarele, şi-i prea cald. N-ar strica un strop, două, de ploaie, comentă cu sfătoşenie de gospodar.

Vorbind, ciobanul cel scund, pornise spre coliba lor şi spre locul umbros despre care pomenise. Celălalt îşi găsise ceva de lucru şi rămăsese mai încolo, încetînd să se mai apropie aşa cum intenţionase iniţial.

— Poate-ţi fi flămînzi, că-i vremea prînzului cel mare...

— Lasă, baciule, nu te mai gîndi dumneata la noi, îl linişti Adrian.

— Ba mă gîndesc, de ce să nu mă gîndesc, că şi mie îmi cade bine cînd gazda unde trag mă primeşte cum se cuvine. Şi-apoi zic că eu acuma-s gazda domniilor voastre. Aşezaţi-vă, rogu-vă, aici, unde puteţi. Pe mine să mă iertaţi pentru scurtă vreme.

Se aşezară. Adrian pe o bancă, meşterită de mîna nu foarte pricepută a vreunuia dintre ciobani. Chirilă şi Tă-

taru nu renunţară la plăcerea de a sta jos, pe iarba grasă şi moale, răspîndind arome delicate. Rămăsese, printr-o miraculoasă întîmplare, neatinsă de paşii oamenilor sau de arşiţa necruţătoare.

— Ce căldură nesuferită, bombăni Chirilă.

— Iar eşti nemulţumit, îl apostrofă Adrian. Aici, la umbră — baciul are dreptate deplină — nu-i chiar aşa de rău. Înclin să cred că azi eşti indispus din nişte motive care îmi scapă.

În acest timp gazda aşternuse pe masa simplă un şervet curat, de cînepă, şi pusese pe el caş proaspăt, nişte ceapă verde şi o pîine mare, frumoasă, rumenită în cuptor de vreo gospodină pricepută din sat, căreia îi fusese, de bună seamă, rîndul să se îngrijească de hrana ciobanilor.

— Luaţi, vă rog frumos. Nu se cade să nu primiţi din bucatele noastre, mai ales că vă omenim din toată inima.

— Mulţumim, bade Petre, se simţi dator să zică Adrian, dar...

— Lăsaţi, lăsaţi. Să mulţumiţi după ce mîncaţi.

Nu se cădea să-şi jignească gazda atît de ospitalieră, mai ales că-i tenta caşul proaspăt ca şi pîinea cît jumătatea roţii carului. Fără alte îndemnuri, mîncară cu mare poftă. Dintr-o cană mare de lut, cu flori de mac zmălţuite, băură apă rece de izvor.

Badea Petre îşi văzuse molcom de treabă. Pentru el timpul avea cu totul alte valori. Veni apoi şi strînse gospodăreşte masa. Auzind mulţumirile, zise cu caldă simplitate :

— Să vă fie de bine. Acum, putem să stăm de vorbă. Ştiu că timpul vă este măsurat. Dar mai ştiu că dac-aţi venit, vă aflaţi aici cu rost. Şi eu, ca şi ortacul meu, Vasile..., se întoarse şi strigă, mai mult ca un îndemn, vino, şi tu, încoace, vă stăm într-ajutor cu ce ne-om pricepe şi cu ce-o fi să ne mai cereţi dumneavoastră.

— Păi, bade Petre, începu Adrian, necazul cel mai mare este că nu prea ştim cu ce şi de unde să începem. Că de întrebat v-am tot întrebat şi atunci, ştii dumneata cînd...

— Ştiu, cum să nu ştiu

Chirilă asculta decis să nu mai intervină deși i se părea că nu în modul acesta trebuia să se desfășoare discuția. Dar dacă i s-ar fi cerut precizări n-ar fi fost în măsură să le dea.

I se părea, după ton, că Adrian și ciobanul se vor sfătui cît de curînd nici mai mult, nici mai puțin decît privind creșterea cît mai rațională a oilor. Își păstră, consecvent, muțenia, gîndindu-se la altele.

La un moment dat, urechea fină, exersată a lui Chirilă, distinse fiorul tainic de nerăbdare care stăpînea vocea prietenului său :

— Uite, poate dumneata sau badea Vasile... Dar dumnealui de ce nu vine mai încoace ?

— Vasile ! măi, Vasile, hai încoace.

— Ziceam că (și Chirilă desluși febrilitatea dincolo de calmul aparent al vocii căpitanului), poate v-ați mai adus aminte de vreun amănunt care să ne fie de folos. Omul care a fost ucis, trebuie să fi venit cu cineva în locurile astea, de lîngă apă.

Badea Petre îl privea pe căpitan cam cu îndoială.

— Sau, poate, reluă acesta, cineva l-a adus după ce l-a omorît. Uite, asta am vrea noi să aflăm. Ceva, orice, cît de neînsemnat care să ne dea, să ne ducă spre vreun capăt...

— Eu înțeleg ce vreți dumneavoastră și tare-aș vrea să vă pot fi de ajutor. Mă credeți ? De cînd l-am văzut zăcînd acolo, în josul apei, îl tot visez noaptea. Vai de sufletul lui... Am mai vorbit cu Vasile... Măi, că nu înțelege de vorbă bună omul ăsta, se supără badea Petre, văzînd că Vasile Ocolișan nu venea, nici acum, spre ei. Îl strigă, ceva mai ferm, mai autoritar :

— Vasile ! Da' lasă, omule, gălețile în plata domnului și vino odată.

Se întoarse către căpitan, adăugînd cu aceeași cursivitate a relatării sale sfătoase :

— Cum v-am spus și data trecută, am fost plecat vreo trei zile pe-acasă, că sînt mai dinspre munți. M-am întors cu o zi sau două înainte de a-l găsi dumneavoastră pe amărît, acolo. Vasile zicea — omul se apropiase, totuși — că el era aici... Vasile, mai bine spune tu. Spune-le tu, dumnealor ce te întreabă...

— Păi, ce să le spun ?

Ciobanul cel înalt nu se arăta a fi prea vorbăreţ. Lui Adrian i se păru că, de fapt, nu prea era dispus să-i ajute.

— Da, ce-i drept, drept este. N-ai de unde să ştii ce vrem noi.

Chirilă remarcă la omul spătos, voinic, ce părea greoi, o căutătură piezişă, azvîrlită scurt către Adrian, ocolindu-l, şi oprită definitiv asupra cîinelui rănit ce mîrîia mocnit, în apropiere.

— Spune-ne, poate dumneata îţi reaminteşti..., şi căpitanul dădu, din nou, toate explicaţiile pe care le crezu necesare.

Fără prea mult succes însă, căci omul tot nu se învrednici să dea răspunsuri mai detaliate. Nici despre lucrurile cunoscute şi nici despre altele.

— Ce pot să vă spun eu ? N-am văzut pe nimeni, nici un străin de locurile astea, umblînd pe-aici...

— Dar dintre oamenii din satele învecinate — îi cunoşti, nu ? — pe cine ai văzut ?

— Păi, de văzut, am văzut destui. Şi pînă atunci, şi de atunci încoace...

— Bade Vasile, reluă plin de răbdare căpitanul, încearcă totuşi să-ţi aminteşti. Poate a venit vreunul mai des pe aici, pe-aproape. Sau... pe altul, l-ai văzut, poate, că a zăbovit mai mult.

— Nu, nu ştiu. N-am văzut pe nimeni să facă ce spuneţi dumneavoastră.

Cuvintele nu se legau deloc. Ochii furişau priviri aiurea. Oftînd abătut, căpitanul se ridică încet. Înţepenise de atîta şezut pe banca, pe care abia acum o descoperi ca fiind teribil de incomodă. Ce le mai rămînea de făcut decît să plece spre sat ?

„Ce să ne mai pierdem vremea ? Unul a fost plecat, celălalt, luat cu treburile numeroase de la stînă, putea să nu fi văzut pe nimeni şi nimic care să-i atragă luare-aminte. Iar dintre cei pe care-i văzuse o fi remarcat el pe vreunul, dar îl uitase. Suspect n-avea de ce să i se pară ceva, aşa că... În fond, de unde era să ştie că într-o bună zi va fi întrebat despre lucrurile astea. Îi cerem prea mult. Deci nimic de făcut“. Zise cu glas tare :

— Atunci, o să ne vedem mai departe de ale noastre. De căutat, vom căuta prin alte locuri amănuntele care ne trebuie.

Se ridicară și ceilalți ofițeri. Era limpede că aici zăboveau fără rost. Nu mai aveau ce afla.

— Vă mulțumim pentru ospitalitate și pentru bunăvoință, li se adresă căpitanul celor doi ciobani, deși se gîndea că numai unul fusese deosebit, de ospitalier și binevoitor.

„Așa i-o fi firea lui Vasile Ocolișan : tăcut, ca și badea Petre, dar mai ales nespus de morocănos. N-o să-l schimbăm noi". Dădu mîna cu amîndoi ciobanii.

— Știți... eu n-am văzut, niciodată, cum arată pe dinăuntru o colibă, la o stînă, îi suflă abia auzit Tătaru lui Chirilă.

— Zău ? se miră acesta cu indiferență.

Îi era cald, îi era lehamite de tot și de toate și nu înțelegea deloc interesul colegului său.

Badea Petre, care îl auzise, nu-și dezminți ospitalitatea. Îl îmbie stăruitor pe locotenent să le treacă pragul casei.

— Poftiți, poftiți înăuntru, cum de nu ? Se poate să nu vedeți ? N-o ducem rău. Avem și aparat de radio. Cu tranzistori.

Adrian remarcă, în treacăt, la ciobanul masiv, o vagă neliniște, o ezitare, ca o împotrivire.

Cît despre interiorul colibei, Adrian nu era deloc curios. Vacanțele la țară, la bunici, îi prilejuiseră vizite la stînă, așa că nu se simțea tentat să intre. „Are, precis, acoperișul campanulat" îi veni în minte o comparație folosită mai ales cînd era vorba despre flori.

Se gîndea că în colibă, la ora aceea, trebuia să fie foarte cald. Plin de calmă înțelegere, se reașeză pe aceeași bancă. Aștepta răbdător în fața curiozității lui Tătaru.

De afară îl auzea entuziasmîndu-se, zicînd că acolo trebuie să fie tare plăcut, interesîndu-se dacă nu cumva ploua înăuntru, etc...

Chirilă, mai puțin îngăduitor, era gata să-l îndemne să-și termine „documentarea" sau s-o amîne pentru o altă zi poate ceva mai răcoroasă. Deodată i se auzi vocea vibrînd tensionată de o ușoară încordare :

— Tovarăşe căpitan, aş vrea să vedeţi şi dumneavoastră...

Adrian simţi cu acuitate că Tătaru nu-l chema inutil. Şi chiar aşa era. Prinsă de unul dintre stîlpii de susţinere cu un cui mic, fără a se vedea dinspre intrare, se afla o fotografie : un nud de femeie !

De afară, de dincolo de pereţii colibei, în care sub cerul incendiat de un soare nemilos domnea poezia mirosului de fîn proaspăt, îl auziră deodată pe Chirilă, un Chirilă înviorat, devenit dintr-o dată autoritar :

— Hei, bade Vasile ! Încotro pleci ? Unde te grăbeşti ? Nu ţi-au plecat, încă, oaspeţii. Vino-ncoace ! N-auzi ? Nu mă face să vin eu...

Şi totul se lămuri în chip neaşteptat. În absenţa lui badea Petre cel primitor şi cu inima caldă, Ion Mureşan venise într-o seară la stînă să cumpere caş proaspăt. Mergea spre alt şantier. Era abătut. Povestise despre cearta, care-i lăsase vînătăi, cu Amariei, bunul său prieten. Imprudent, începuse să se laude că are bani, că are şi aur, că poate cumpăra „orice pe lumea asta". Îşi bătea joc de oricine şi de orice :

— Ce viaţă aveţi voi, ciobanii ? Numai între oi şi cîini ! Uite eu ce femei o să-mi cumpăr cu banii ăştia !

Şi Mureşan îi arătase lui badea Vasile fotografiile cu femei goale. Fatale nu i-au fost, desigur, imaginile şterse, deformate de crăpăturile cartonului, ci banii. În timp ce se lăuda, Vasile Ocolişan, piosul care se închina în faţa mortului, îl lovise pe Mureşan cu o secure. (Aceeaşi cu care a lovit, tot atunci, şi cîinele întărîtat de mirosul sîngelui, cînd golea buzunarele victimei.)

În coliba cu acoperiş campanulat, cu aromă de fîn plutind ademenitor, într-un colţ mai ferit, îngropase banii, monedele de aur şi fotografiile. Numai una, doar una singură o pusese la vedere, explicîndu-i cu toată liniştea, celuilalt cioban că o găsise pe malul apei pe unde trecuseră „nişte oameni cu o maşină"

Cam asta era tot. Ancheta îi purtase pe căi întortocheate, departe de acest loc paradoxal paşnic.

Se însera cînd se adunară, din nou — a cîta oară ? — în biroul colonelului.

— Iată-ţi dovezile, procurorule, îi spuse zîmbind înseninat căpitanul.

— Bravo vouă ! îi lăudă el maliţios.

Îl opri privirea colonelului care nu uita de osteneala drumului parcurs, de ocolişurile care îi obosiseră îndeajuns.

Se mai gîndea colonelul că ades, după un pas înainte, vin alţii înapoi, că o izbîndă poate fi urmată de un eşec, după care totul se reia, obligatoriu, de la capăt. Şi-apoi ştia că o bucurie, atît de greu trudită, nu e bine s-o iei în glumă.

— Şi cînd te gîndeşti că-l compătimeam pe ciobanul uriaş şi atît de speriat, oftă Adrian.

Redactor : VIORICA LOGHIN
Tehnoredactor : GH. CUCOŞ

Bun de tipar 05.04.1981. Apărut 1981. Coli tipar 9.
B. 245

Comanda nr. 10 139
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Piaţa Scînteii, nr. 1, Bucureşti
Republica Socialistă România